

Kommunstyrelsen

Plats och tid SR Gräsö, kommunhuset, Östhammar 2021-04-13 kl. 08.00- 11.45

Beslutande Enligt särskild närvarolista

Övriga deltagande
Insynsplatser: Ingeborg Sevastik (V)
Kommundirektör Peter Nyberg, kommunsekreterare Rebecka Modin
§§ 72, 80: Sektorchef bildning Lisbeth Bodén
§§ 72-73: Enhetschef Elin Zetterberg
§§ 73-74: Representanter Hargs Hamn AB

Utses att justera Pär-Olof Olsson (M) och Margareta Widén Berggren (S)
Justerings plats och tid Kommunhuset, Östhammar, 2021-04-13

Underskrifter

Paragrafer 69-125

Sekreterare _____
Rebecka Modin

Ordförande _____
Jacob Spangenberg (C)

Justerande _____
Pär-Olof Olsson (M) Margareta Widén Berggren (S)

ANSLAG/BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2021-04-13

Datum för anslags uppsättande 2021-04-13

Anslags nedtagande 2021-05-05

Förvaringsplats för protokollet Kommunhuset, Stångörsgatan 10, Östhammar

Underskrift _____
Rebecka Modin

Kommunstyrelsen

§ 69.	Val av justerare	5
§ 70.	Fastställande av föredragningslistan	5
§ 71.	Svar på medborgarmotion om kanal till Öregrundsgrepen	6
§ 72.	Information från barn- och utbildningsnämnden	9
§ 73.	Information om uppdraget att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre i Östhammars kommun.....	10
§ 74.	Antagande av aktieägaravtal för Hargs Hamn AB.....	11
§ 75.	Godkännande av årsredovisning för Östhammars kommun 2020	12
§ 76.	Godkännande av årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2020	13
§ 77.	Godkännande av årsredovisning för gemensam räddningsnämnd 2020....	14
§ 78.	Godkännande av årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2020	15
§ 79.	Östhammars kommuns inställning till en utbyggnad av slutförvaret för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR) i Forsmark.....	16
§ 80.	Val av ledamöter och ersättare samt antagande av reglemente för fullmäktigeberedning för översyn av politisk organisation	26
§ 81.	Svar på motion från Bo Persson (SD) och Martin Wahlsten (SD) om handlingsplan mot anlagda skolbränder och sabotage	29
§ 82.	Svar på motion från Ylva Lundin (SD) och Martin Wahlsten (SD) om avskaffandet av förtur och förstahandskontrakt för nyanlända	30
§ 83.	Försäljning av industrimark, Films-Österby 14:6 samt 14:7	33
§ 84.	Gimo 8:103, antagande av detaljplan för ”Vattentornet”.....	34
§ 85.	Information om bryggdäck och scen, Fyrskpepsudden, Öregrunds hamn.37	
§ 86.	Öregrund 1:2, bygglov för nybyggnad av brygga samt rivning och nybyggnad av utomhusscen (ny placering)	39
§ 87.	Ändrade avgifter inom miljöenheten under pandemin 2021	42
§ 88.	Särskilt stöd till föreningslivet och fortsatta insatser	46
§ 89.	Revidering av taxa för miljöbalken.....	48
§ 90.	Fördelning av det förstärkta statliga stödet till skolväsendet – skolmiljarden	49
§ 91.	Överföring av investeringsmedel från 2020 till 2021	50
§ 92.	Antagande av regler för internhyresmodell.....	51

Kommunstyrelsen

- § 93. Antagande av Digitaliseringsstrategi för Knivsta, Östhammar, Heby, Tierp och Älvkarleby samverkanskommuner.....52
- § 94. Antagande av Inköps- och upphandlingspolicy för Östhammars kommun53
- § 95. Antagande av Riktlinje för upphandling samt direktupphandling i Östhammars kommun..... 54
- § 96. Öppnande av anbud i Östhammars kommun, fastställande 55
- § 97. Uppdrag att revidera riktlinjer gällande fördelning av arbetsmiljöuppgifter inom Östhammars kommun 57
- § 98. Överenskommelse om samverkan mellan Region Uppsala och åtta kommuner i Uppsala län..... 59
- § 99. Medborgarlöfte för Östhammars kommun 2021..... 60
- § 100. Länsamarbete Energi och klimatrådgivning..... 61
- § 101. Stockholm Business Alliance..... 62
- § 102. Covid-19-vaccination av medarbetare 63
- § 103. Begäran om förlängd genomförandetid, miljötillstånd M 4724-10, Åtgärder i Öregrunds hamn och dispens från förbud mot dumpning av muddermassor ... 65
- § 104. Tillägg till nyttjanderättsavtal del av Gammelbyn 1:62..... 66
- § 105. Inriktningsbeslut kommunalt vatten- och avlopp, Film 9:19, del av, detaljplan 3.28. 67
- § 106. Begäran om förlängd genomförandetid, miljötillstånd M 7116-14, tillstånd till vattenverksamhet för grävning, dämning och reglering av reningsvåtmark i befintligt våtmarksområde vid Karö i Östhammars kommun 68
- § 107. Granskning om förslag till detaljplan för industriområde i Hargshamn, fastigheten Hargshamn 3:8 med flera 70
- § 108. Borgensåtagande Granfjärdens Camping..... 71
- § 109. Tillägg till arrendeavtal med Öregrunds Tennissällskap 72
- § 110. Yttrande gällande förslag till föreskrifter om omhändertagande av kärntekniskt avfall 74
- § 111. Yttrande Riksintresse kommunikationer i Uppsala län..... 75
- § 112. Yttrande gällande förslag till åtgärdsprogram för havsmiljön 76
- § 113. Yttrande gällande samråd inom vattenförvaltning i Norra Östersjöns vattendistrikt 78
- § 114. Ombud för Östhammars Kommun vid bolagsstämma i Visit Roslagen AB81
- § 115. Redovisning av uppföljning av interna kontrollplaner 2020 82
- § 116. Konfirmering av utvecklingsgrupper 83
- § 117. Budgetuppföljning per februari 2021 85
- § 118. Lägesrapport om pilotprojekt anropsstyrd kollektivtrafik i skärgården..... 86

Kommunstyrelsen

§ 119.	Information om utkast Handlingsplan för lekmiljö Östhammars kommun	88
§ 120.	Information från gemensamma nämnder, bolag och förvaltningen	89
§ 121.	Anmälningssärende, Redovisning av obesvarade motioner	90
§ 122.	Anmälningssärende, Länsstyrelsens inspektion av Överförmyndarnämnden för Uppsala län	91
§ 123.	Anmälningssärenden från bolag, stiftelser, etc.	92
§ 124.	Anmälningssärenden, rapporter med mera	93
§ 125.	Delegationsbeslut	95

Kommunstyrelsen

§ 69. Val av justerare

Beslut

Kommunstyrelsen utser Pär-Olof Olsson (M) och Margareta Widén Berggren (S) att justera dagens protokoll.

§ 70. Fastställande av föredragningslistan

Beslut

Kommunstyrelsen fastställer ärendelistan.

Dnr KS-2020-522

§ 71. Svar på medborgarmotion om kanal till Öregrundsgrepen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att förslaget från motionären inte ska genomföras kopplat till de omfattande resurser och oklara juridiska möjligheter projektet skulle innebära.

Östhammars kommun instämmer i motionärens vilja att öka badvattenkvaliteten, vattenkvaliteten och att båtlivet är en viktig attraktivitetsfråga för kommunen. Med dessa åtgärder kommer kommunen arbeta vidare i andra projekt och löpande verksamhet.

Ärendebeskrivning

Medborgarmotionen kanal till Öregrundsgrepen har uppnått namnunderskrifter från 1 % av folkbokförda i kommunen. Vissa signaturer är ogiltiga, t.ex. pga. bostadsort men rätt antal underskrifter är ändå uppnått.

Medborgarmotionens förslag är att bygga en kanal för att förbättra vattenkvaliteten i Östhammarsfjärden och Granfjärden och samtidigt underlätta för båtrafiken. Frågan ligger inom kommunstyrelsens område enligt reglemente: leda och samordna översiktlig planering av användningen av mark och vatten samt miljövårds- och naturvårdspolitik. Frågan knyter även an till kommunstyrelsens ansvar för markinnehav och besöksnäring.

Juridiska och tekniska förutsättningar

Förslaget skulle innebära en omfattande miljöprövning hos Mark- och miljödomstolen gällande sprängning/muddring/grävning men också prövningar och tillstånd kopplat till korsande av Trafikverkets väg 1100 mot Öregrund.

Längs sträckan på knappt 3,5 km från Ågalma/Granfjärden till Kallrigafjärden finns idag flera mindre sjöar och våtmarker men också flera områden med bebyggelse, bland annat Snesslingesjö. Kallrigafjärden har mycket höga naturvärden och inventeras årligen av Upplandsstiftelsen som bedömer att Kallrigafjärden är ett av de allra viktigaste lek- och uppväxtområdena för sik längs Uppsala läns kust.

Det finns inom Sveriges arbete med vattenförvaltning och miljöbalken en viktig princip om att inte flytta föroreningar eller negativ miljöpåverkan från ett område till ett annat. Åtgärder för bättre vattenkvalitet ska i första hand göras vid källan. Den s.k Weserdomen (C-461/13) har tydliggjort detta ytterligare.

Vattenkvalitet och badvattenkvalitet

Förslaget beskriver att vattnet i Östhammarsfjärden inte har något genomflöde och har dålig badvattenkvalitet. Östhammarsfjärdens vatten har idag en beräknad omsättningstid på ca 2,5 månader, Granfjärden på drygt 4 månader. Vattenprovtagningar kopplat till badvatten tas löpande under badsäsong vid Sundbadet och Krutudden. Dessa går att följa på Havs- och vattenmyndigheten www.havochvatten.se/badplatser-och-badvatten Vid tillfällen med förhöjda halter E. coli eller Enterokocker annonseras detta vid den aktuella badplatsen. Orsaken till dessa förhöjda halter bedöms framförallt kopplas till fåglar samt ev. andra

Kommunstyrelsen

punktutsläpp vid badplatserna. Östhammars kommun har under hösten 2020 arbetat med skötselplaner, strategier och insatser för att få en effektiv lösning på fågellivets påverkan på badplatserna.

Badvattenkvaliteten kopplat till E.coli och Enterokocker är kopplade till hälsa för människan och är på så sätt en annan fråga än definitionen av vattenkvalitet ur vattendirektivets perspektiv kopplad till bl.a. näringsämnen som kväve och fosfor, växtplankton, miljögifter etc. Fjärdarnas vatten har dålig ekologisk status enligt klassningarna inom den svenska vattenförvaltningen och EU:s vattendirektiv. De stora orsakerna till statusklassningen för vattenförekomsten kopplas till kvalitetsfaktorerna näringsämnen och växtplankton.

Flera utredningar av källfördelningen och orsaken till de höga näringshalterna har visat att utöver punktkällor på land finns även en omfattande intern näringsbelastning i Östhammarsfjärden och Granfjärden. Äldre utsläpp av bl.a. fosfor som samlats i fjärdarnas bottensediment. Östhammars kommun har under 2020 utökat provtagningsprogrammet för fjärdarna och har under 2019 och 2020 i samarbete med BalticSea2020 provat flera olika metoder för att binda fosfor i bottensedimenten, på motsvarande sätt som gjorts i bl.a. Björnöfjärden i Värmdö kommun. Syftet med provtagningarna och de s.k. inneslutningsförsöken är att ha ett bra underlag för att möjliggöra ansökan av åtgärdsmedel från Havs- och vattenmyndigheten eller annan institution. Havs- och vattenmyndigheten har under 2021 presenterat förslag till vägledning om åtgärder mot intern näringsbelastning i insjöar och kustvatten som bygger på både forskning och praktisk erfarenhet.

Hela Östersjöns vattenkvalitet och näringsbelastning påverkar också fjärdarna. Den påverkan har Östhammars kommun bara möjlighet att påverka genom det breda åtgärdsarbetet att minska utsläpp av näringsämnen till havet, precis som hela Sverige och alla länder kring Östersjön ska arbeta med. Gällande avloppsreningsverket i Östhammar så är kraven på fosforrening höga men det finns idag inga krav på kväverening. För att ändå minska utsläppen av kväve har Östhammars kommun anlagt den tekniska våtmarken vid Karö, med målet att minska kväveutsläppen med 50 %. Under hösten 2020 installerades i samarbete med Gästrike vatten AB en flödesmätare för att utvärdera våtmarkens funktion.

Båtlivet

Kommunen instämmer med motionären att båtlivet är en viktig del både i boendemiljön för kommunens heltidsboende, deltidboende och dagsbesökare. Ett aktivt båtliv ger mervärden både för det rörliga friluftslivet och för besöksnäringen.

Ekonomiska förutsättningar

Ett förslag i enlighet med medborgarmotionen är mycket resurskrävande; kräver stora mängder förstudier och utredningar, omfattande juridiska prövningar med osäker utgång samt tillgång till de fastighetsytor som krävs för åtgärden. Med de mycket stora utmaningar och ekonomiska investeringar kommunen har framför sig kopplat till vattenförsörjning och hantering av avloppsvatten för våra invånare, bedöms det inte vara möjligt att lägga ekonomiska resurser på ett sådant projekt.

Kommunen avser dock att löpande följa möjligheterna att söka bidrag till att åtgärda internbelastningen vid källan, i Granfjärdens och Östhammarsfjärdens bottensediment.

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

Medborgarmotionen finns via kommunens [webbplats](#)

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2020-09-15, § 271, att medborgarmotionen hanteras inom kommunstyrelsen, inklusive beslut.

Medborgarmotionären har bjudits in till kommunstyrelsens sammanträde för att presentera sin motion.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Lars O. Holmgren (BoA) yrkar:

- 1) Att ta medborgarmotionen till KF för vidare debatt.
- 2) Att KS ställer sig positiv till idén, och skickar med följande direktiv för fortsatt utredning.

Med tanke på fjärdarnas vattenkvalitet och EU:s vattendirektiv som kräver bättre vattenkvalitet måste Östhammars kommun börja göra något på egen hand och inte fortsätta att förlita sig på andras eventuella bidrag. För att lösa kommunens många och kostsamma framtidsutmaningar är det dags att steg för steg börja ta itu med dom, och inte skjuta på framtiden. Vare sig kommunens underhållsskuld vad gäller fastigheter och kommunala VA-installationer eller fjärdarnas vattenkvalitet kommer lösa sig av sig själv, varför det är hög tid att våga pröva nya ideer och metoder. Ett sätt kan vara att säga ja till en fortsatt utredning av byggandet av en kanal mellan Granfjärden och Kallrigafjärden, men att göra det utifrån en utgångspunkt där det inte bara är vattenkvaliteten och vattenomsättningstiden som ska förbättras, utan att det även till stor del skall finansiera sig själv, där exploatering av bostäder och marinor på kanalens östra sida ska vara en del av finansieringen, en lösning vi sedan länge förespråkade i vårt lokala valprogram, där kanalen inte bara skulle hjälpa naturen på traven, fungera som transportled, skapa förutsättningar för ett mer levande lokalt båtliv och ge stöd för fortsatt utveckling av besöksnäringen. När kanalbyggaren, statsrådet, sjömiliteren och riksståthållaren Baltzar von Platen lyckades sammanbinda Östersjön med Kattegatt med en kanal för 200 år sedan, är det väl värt att utreda vidare detta såväl miljö- som besöksnäringenspublika förslag.

Yrkande 2 tas tillbaka i kommunstyrelsen eftersom möjlighet att lyfta yrkanden tillkommer i fullmäktige i och med bifallet till yrkande 1.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag mot Lars O. Holmgrens (BoA) ändringsyrkande att fullmäktige ska behandla ärendet och finner att kommunstyrelsen bifaller yrkandet.

Beslutet skickas till

- Medborgarmotionären
- Webbredaktör för publicering på kommunens webbplats, sida medborgarmotioner

Dnr KS-2021-10

§ 72. Information från barn- och utbildningsnämnden

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information från barn- och utbildningsnämnden om aktuella frågor.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Ordförande bar- och utbildningsnämnden Josefine Nilsson (C) och sektorchef bildning Lisbeth Bodén föredrar ärendet.

Information om budgetarbete, lokaler, verksamheter och förutsättningar, hantering av kränkingsärenden inklusive rapportering till nämnd samt verksamhetens anpassning till covid-19.

Dnr KS-2021-129

§ 73. Information om uppdraget att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre i Östhammars kommun

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Tjänsteledningen för närvård och Lokal samråd för närvård gav under våren 2020 Arbetsgruppen vuxna och äldre i Östhammars kommun i uppdrag att fastställa tydliga rutiner och arbetsformer för att motverka ofrivillig ensamhet hos äldre. Uppdraget syftade dels i att identifiera befintliga arbetssätt och att föreslå hur arbetet kan utvecklas.

En kartläggning genomfördes under sommaren 2020 i syfte att få en bild av hur upplevelsen av ofrivillig ensamhet ser ut bland kommuninvånare 70 år och äldre. Resultatet av kartläggningen presenterades i en rapport (Dnr KS-2021-129) som publicerades för allmänheten den 1 december 2020.

Resultatet från kartläggningen samt utvecklingsbehov som identifierats i befintlig verksamhet ligger till grund för förslag om hur arbetet inom kommun och region kan utvecklas. Förslagen presenteras i en projektplan som lämnades över till Tjänsteledningen för närvård den 29 januari.

På sammanträdet presenteras resultatet från kartläggningen samt övergripande information om vilka utvecklingsområden som föreslås i projektplanen.

Beslutsunderlag

Rapport Ofrivillig ensamhet bland personer 70 år och äldre i Östhammars kommun

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Ordförande socialnämnden Lisa Norén (S) och enhetschef förebyggande arbete Elin Zetterberg föredrar ärendet.

Dnr KS-2021-243

§ 74. Antagande av aktieägaravtal för Hargs Hamn AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att anta aktieägaravtalet.

Avstår från att delta i beslut

Lars O Holmgren (BoA) avstår från att delta i beslutet.

Ärendebeskrivning

I samband med den nyemission som kommunfullmäktige beslutade om kommer Hamnbolaget att utöka sin ägarkrets med ytterligare en part, Lantmännen AB. I samband med denna utökning har ägarna beslutat om att reglera förhållandena mellan ägarna, detta utöver vad som är bestämt i Aktiebolagslagen. Detta har utmynnat i ett Aktieägaravtal som godkänts av Hargs Bruk AB och Lantmännen AB.

Beslutsunderlag

Aktieägaravtal

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Representanter från Hargs Hamn AB föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Hargs Hamn AB

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2021-215

§ 75. Godkännande av årsredovisning för Östhammars kommun 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för Östhammars kommun 2020.

Ärendebeskrivning

Bifogat återfinns kommunstyrelsens årsredovisning för Östhammars kommun 2020. I årsredovisningen redogörs för kommunens verksamhet under budgetåret 2020. Hur och om de av fullmäktige beslutade har uppnåtts eller ej samt en redogörelse över budgetutfallet för året.

Det kan konstateras att det krävs fortsatt arbete för att nå de ambitioner som Kommunfullmäktige formulerat i sina fyra strategiska inriktningsområden. Kommunfullmäktiges ambitioner nås inte fullt ut för något av de fyra områdena och hälften av de följda styrtalen visar ett försämrat utfall jämfört med föregående år. Övriga styrtal har antingen förbättrats (3 stycken) eller ligger kvar på samma värde som föregående år (3 stycken).

Det ekonomiska resultatet för 2020 är ett överskott 32,6 mnkr vilket är 11,2 mnkr bättre än budgeterat resultat. Samtliga nämnder förutom Kommunstyrelsen har hållit budget. Orsaken till att kommunstyrelsen inte håller budget beror på kostnader för nedskrivning av värdet på Hammarskolan och Myran förskola vilket inte var budgeterat 2020.

Årsredovisningen innehåller också en verksamhetsberättelse från respektive nämnd.

Enligt kommunallagen 11 kap. 21 § ska årsredovisningen godkännas innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet för styrelse och nämnder. Fullmäktige bör inte ta ställning till årsredovisningen annat än i samband med behandlingen av frågan om ansvarsfrihet.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2020 (skickas även ut på papper till fullmäktige)

Beslutet skickas till

Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

Samtliga nämnder

Webbredaktör för publicering på kommunens webbplats

Verksamhet ekonomi: Fredrik Borgelin

Dnr KS-2021-157

§ 76. Godkännande av årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2020.

Ärendebeskrivning

Årsbokslut och analys har upprättats av överförmyndarnämnden inför årsredovisningen. Verksamhetsuppföljningen lämnas i samband med årsbokslutet och följer upp nämndspecifika mål samt kommunövergripande inriktningsmål och uppdrag som följer värdkommunen Uppsala.

Ansvarsfrihet behandlas i ett separat ärende.

Beslutsunderlag

Årsbokslut 2020

Överförmyndarnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen

Uppföljning verksamhetsplan 2020

Ärendets behandling

Överförmyndarnämnden har behandlat ärendena 2021-02-22 och godkänt årsbokslutet § 42 och har godkänt verksamhetsuppföljningen § 41.

Beslutet skickas till

Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

Överförmyndarnämnden

Dnr KS-2021-220

§ 77. Godkännande av årsredovisning för gemensam räddningsnämnd 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för den gemensamma räddningsnämnden 2020.

Ärendebeskrivning

Årsredovisningen är den gemensamma räddningsnämndens avrapportering till kommunstyrelserna/kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Ansvarsfrihet behandlas i ett separat ärende.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med Räddningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen samt Årsredovisning 2020

Grundläggande granskning

Ärendets behandling

Räddningsnämnden har fastställt årsredovisningen och sammanställd analys inför årsredovisningen 2021-02-17, § 6.

Beslutet skickas till

Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

Räddningsnämnden

Dnr KS-2021-259

§ 78. Godkännande av årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för den gemensamma IT-nämnden 2020.

Ärendebeskrivning

IT-nämnden redovisar ett resultat för år 2020 om 1106 tkr.

Ansvarsfrihet behandlas i ett separat ärende.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag IT-nämnden

Årsredovisning 2020 IT-nämnden

KA-rapport för Östhammars Kommun

Årsrapport 2020 DSG

Ärendets behandling

IT-nämnden har behandlat ärendet 2021-03-19, § 5, och har godkänt och överlämnat årsredovisning samt KA-rapporter för kommunerna samt årsrapport för DSG.

Beslutet skickas till

Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

IT-nämnden

Dnr KS-2021-210

§ 79. Östhammars kommuns inställning till en utbyggnad av slutförvaret för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR) i Forsmark

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige i Östhammars kommun tillstyrker utbyggnad av anläggning för slutförvaring av kortlivat låg- och medelaktivt avfall i Forsmark i Östhammars kommun i enlighet med Svensk kärnbränslehantering AB:s ansökan under förutsättning att beslutet förenas med följande förbehåll:

- att regeringen ska pröva tillåtligheten av verksamheten vid en omprövning av verksamheten samt
- att kommunfullmäktiges tillstyrkan inhämtas innan tillåtlighet meddelas.

Regeringen ska alltid pröva tillåtligheten av verksamheten och inhämta kommunfullmäktiges tillstyrkan om förändringen av verksamheten kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag. Det kan exempelvis, men inte uteslutande, gälla ökad avfallsvolym, ändrade avfallstyper, mellanlagring, ny transporttunnel eller fortsatt drift efter att kärnkraftsindustrins behov av anläggningen upphört.

Motiv till beslut

BAKGRUND

Svensk kärnbränslehantering AB (SKB) lämnade i december 2014 in en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) till utökad verksamhet vid anläggningen för slutförvaring av låg- och medelaktivt avfall (SFR) i Forsmark, Östhammars kommun. SKB lämnade samtidigt in en ansökan om tillstånd enligt kärntekniklagen (1984:3). Den befintliga anläggningen har varit i drift sedan 1988.

Tillstånd till den befintliga anläggningen gavs av regeringen 1983. Östhammars kommun hade, enligt dåvarande 136 a § byggnadslagen, vetorätt i prövningen. Kommunfullmäktige tillstyrkte 1982 ansökan med villkoret att regeringen skulle förbehålla sig rätten att pröva en utbyggnad av SFR enligt byggnadslagen. Detta är tydligt omhändertaget i regeringens beslut som anger att ”en komplettering av SFR-1 med slutförvaring av s. k. hårdkomponenter och rivningsavfall skall prövas enligt 136 a § byggnadslagen”.

Regeringsprövningen

I maj 2016 beslutade regeringen, efter en skrivelse från Östhammars kommun, att förbehålla sig rätten att pröva tillåtligheten av den planerade utbyggnaden enligt 17 kap. 3 § miljöbalken. För att regeringen ska få tillåta verksamheten krävs, enligt den så kallade vetorätten i 17 kap. 6 § miljöbalken, kommunfullmäktiges tillstyrkan. Kommunfullmäktige i Östhammars kommun har därför att ta ställning till om utbyggnaden ska tillstyrkas eller inte. Regeringen har även att fatta beslut om tillstånd enligt kärntekniklagen.

Kommunstyrelsen

Vetoventilen

Regeringen kan med stöd i den så kallade vetoventilen i miljöbalken, trots att kommunens tillstyrkan krävs, tillåta verksamheten om den är synnerligen angelägen ur nationell synpunkt och inga lämpliga alternativ finns.

Huvudförhandlingen i Mark- och miljödomstolen och villkor

Under hösten 2019 hölls en två veckor lång huvudförhandling i tillåtlighetsfrågan i Mark- och miljödomstolen i Nacka. Vid förhandlingarna avhandlades bland annat strålsäkerhet, övriga miljökonsekvenser, informationsbevarande, övervakning efter förslutning och frågan om ansvar efter förslutning. Under förhandlingen redogjorde SKB även för vilka skyddsåtgärder, i form av åtaganden och tillståndsvillkor, som SKB avser att vidta för att minimera miljöpåverkan. Östhammars kommun redovisade sina ställningstagande i relation till SKB:s förslag till villkor och åtaganden samt lämnade sin inställning till övriga frågor, inklusive ansvar efter förslutning.

Östhammars kommun utgår från att SKB i en eventuell efterföljande tillståndsprövning kommer att stå fast vid de tillståndsvillkor och åtaganden som presenterats i handläggningen i Mark- och miljödomstolen. Östhammars kommun anser att regeringen i ett eventuellt tillåtlighetsbeslut, genom tillåtlighetsvillkor, inte bör föregripa eller begränsa möjligheten för Mark- och miljödomstolen att meddela särskilda villkor i en efterföljande tillståndsprövning.

VIKTIGA FRÅGOR FÖR ÖSTHAMMARS KOMMUN

Östhammars kommun har, genom att vara värdkommun och genom sin vetorätt, en central roll i prövningen av utbyggnaden av SFR. Kommunen har sedan 2010, när de inledande samråden om utbyggnaden påbörjades, deltagit aktivt i den aktuella prövningsprocessen. Sedan 1980-talet har kommunen på olika sätt varit engagerad i SFR, bland annat genom arbetet inför kommunfullmäktiges vetobeslut 1982 och därefter, sedan anläggningen togs i drift 1988, genom arbetet i lokala säkerhetsnämnden.

I samband med att SKB påbörjade platsundersökningar i Forsmark inför ett eventuellt slutförvar för använt kärnbränsle, bildade Östhammars kommun 1995 en slutförvarsorganisation med ledamöter från samtliga politiska partier i kommunfullmäktige. Dessa ledamöter har i uppdrag att särskilt följa processen. Organisationen har, ur ett kommunalt perspektiv, informerat om och granskat de handlingar som rör slutförvaring av radioaktivt avfall som SKB, Strålsäkerhetsmyndigheten och övriga aktörer löpande presenterat. Genom detta arbete har kommunen byggt upp en omfattande kunskap om slutförvaring, radioaktivt avfall och andra frågor kopplade till detta.

Denna kunskapsuppbyggnad innebär att kunskapsläget hos Östhammars kommuns beslutande politiker är mycket högt. De politiker som idag är verksamma i kommunen har lång erfarenhet av att arbeta med frågan; ett arbete som har bedrivits såväl internationellt, nationellt som lokalt. Kommunen har yttrat sig skriftligt och även aktivt deltagit i huvudförhandlingen i Mark- och miljödomstolen i den pågående tillståndsprocessen. Processen har hittills präglats av öppenhet och tillit till att samtliga parter tar ansvar i enlighet med sina respektive roller (verksamhetsutövare, prövande myndigheter och kommun). Den öppenheten och tilliten vill Östhammars kommun bibehålla eftersom det är kommunens bedömning att det gynnar staten, kommunen och inte minst verksamhetsutövaren.

Kommunstyrelsen

Östhammars kommun anser att kommunens kunskap om, och därmed förståelse för, utbyggnaden av SFR nu är tillräcklig för att fatta beslut i tillåtlighetsfrågan.

Inför kommunfullmäktiges beslut om tillstyrkan eller avstyrkan har det varit avgörande att frågor av central betydelse för kommunen blivit utredda och besvarade.

Förutsättningar för Östhammars kommuns beslut

SKB:s ansökan om utbyggnad av SFR har justerats i ett antal avseenden sedan ansökan lämnades in. Östhammars kommun förutsätter att:

- den maximala mängden avfall som ska slutförvaras i utbyggt SFR är 180 000 m³,
- det är de avfallstyper som beskrivits i ansökan som ska slutförvaras i SFR,
- mellanlagring och ny transporttunnel är inte med i ansökan och
- SFR kommer att slutligt förslutas när kärnkraftsindustrins behov av anläggningen upphört.

Östhammars kommun utgår i sitt beslut från att dessa förutsättningar kommer att utgöra grunden för ett eventuellt tillstånd till utbyggt SFR.

Den långsiktiga säkerheten

En grundläggande fråga inför kommunens ställningstagande är den långsiktiga säkerheten. Östhammars kommun har genom hela processen förlitat sig på Strålsäkerhetsmyndigheten när det gäller frågor rörande strålsäkerhet och den långsiktiga säkerheten. Strålsäkerhetsmyndigheten har i sitt yttrande till regeringen tillstyrkt ansökan.

Även Mark- och miljödomstolen har tillstyrkt ansökan och skriver i sitt yttrande till regeringen gällande strålsäkerhet att SKB ”visat att det saknas beaktansvärd risk för skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, såväl under utbyggnad och drift som efter förslutning”.

Östhammars kommun har under prövningsprocessen lyft en del frågeställningar som kommunen bedömt påverkar den långsiktiga säkerheten. Kommunen anser att dessa frågeställningar nu omhändertagits på ett tillfredställande sätt men vill ändå betona vikten av ett par av dem.

En frågeställning har gällt kontroll och uppföljning i alla delar av avfallskedjan. För att säkerhetsprincipen begränsad mängd långlivade radionuklider ska upprätthållas är det av yttersta vikt att SKB har full kontroll på vilken typ av avfall som deponeras i SFR. Deponeringen av de så kallade S.14-faten, med felaktig beskrivning av innehållet, är ett exempel på en allvarlig brist i kontrollen. Det är naturligtvis ytterst allvarligt att detta kunnat hända och av yttersta vikt att det dragits lärdom av det inträffade så att det inte händer igen. Även om Östhammars kommun bedömer att SKB på ett godtagbart sätt redogjort för hur man avser att kontrollera avfallet, vill kommunen betona vikten av att det finns kontroller och rutiner som säkerställer att något liknande inte händer igen.

En annan frågeställning som Östhammars kommun anser är viktig att lyfta särskilt gäller försvarsdelen 2BMA. Det har under prövningsprocessen lyfts att det finns en del kvarstående osäkerheter kopplade till 2BMA. Strålsäkerhetsmyndigheten har dock bedömt att eventuella brister i skyddsförmåga som finns i den föreslagna utformningen i jämförelse med ett

Kommunstyrelsen

silotalternativ går att hantera genom att optimera förvarets skyddsförmåga som helhet och styra långlivat material till det befintliga siloförvaret. Östhammars kommun vill betona vikten av denna optimering genom planering, styrning och kontroll vid deponering av avfallet.

Östhammars kommun förlitar sig på Strålsäkerhetsmyndighetens expertkunskaper om strålsäkerhet och myndighetens bedömning när det gäller den långsiktiga säkerheten.

Övrig miljöpåverkan

En central fråga för Östhammars kommun är den lokala miljöpåverkan och dess effekter på närmiljön och för kommunens medborgare. Det är ofrånkomligt att en verksamhet som SFR påverkar omgivningen och det krävs omfattande åtgärder för att skydda människors hälsa och miljön.

Mark- och miljödomstolen bedömer, i sitt yttrande till regeringen, att SKB:s miljökonsekvensbeskrivning uppfyller miljöbalkens krav. Domstolen skriver vidare att SKB visat att den sökta verksamheten uppfyller miljöbalkens krav på val av plats och metod och även i övrigt uppfyller de allmänna hänsynsreglerna. Gällande till exempel buller och utsläpp till vatten bedömer domstolen att det med SKB:s föreslagna åtaganden och skyddsåtgärder finns förutsättningar att ge tillstånd.

Östhammars kommun har under prövningsprocessen lyft ett flertal frågeställningar kopplade till övrig miljöpåverkan. En viktig fråga för boende längs med transportvägarna till och från Forsmark är ökade bullernivåer till följd av ökad trafikmängd. I samband med huvudförhandlingen i Mark- och miljödomstolen hösten 2019 föreslog SKB ett villkor som innebär att SKB ska erbjuda buller-dämpande åtgärder till permanentboende längs väg 76 mellan Forsmark och Börstil. Östhammars kommun är positiv till villkorsförslaget.

SKB har även föreslagit ett villkor om att vidta åtgärder för att minska kvävebelastningen på Öregrundsgrepen. Östhammars kommun har inga invändningar mot att det, i detta skede av prövningen, inte preciseras vilken form av kompensationsåtgärder som ska vidtas men vill betona vikten av att målet med åtgärderna specificeras vid en eventuell tillståndsprövning.

Under en utbyggnad av SFR, såväl som vid byggnation av ett slutförvar för använt kärnbränsle, kommer SKB ha ett stort behov av vatten. Tillgången på grundvatten av god kvalitet är begränsad i Östhammars kommun och kommunen har önskat klagörande angående hur SKB tänkt lösa vattenbehovet. Under sommaren 2020 genomförde SKB ett samråd i syfte att söka tillstånd för uttag och behandling av havsvatten för att försörja de båda nämnda anläggningarna med industrivatten. Östhammars kommun är positiv till att SKB föreslagit en alternativ lösning för att tillgodose sitt behov av industrivatten.

Östhammars kommun delar Mark- och miljödomstolens bedömning avseende miljöpåverkan och hänvisar till ovan förda resonemang gällande de åtagande och villkorsförslag som SKB lämnat.

Ansvar efter förslutning

En viktig fråga för Östhammars kommun har genom hela processen, i både prövningen av utbyggnaden av SFR och i prövningen av ett slutförvar för använt kärnbränsle, varit frågan om det långsiktiga ansvaret för slutförvar.

Kommunstyrelsen

Riksdagen fattade den 10 juni 2020 beslut om lagändringar som innebär att statens ansvar för vissa kärntekniska anläggningar, till exempel slutförvar för använt kärnbränsle och kärnavfall, tydliggörs. Ändringarna trädde i kraft den 1 november 2020.

I och med de nu genomförda lagändringarna bedömer Östhammars kommun att frågan är tydligt klargjord.

Ändringar i ansökan

Ansökan avsåg ursprungligen även mellanlagring av långlivat låg- och medelaktivt avfall i SFR i avvaktan på det planerade slutförvaret för långlivat låg- och medelaktivt avfall (SFL). SKB återkallade 2017 denna del av ansökan och ansöker inte längre om mellanlagring av avfall i SFR.

Ansökan har även ändrats gällande slutförvaringen av reaktortankar av kokvattentyp. I den ursprungliga ansökan skulle reaktortankarna slutförvaras hela vilket innebar att det behövdes en ny transporttunnel för reaktortankarna. SKB ändrade 2017 denna del av ansökan och reaktortankarna ska nu segmenteras före slutförvaring vilket innebär att det inte längre finns behov av en ny transporttunnel. Mindre ytor behöver därmed tas i anspråk ovanjord och berguttaget blir mindre.

Östhammars kommun är positivt till dessa både ändringar av ansökan. Dessa ändringar har underlättat kommunens ställningstagande gällande utbyggnaden av SFR och kommunen förutsätter att mellanlagring och ny transporttunnel fortsatt inte kommer att vara med i ansökan.

ÖSTHAMMARS KOMMUNS FORTSATTA ROLL

Östhammars kommun anser sig ha befogad rätt till insyn i utvecklingen av SFR även efter det att ett eventuellt tillstånd har meddelats. Östhammars kommun har genom åren betonat vikten av kommunens fortsatta roll. Det gäller dels den fortsatta stegvisa prövningen enligt kärntekniklagen men även andra områden där kommunen och dess medborgare påverkas. Ett område där kommunen (eller dess framtida motsvarighet) förväntas få en viktig roll är gällande det långsiktiga informationsbevarandet, det vill säga informationsbevarande efter förslutning av SFR. Det är därför viktigt att kommunen ges förutsättningar till att både bevaka och följa frågan, men också att vara med i arbetet med utformningen av informationsbevarande för slutförvar i Östhammars kommun.

Östhammars kommun anser att dess bidrag i processen, med bland annat lokal kunskap och lokala frågeställningar, har förbättrat processen och även framöver kommer att bidra till att viktiga frågor lyfts fram och belyses. Den öppenhet som hittills präglat slutförvarsfrågan generellt är viktig för att skapa förtroende för processen och för förankring och förståelse i lokalsamhället. Även här har kommunen en viktig roll eftersom kommuninvånarna och de lokala organisationerna i första hand vänder sig till kommunen för att framföra sina synpunkter. För en god fortsatt förståelse och kunskap om en eventuell utökad verksamhet i lokalsamhället, vill Östhammars kommun betona vikten av en öppen process även under utbyggnad, drift och avveckling. Enligt kommunens bedömning gynnar öppenhet alla parter i processen.

Kommunstyrelsen

Dialogforum

SKB har föreslagit ett tillståndsvillkor om dialogforum som kommunen är positiv till. Under en eventuell tillståndsprocess behöver formen och mandatet för dialogforumet preciseras.

Stegvis prövning

Angående kommunens roll i den stegvisa prövningen enligt kärntekniklagen, föreslogs i utredningen "Ny kärntekniklag – med förtydligat ansvar" (SOU 2019:16) att samråd med bland annat kommuner ska ske innan beslut fattas om att gå vidare till nästa steg. Östhammars kommun är positivt till detta förslag till lagändring och instämmer med utredarna om att kärntekniklagen behöver moderniseras avseende insyn och inflytande i enlighet med internationella rekommendationer och direktiv (till exempel Århuskonventionen).

Framtida beslutsprocesser

Enligt nuvarande tidsplan har utbyggt SFR en planerad drifttid som sträcker sig fram till omkring år 2070. Östhammars kommun bedömer dock att det finns många faktorer som skapar osäkerheter kopplade till tidsplanen för driften av SFR. SFR är det slutförvar i kärnkraftsindustrins slutförvarssystem som planeras att tas ur drift sist. Det finns i dagsläget osäkerheter kopplade till tidsplanen för övriga delar av slutförvarssystemet som påverkar tidsplanen för SFR.

I SFR slutförvaras även radioaktivt avfall från andra verksamheter än kärnkraftsindustrin. I dagsläget finns det ingen plan för hur detta avfall ska tas omhand när SKB inte längre har behov av anläggningen. SKB, som ägs, drivs och finansieras av den svenska kärnkraftsindustrin, har ingen anledning att driva eller finansiera SFR när industrins behov av anläggningen upphört. Östhammars kommun anser att om det vid denna tidpunkt finns behov av ett slutförvar för annat låg- och medelaktivt avfall, och SFR bedöms vara ett lämpligt alternativ för detta, krävs en ny tillåtlighetsprövning med kommunal vetorätt.

Östhammars kommun har i tidigare yttranden lyft den risk kommunen anser finns för att SFR förblir öppet även efter att kärnkraften avvecklats om det inte finns ett annat system för att ta hand om detta avfall. Kommunen vill betona vikten av att SFR slutligt försluts när verksamheten i slutförvaret upphör. SKB har gjort beräkningar på vilka doskonsekvenser det skulle få om SFR inte försluts. Beräkningarna utfördes när det fortfarande vara aktuellt med mellanlagring av långlivat avfall men enligt Strålsäkerhetsmyndigheten skulle dosen överskrida motsvarande riskkriterium om förvaret inte försluts även utan detta avfall.

Med anledning av de osäkerheter som finns kopplade till tidsplanen och eventuella behov av anläggningen för icke-kärntekniskt avfall bedömer Östhammars kommun att förutsättningarna kan komma att ändras och därmed leda till en omprövning av verksamheten innan förvaret försluts.

Östhammars kommun anser att om förutsättningarna förändras så att det krävs en omprövning av verksamheten så ska regeringen pröva tillåtligheten av verksamheten och kommunfullmäktiges tillstyrkan inhämtas innan tillåtlighet meddelas. Östhammars kommuns tillstyrkan gäller under förutsättning att ett eventuellt tillåtlighetsbeslut från regeringen förenas med förbehåll som säkerställer kommunens roll i eventuella framtida beslutsprocesser.

Kommunstyrelsen

Finansiering

En förutsättning för att Östhammars kommun fortsatt ska kunna vara en aktiv part är att kommunens arbete med slutförvarsfrågor är fullt ut finansierat. En kunnig och engagerad värdkommun ger ett annat perspektiv och legitimitet till prövningsprocesserna. I en gemensam skrivelse till regeringen (M2019/02262/Ke) har Östhammars och Oskarshamns kommun hemställt om ändring i lagen om finansiering av kärntekniska restprodukter. Även Kärnavfallsrådet har lyft behovet av att se över finansieringslagstiftningen och anför, kopplat till att kommunen för 2019 fick avslag på medel från Kärnavfallsfonden för att följa prövningen enligt kärntekniklagen, att ”bestämmelserna enligt finansieringslagstiftningen behöver ses över så att berörda kommuner kan få full finansiering för att följa prövningar även enligt kärntekniklagen”. I samma yttrande skriver Kärnavfallsrådet även att kommunernas deltagande är en förutsättning för tillit och acceptans.

Östhammars kommun vill betona vikten av att regeringen skyndsamt hanterar kommunernas hemställan och säkerställer kommunernas möjligheter att fortsätta bidra i slutförvarsarbetet.

ÖSTHAMMARS KOMMUN SOM VÄRDKOMMUN

Östhammars kommuns viktiga roll i den svenska slutförvarsprocessen upphör inte i och med vetobeslutet. Om tillåtlighet ges kommer kommunen, förutom den roll den bör ha i den fortsatta stegvisa prövningen och i utformandet av till exempel informationsbevarande åtgärder (se ovan), att ha en central roll som värdkommun för ett utbyggt SFR och eventuellt även för ett slutförvar för använt kärnbränsle. Det är även rimligt att anta att Östhammars kommun kommer att vara en av platserna vid lokaliseringsutredning av ett framtida slutförvar för långlivat låg- och medelaktivt radioaktivt avfall (SFL).

Östhammars kommun vill i detta sammanhang uppmärksamma regeringen på de stora samhällseliga konsekvenser som en verksamhet av denna dignitet och art kan generera.

Östhammars kommun har med tillgängliga medel från Kärnavfallsfonden, byggt upp en organisation för att kunna informera såväl inom den kommunala organisationen som ut till kommuninvånarna om processen och dess innehåll. Kommunens slutförvarsorganisation har deltagit i både processen om utbyggnaden av SFR och i processen om ett slutförvar för använt kärnbränsle. Detta har inneburit att det i organisationen har byggts upp en kunskap och förståelse för hela det svenska systemet för hantering av radioaktivt avfall från kärnkraftsindustrin. På motsvarande sätt har det även i Oskarshamns kommun byggts upp en organisation för att hantera frågor kopplande till det svenska slutförvarssystemet. Båda kommunerna är små kommuner som ska bevaka anläggandet av verksamheter som i allra högsta grad är en nationell snarare än en kommunal angelägenhet.

Storleken och komplexiteten på slutförvarssystemet och dess olika delar ställer stora krav på kommunen, både vad gäller resurser och upprätthållande av kompetens för att kunna bevaka och delta i processen. Frågans dignitet och tidsperspektiv ställer således kommunens uthållighet på prov både när det gäller kapacitet och kompetens för att kunna påverka och bidra till en så bra process som möjligt med öppenhet och insyn.

Konsekvenserna för en värdkommun av denna omfattande verksamhet, de utmaningar det innebär för kommunens ekonomi och infrastruktur samt bibehållande av kommunens kärnverksamhet är svåra att överblicka men Östhammars kommun har identifierat ett antal utmaningar som ryms under huvudrubrikerna kompetensförsörjning och infrastruktur nedan.

Kommunstyrelsen

Kompetensförsörjning

För kärnteknisk verksamhet krävs många olika kompetenser ställt i relation till den fas som olika anläggningar och projekt befinner sig i tidsmässigt. I samtliga faser behövs kompetent arbetskraft i projektet. Det finns redan idag ett behov av såväl personal för anläggningsarbeten, som ingenjörer och specialistkompetenser ute på Forsmarkshalvön och inom de myndigheter som bedriver tillsyn på dessa verksamheter. Det är angeläget att det finns utbildningar på yrkes-, högskole- och universitetsnivå som kan kompetensförsörja denna typ av verksamhet i ett långt tidsperspektiv. Anläggningarna för kärnteknisk verksamhet behöver av naturliga skäl ett mer enskilt läge, vilket gör att arbetskraften vid anläggningarna måste ha goda förutsättningar att transportera sig till och från anläggningarna.

De kärntekniska verksamheterna i Östhammars kommun bidrar till en stor del av Sveriges energiförsörjning och en lösning på ett nationellt avfallsproblem. Det är för Östhammars kommun en självklar utgångspunkt att staten måste ta ett större ansvar för att underlätta för kompetensförsörjningen för dessa verksamheter.

Infrastruktur

Infrastruktur rymmer vägar för samtliga trafikslag och trafikanter, elnätscapacitet för att möta behov av elektrifiering av arbetsmaskiner, anslutande företagsetableringar och bostadsbyggande exempelvis på Forsmarkshalvön och bredbandskapacitet i hela kommunen för att möjliggöra distansarbete för att vara attraktiva arbetsgivare.

Östhammars kommun ser att det finns en möjlighet för regeringen att styra alternativt adressera medel inom ansvariga sektorsmyndigheter för att tillgodose allmänna intressen. Östhammars kommun har tidigare framfört argument gällande detta i yttranden i prövningen av slutförvaret för använt kärnbränsle.

Med detta överlämnar Östhammars kommun till regeringen att fortsätta beredningen av ärendet.

Ärendebeskrivning

Svensk kärnbränslehantering AB (SKB) ansökte 2014 om tillstånd för utbyggnad och fortsatt drift av slutförvarsanläggningen för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR) i Forsmark i Östhammars kommun.

Prövningen av utbyggnad och fortsatt drift av SFR sker enligt två lagstiftningar; miljöbalken och kärntekniklagen. Regeringen beslutade 2016 att tillåtligheten av den planerade utbyggnaden ska prövas av regeringen. Beslutet innebär bland annat att kommunen har så kallad vetorätt i prövningen enligt miljöbalken vilket innebär att kommunfullmäktiges tillstyrkan krävs för att regeringen ska få tillåta verksamheten. Fullmäktige i Östhammars kommun har därför att ta ställning till om utbyggnaden av SFR ska tillstyrkas eller inte.

Miljödepartementets diarienummer: M2019/02009/Me

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

Bilagor (som även skickas ut på papper till fullmäktige):

1. Informationsfolder om SFR
2. Östhammars kommuns vetobeslut från 1982
3. Regeringens beslut om tillåtlighetsprövning
4. Mark- och miljödomstolens yttrande till regeringen
5. Strålsäkerhetsmyndighetens yttrande till regeringen

Länkar:

- [Östhammars kommuns yttranden](#)
- [Ansökningshandlingar](#)
- [Strålsäkerhetsmyndighetens yttrande till regeringen med bilagor](#)
- [Ett förtydligt statligt ansvar för vissa kärntekniska anläggningar](#)

Ärendets behandling

Följande förslag till beslut fanns till beredningen i kommunstyrelsens arbetsutskott:

Förslag 1.

Kommunfullmäktige i Östhammars kommun tillstyrker utbyggnad av anläggning för slutförvaring av kortlivat låg- och medelaktivt avfall i Forsmark i Östhammars kommun i enlighet med Svensk kärnbränslehantering AB:s ansökan.

Förslag 2.

Kommunfullmäktige i Östhammars kommun tillstyrker utbyggnad av anläggning för slutförvaring av kortlivat låg- och medelaktivt avfall i Forsmark i Östhammars kommun i enlighet med Svensk kärnbränslehantering AB:s ansökan.

Östhammars kommun hemställer att regeringens beslut om tillåtlighet förenas med följande förbehåll:

- att regeringen ska pröva tillåtligheten av verksamheten vid en omprövning av verksamheten samt
- att kommunfullmäktiges tillstyrkan inhämtas innan tillåtlighet meddelas.

Regeringen ska alltid pröva tillåtligheten av verksamheten och inhämta kommunfullmäktiges tillstyrkan om förändringen av verksamheten kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag. Det kan exempelvis, men inte uteslutande, gälla ökad avfallsvolym, ändrade avfallstyper, mellanlagring, ny transporttunnel eller fortsatt drift efter att kärnkraftsindustrins behov av anläggningen upphört.

Förslag 3.

Kommunfullmäktige i Östhammars kommun tillstyrker utbyggnad av anläggning för slutförvaring av kortlivat låg- och medelaktivt avfall i Forsmark i Östhammars kommun i

Kommunstyrelsen

enlighet med Svensk kärnbränslehantering AB:s ansökan under förutsättning att beslutet förenas med följande förbehåll:

- att regeringen ska pröva tillåtligheten av verksamheten vid en omprövning av verksamheten samt
- att kommunfullmäktiges tillstyrkan inhämtas innan tillåtlighet meddelas.

Regeringen ska alltid pröva tillåtligheten av verksamheten och inhämta kommunfullmäktiges tillstyrkan om förändringen av verksamheten kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag. Det kan exempelvis, men inte uteslutande, gälla ökad avfallsvolym, ändrade avfallstyper, mellanlagring, ny transporttunnel eller fortsatt drift efter att kärnkraftsindustrins behov av anläggningen upphört.

Förslag 4.

Kommunfullmäktige i Östhammars kommun tillstyrker inte utbyggnad av anläggning för slutförvaring av kortlivat låg- och medelaktivt avfall i Forsmark i Östhammars kommun i enlighet med Svensk kärnbränslehantering AB:s ansökan.

Beslutet skickas till

Miljödepartementet (m.registrator@regeringskansliet.se)

SKB (registrator@skb.se)

Strålsäkerhetsmyndigheten (registrator@ssm.se)

Länsstyrelsen i Uppsala län ([uppsala@lansstyrelsen.se](mailto: uppsala@lansstyrelsen.se))

Slutförvarsenheten (slutforvarsenheten@osthammar.se)

Dnr KS-2020-122

§ 80. Val av ledamöter och ersättare samt antagande av reglemente för fullmäktigeberedning för översyn av politisk organisation

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige väljer följande ledamöter och personliga ersättare till fullmäktigeberedningen för översyn av politisk organisation:

Parti	Ledamot	Ersättare (personlig)
-------	---------	-----------------------

Fullmäktiges presidium:

S	Roger Lamell	-
C	Lisa Landberg	-
M	Lennart Owenius	-

En ledamot och en ersättare från varje parti i fullmäktige:

S	NN	NN
C	NN	NN
V	NN	NN
M	NN	NN
KD	NN	NN
BoA	NN	NN
L	NN	NN
SD	NN	NN
MP	NN	NN

Fullmäktiges ordförande Roger Lamell (S), förste vice ordförande Lisa Landberg (C) och andre vice ordförande Lennart Owenius (M) är även beredningens ordförande, förste vice ordförande och andra vice ordförande.

Mandatperioden är densamma som för fullmäktige, det vill säga till och med 2022-10-14.

Kommunfullmäktige antar reglemente för fullmäktigeberedningen för översyn av politisk organisation.

Beredningens första möte är torsdagen den 27 maj kl. 16.00.

Kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

I samband med ett motionssvar fick fullmäktiges presidium i uppdrag att göra en översyn av den politiska organisationen med inriktning att göra eventuella ändringar efter valet 2022. Ärendet har diskuterats i presidiet och i gruppledaröverläggningar. Vid möte med presidiet och gruppledarna 9 mars 2021 diskuterades ett förslag att inrätta en fullmäktigeberedning som arbetar vidare med frågan. Fullmäktiges presidium har därefter tagit fram föreliggande förslag som också har skickats till gruppledarna för möjlighet att lämna synpunkter.

Utgångspunkt är kommunallagen 3 kap. 2 § KL: *Fullmäktige får inrätta fullmäktigeberedningar för beredning av ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som ska avgöras av fullmäktige.* Av propositionen framgår det att det ankommer på fullmäktige att fatta närmare beslut om beredningarnas uppgifter och arbetsformer.

Förslag till uppdrag och arbetsformer framgår av förslag till reglemente.

Om ett ärende kommer från en fullmäktigeberedning ska nämnder vars verksamhetsområde berörs och kommunstyrelsen få yttra sig över det ärendet. Det framgår av 5 kap. 27-28 §§ KL.

Val av ledamöter och ersättare till beredningen

En person är valbar till en fullmäktigeberedning enligt samma regler som om man är valbar till en nämnd. Det innebär att personen vid valtillfället ska vara 18 år, bosatt inom kommunen, samt medborgare i Sverige eller annan EU-stat eller Island eller Norge alternativt utlänning som varit folkbokförd i Sverige tre år i följd.

Val av ledamöter och ersättare till beredningar omfattas av bestämmelsen om proportionella val i 5 kap. 58 § KL. Det innebär att valet ska utföras enligt lagen om proportionellt valsätt om det begärs av tillräckligt många ledamöter (se LPV 2 §). Detta hindrar alltså inte att beredningen har en annan sammansättning än den som man får om man tillämpar LPV, ett befintligt exempel på en sådan lösning i Östhammars kommuns organisation är revisionen.

Ersättare har rätt att kallas till sammanträden och att delta. För att gruppen inte ska bli så stor att diskussioner försvåras föreslår presidiet att ersättarna inte deltar när de inte tjänstgör. För att återspegla det i förslag till reglemente ges inte ersättarna rätt att delta i överläggningarna.

Arvode

Fullmäktigeberedningar omfattas av kommunens antagna riktlinjer för ersättningar till förtroendevalda.

Protokoll eller mötesanteckningar

Enligt kommentarer till kommunallagen är beslut av en fullmäktigeberedning ej överklagbart. Det finns inget i kommunallagen om att protokoll måste upprättas. För att inte införa onödig administration föreslås att mötesanteckningar upprättas istället för protokoll. Observera att dessa blir allmänna handlingar och om beredningen önskar kan de publiceras på webben.

Det finns exempel både på fullmäktigeberedningar som för protokoll som en nämnd och fullmäktigeberedningar som för mötesanteckningar.

Möjligheten till reservation har utelämnats eftersom en fullmäktigeberednings beslut inte kan överklagas. Dock så har en möjlighet att alltid få protokollsanteckningar tagits med.

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

Förslag till reglemente

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Kommunsekreterare Rebecka Modin och fullmäktiges ordförande Roger Lamell föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Webbredaktionen för publicering på kommunens webbplats, författningssamling

Valda personer till beredningen

Dnr KS-2020-706

§ 81. Svar på motion från Bo Persson (SD) och Martin Wahlsten (SD) om handlingsplan mot anlagda skolbränder och sabotage

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen från Bo Persson (SD) och Martin Wahlsten (SD) med hänvisning till aktuell brottsstatistik och yttrande från Barn- och utbildningsnämnden.

Reservationer

Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Bo Persson (SD) och Martin Wahlsten (SD) yrkar i motion daterad 2020-11-06 (ankomststämplad 2020-11-10):

- Att BUN får i uppdrag att utreda möjligheten för kameraövervakning på samtliga skolor och förskolor i Gimo.
- Att kommunen tar fram en handlingsplan för att skydda kommunens samtliga skolor och förskolor mot vandalisering.

Beslutsunderlag

Motion

Svar inklusive yttrande från barn- och utbildningsnämnden

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2020-11-10, § 150 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Vid beredning i arbetsutskottet avstod Martin Wahlsten (SD) från att delta i beslutet.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Martin Wahlsten (SD) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag (avslag på motionen) mot Martin Wahlstens (SD) yrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Beslutet skickas till

Motionär

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Dnr KS-2020-20

§ 82. Svar på motion från Ylva Lundin (SD) och Martin Wahlsten (SD) om avskaffandet av förtur och förstahandskontrakt för nyanlända

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen från Ylva Lundin (SD) och Martin Wahlsten (SD) med hänvisning till tidigare svar på motioner och interpellationer med liknande innehåll, samt kommunstyrelsens beslut Dnr KS-2020-156 från den 29 september 2020.

Reservationer

Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) yrkar i motion daterad 2020-01-09 att kommunens överenskommelse med Östhammarshem avseende bostadstilldelning för nyanlända sägs upp och att ordningen avvecklas skyndsamt.

Förslag att avskryva motionen har återremitterats för formell beredning. Svar föreligger. I svaret hänvisas till följande ärenden.

Motion från Martin Wahlsten (SD) och Peter Brandt (SD) med diarienummer KS-2018-62. Motionens yrkande är att upphöra med att ge nyanlända förtur till Östhammarshems lägenheter. (Motion och svar finns med som beslutsunderlag.) Motionen behandlades på fullmäktiges sammanträde 2018-03-27, § 34, det vill säga före motionen som behandlas i detta ärende lämnades in samt före valet.

Motion från Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) med diarienummer KS-2018-910. Motionens yrkande är att upphöra med ordningen att ge nyanlända förtur i Östhammarshems bostadskö. (Motion och svar finns med som beslutsunderlag.) Motionen behandlades på fullmäktiges sammanträde 2019-09-24, § 117, det vill säga före motionen som behandlas i detta ärende lämnades in.

Interpellation från Ylva Lundin (SD) med diarienummer KS-2019-775. Frågorna som behandlades var vilka beslut som finns kring tillämpningen av bosättningslagen och överenskommelsen med Östhammarshem. (Interpellation och svar finns med som beslutsunderlag.) Interpellationsdebatten var 2019-12-17, § 191, det vill säga före motionen lämnades in.

Interpellation från Ylva Lundin (SD) med diarienummer KS-2020-41. Interpellationen är en fortsättning på föregående interpellation och frågan som behandlades var i vilka styrande dokument som togs upp i svaret på den förra interpellationen det fanns ett beslut om kommunens tillämpning av bosättningslagen. (Interpellation och svar finns med som beslutsunderlag.) Interpellationsdebatten var 2020-02-18, § 11, det vill säga samma sammanträde som motionen väcktes.

Kommunstyrelsen

Interpellation från Ylva Lundin (SD) med diarienummer KS-2020-557. Interpellationen är en fortsättning på tidigare interpellationer och frågan som behandlades är när underlag för beslut om kommunens bostadsförsörjning av nyanlända ska läggas fram till kommunstyrelsen. (Interpellation och svar finns med som beslutsunderlag.) Interpellationsdebatten var 2020-09-22, § 99.

Kommunstyrelsen behandlade överenskommelse mellan Östhammarshem och kommunen 2020-09-29, § 213, och beslutade då att godkänna överenskommelsen som rör bostadsförsörjning för nyanlända. (Ärendet har diarienummer KS-2020-156.)

Kommunstyrelsens beslut överklagades av Ylva Lundin och Martin Wahlsten med grunderna att man anser att det bryter mot lokaliseringsprincipen och likställighetsprincipen som finns i kommunallagens 2 kapitel. Kommunstyrelsen bemött överklagan i yttrande till Förvaltningsrätten. Dom har inte meddelats ännu. (Ärendet har diarienummer KS-2020-689.)

Beslutsunderlag

Svar

Motion

Tidigare motioner och interpellationer med liknande innehåll

Protokollsutdrag KS 2020-09-29, § 213 (diarienummer KS-2020-156) samt överklagan

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2020-02-18, § 8 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Vid beredning i kommunstyrelsen 2021-02-09, § 6, lämnade Ylva Lundin (SD) och Martin Wahlsten (SD) en skriftlig reservation.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige 2021-03-02, § 13, var *Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avskryva motionen från Ylva Lundin (SD) och Martin Wahlsten (SD) om avskaffandet av förtur och förstahandskontrakt för nyanlända från vidare handläggning. Avskrivningen sker med hänvisning till att det beslut kommunstyrelsen fattat om att godkänna den överenskommelsen som motionen yrkar på ska sägas upp.*

Kommunfullmäktige beslutade efter yrkande från Ylva Lundin (SD) med flera att *Ärendet återremitteras för formell beredning i kommunstyrelsen.* Ärendet återremitterades med minoritetsåterremiss.

Vid beredning i arbetsutskottet avstod Martin Wahlsten (SD) från att delta i beslutet.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Martin Wahlsten (SD) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag (avslag på motionen) mot Martin Wahlstens (SD) yrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Beslutet skickas till

Motionär

Kommunstyrelsen

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Dnr KS-2021-172

§ 83. Försäljning av industrimark, Films-Österby 14:6 samt 14:7

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att godkänna försäljning av fastigheterna Films-Österby 14:6 och 14:7 till högst bjudande via mäklare.

Ärendebeskrivning

I industriområdet i Österbybruk, där aktuella fastigheter ligger, finns det idag 5 lediga industritomter inom detaljplanelagt område. Tomtförsäljningen har legat vilande i avvaktan på att Östhammars kommun upphandlat en mäklare för ändamålet. Nu är detta på gång, efterfrågan finns och det är dags att gå ut till försäljning av fastigheterna.

Då de två fastigheterna är större än 6000 kvm behöver beslut fattas av Kommunfullmäktige då delegation medger försäljning av industritomter upp till 6000 kvm inom detaljplanelagt område. Films-Österby 14:6 har en area på 7198 kvm och Films-Österby 14;7 har en area på 7088 kvm.

Beslutsunderlag

Karta över fastigheternas belägenhet.

Beslutet skickas till

Sektor Samhälle Verksamhet Väckande kommun: Marie Berggren

Gästrike Vatten

Dnr KS-2020-551

Dnr BMN-2019-3417

§ 84. Gimo 8:103, antagande av detaljplan för "Vattentornet"

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden och kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att godkänna granskningsutlåtandet, besluta att detaljplanen inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan och anta detaljplanen för Gimo 8:103 "Vattentornet".

Upplysningar

Planen hanterades med standardförfarande utan program enligt Plan- och bygglagen, PBL (2010:900).

Ärendebeskrivning

Tidigare beslut

Bygg- och miljönämndens arbetsutskott beslutade den 9 oktober 2019 att lämna positivt planbesked för det aktuella området.

Planchef fattade den 14 augusti 2020 beslut om samråd. Planen var på samråd under perioden den 31 augusti-28 september 2020. Totalt inkom 9 yttranden.

Planchef fattade den 9 november 2020 beslut om granskning. Planen var på granskning under perioden den 13 november-11 december 2020. Totalt inkom 6 yttranden.

Planområdet och planförslaget

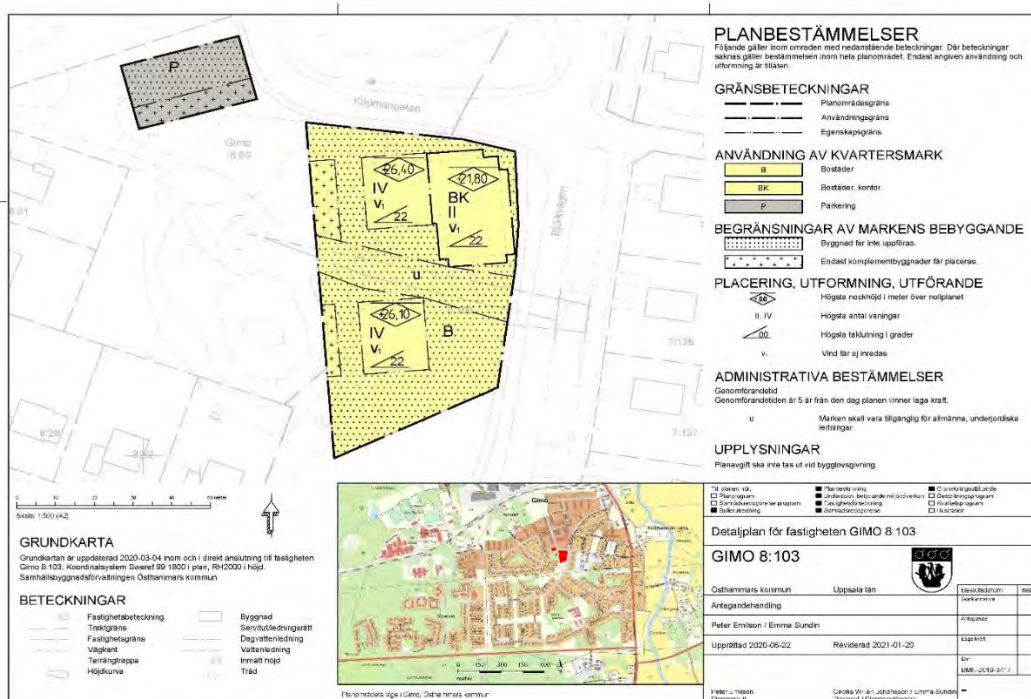
Planområdet är beläget i centrala Gimo. Det gränsar till Gimos vattentorn i väst, Björkvägen i öst och Köpmangatan i norr. Planområdet upptar en yta om cirka 4500 kvm.

Syftet med detaljplanen är att genomföra en ändring av befintlig detaljplan för att möjliggöra bostäder och kontor på kvartersmark där dagens detaljplan enbart medger kontor. Planen ska även möjliggöra utökad byggrätt för komplementbyggnader för cykelförvaring och avfallshantering med hänsyn till tillkommande bostäder och kommande krav på fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper. Planens genomförande möjliggör för ytterligare ca 10-12 bostäder i storlekarna 1-3 rum och kök fördelat på två våningar.

Kommunstyrelsen

Planområdet.

Plankartan

Revideringar som gjorts efter granskningen

Granskningen och de synpunkter som inkommit har resulterat i följande förändringar:

- Planbeskrivningen förtydligas så att det framgår att de VA-ledningar som idag korsar planområdet utan servitut eller ledningsrätt inte skyddas av enbart u-området. För att säkerställa att ledningarna får vara kvar behöver normalt sett ledningsrätt eller

Kommunstyrelsen

servitut upplåtas.

Utöver revideringar till följd av granskning genomför kommunen följande mindre justeringar av plankartan:

- I syfte att undvika planstridighet justeras plankartan så att det befintliga skärmtaket i planområdets nordöstra del ingår i den anslutande byggnadens användningsgräns.
- I syfte att undvika planstridighet justeras planbestämmelserna på plankartan så att definitionen av prickmark lyder ”Byggnad får inte uppföras”.

Ärendets behandling

Bygg- och miljönämnden har 2021-02-17, § 34, lämnat förslag till fullmäktige: att godkänna granskningsutlåtandet, besluta att detaljplanen inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan och anta detaljplanen för Gimo 8:103 ”Vattentornet”.

Vid beredning i arbetsutskottet deltog inte Margareta Widén Berggren (S) i handläggning eller beslut på grund av jäv.

Handlingar som legat till grund för beslutet

Antagandehandlingarna består av;

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande
- Undersökning av betydande miljöpåverkan
- Bullerutredning

Beslutet skickas till (med överklagandehänvisning)

- Sökande: Stiftelsen Östhammarshem, Box 26, 747 02 Gimo
- Bygg- och miljönämnden
- Länsstyrelsen, [uppsala@lansstyrelsen.se](mailto: uppsala@lansstyrelsen.se)
- Lantmäterimyndigheten, [plan@lm.se](mailto: plan@lm.se)
- Och enligt bifogad sändlista
- Handläggare Emma Sundin

Dnr KS-2021-286

§ 85. Information om bryggdäck och scen, Fyrskeppsudden, Öregrunds hamn

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Detaljplanen för Öregrund 1:2 m.fl., Öregrunds hamn antogs 27 november 2018 och vann laga kraft 21 december 2018. Arbetet med framtagandet av detaljplanen startade 3 oktober 2012. Planförslaget omfattar delar av hamnen i centrala Öregrund. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra utveckling av de inre delarna av Öregrund med avseende på allmänhetens tillgänglighet samt verksamheter i anslutning till befintliga centrumanläggningar. Planen syftar även till att bereda plats åt fler båtar i hamnen. Planen har inte överklagats och överprövats av länsstyrelsen.

Genomförandetiden är 5 år från lagakraftdatum.

Den största förändringen i planen var nog omdaning av Fyrskeppsudden. Den anger en betydande utökning av ytan (även över befintlig strandlinje) betecknad som Torg men den ger också möjlighet till en flytt av scenen likväl som byggnation av ett båthus. I planbeskrivningen illustreras hur ett bryggdäck med en ny placering av scen skulle kunna se ut. I planhandlingarna nämns också att det skulle kunna vara möjligt att lägga skeppet Wetsera i anslutning till Fyrskeppsudden.

Nu har det skapats möjligheter för kommunen att agera tillsammans med andra aktörer i området för att få till en förändring i den riktning som planen anger.

Wetseras vänner har genomfört muddring i östra hamnområdet i enlighet med det miljötillstånd som kommunen innehar för ändamålet, kommunen har sökt bygglov för en flytbrygga ut från ”Skatenpiren” för att kunna angöra Wetsera där muddring skett.

Ett samarbete mellan Lions och Strandgruppen har möjliggjort att scenen kan flyttas (rivas och byggas upp på nytt i enlighet med de bestämmelser som gäller i detaljplan och PBL) och också möjliggöra att bryggdäck som är tillgängligt för allmänheten året runt byggs. Den specifika utformningen av bryggdäcket har belysts i bygglovansökan som kommunfullmäktige ska hantera i april 2021. Bryggdäcket kommer att tillgänglighetsanpassas för att också bättre kunna möta besökande till Wetsera, som även hon kommer att vara tillgänglighetsanpassad för besökare. Drift och underhåll av det nya bryggdäcket kommer att landa hos kommunen, dock efter att konstruktionen besiktigats och godkänts.

Bryggdäcket tillsammans med muddringen ger sammantaget förbättrade båtplatser för Öregrunds båtklubb som disponerar två-tre platser idag vid Fyrskeppsudden.

Lions har idag ett giltigt nyttjanderättsavtal på området som löper tom 1 januari 2026.

Kommunstyrelsen

Kommunen har i övrigt att säkerställa att inte tappa rådigheten över marken betecknad med Torg i enlighet med fullmäktiges beslut i samband med antagande av detaljplanen, vilket kommer ske med avtalsskrivning i anslutning till avslutning av bygglovprövningen.

Beslutsunderlag

Nyttjanderättsavtal Lions

Beslutet skickas till

Strandgruppen AB, att. John Strand

Wetseras vänner

Lions i Öregrund

Lasse Karlsson

Merike Dahlberg

Dnr KS-2021-260
Dnr BMN-2021-593

§ 86. Öregrund 1:2, bygglov för nybyggnad av brygga samt rivning och nybyggnad av utomhusscen (ny placering)

Beslut

Ärendet återremitteras och bereds ytterligare på tekniskt utskott 2021-04-20.

Ärendebeskrivning

Bakgrund om ärendet och varför det hanteras i fullmäktige

Den ansökta bryggan ska ge tillgänglighet till Wetsera, Sveriges äldsta registrerade seglande råseglare. Den befintliga Skatenbryggan är i mycket dåligt skick och är inte heller lämplig för personpassage till Wetsera vilket gör åtgärden till en förutsättning för att föreningen ska kunna hålla skeppet öppet som museum. Detta är i sin tur en förutsättning för skapa en hållbar framtid för bevarandet av skeppet och tillgängliggörandet av dess kulturvärden.

För att samtidigt förbättra möjligheterna till området som evenemangsplats byggs sittläktare längs bryggan som då kan användas för publik under kulturevenemang på befintlig scen som flyttas något bakåt för att möjliggöra åtgärden.

Såväl brygga som sittläktare på torgytan kommer att utformas för att uppmuntra allmänheten till att kunna nyttja det nya uterummet när man vill och hur man vill.

Fullmäktige har i samband med antagande av detaljplanen beslutat att denna typ av bygglov ska beslutas av fullmäktige.

Från bygg- och miljönämnden

Som kontrollansvarig godtas byggherrens förslag till kontrollansvarig:

Namn Lennart Brolin
Adress Nordansjö 149, 742 93 Östhammar

Med startbeskedet bestämmer Bygg- och miljönämnden följande:

1. Kontrollplanen fastställs
2. Utstakning och lägeskontroll krävs i detta ärende.
3. Följande handlingar ska lämnas in till nämnden som underlag för slutbesked:
 - a. Intyg från kontrollansvarig att kontrollplanen har följts och att utförandet överensstämmer med beviljat bygglov
 - b. Intyg om utförd lägeskontroll

Avgift

Avgiften för ärendet är 8 622 kronor i enlighet med taxa fastställd av Kommunfullmäktige. Faktura skickas separat.

Kommunstyrelsen

Upplysningar

- Slutbesked krävs för åtgärden enligt 10 kap 4 § PBL.
- Innan byggnadsverken får tas i bruk i de delar som omfattas av startbeskedet måste slutbesked ha meddelats.
- Om åtgärden har påbörjats inom två år gäller lovet i fem år från den dag som beslutet vinner laga kraft enligt 9 kap. 43 § PBL.
- Åtgärden kräver tillstånd från Kommunfullmäktige enligt beslut KS-2018-519.
- I detta ärende krävs utstakning och lägeskontroll. Behörighet krävs. Kostnaderna för utstakning och lägeskontroll debiteras separat om de utförs av Sektor samhälle.
- Fastställda lovhandlingar ska hållas tillgängliga på arbetsplatsen.
- Åtgärderna får inte påbörjas, trots att startbesked getts, förrän fyra veckor efter att lovbeslutet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar.
- Som byggherre ansvarar du för att arbetena utförs enligt bestämmelserna i PBL och enligt gällande föreskrifter eller beslut samt att kontroll och provning utförs i tillräcklig omfattning enligt 10 kap 5 § PBL.

Bakgrund

Sökande

Östhammars Kommun

Fastighetsägare

Östhammars Kommun

Handlingar

Handlingar som legat till grund för beslutet är ansökan, planritning, situationsplan, fasader och anmälan kontrollansvarig (inkom 2021-03-01) samt förslag till kontrollplan (inkom 2021-03-04)

Planförutsättningar

Fastigheten omfattas av detaljplan 5.114. Ansökan följer gällande detaljplan.

Kulturmiljövården

Fastigheten ligger inom ett utpekat bevarandeområde Ös 12 enligt *Jord och Järn. Kulturhistoriska miljöer i Östhammars kommun*. Som riktlinje för bevarandeområde Ös 12 anges att den värdefulla bebyggelsen inom det gamla stadsområdet bör i sin helhet bevaras och skyddas mot förändringar som gör att dess kulturhistoriska värden går förlorade. Vid eventuell ny bebyggelse måste stora krav ställas på anpassning beträffande byggnadernas

Kommunstyrelsen

utformning och material samt placering.

Motivering till beslutet

Bygg- och miljönämnden bedömer att den föreslagna åtgärden uppfyller kraven i 2 och 8 kap. PBL. Föreslagen brygga och flytt av utomhusscen anses inte innebära någon negativ miljöpåverkan eller betydande olägenhet för dess omgivning. Ansökan uppfyller kraven i 9 kap 30 § PBL. Bygglovets ska därför beviljas.

Bilaga:

Överklagandehänvisning

Beslutsunderlag

Kartor mm

Ärendets behandling

Bygg- och miljönämndens arbetsutskott har lämnat förslag till beslut vid sitt sammanträde 2021-03-31. För att ärendet ska kunna behandlas på fullmäktiges sammanträde i april lyfts ärendet till kommunstyrelsen trots att bygg- och miljönämnden inte hunnit behandla ärendet.

Vid beredning i arbetsutskottet avstod Pär-Olof Olsson (M) från att delta i beslutet.

Vid beredning i kommunstyrelsen 2021-04-13, § 86 återremitterades ärendet för ytterligare beredning i tekniska utskottet. Förslagen till beslut som förelåg var:

Till fullmäktige: Bygg- och miljönämnden föreslår Kommunfullmäktige att bevilja bygglov för nybyggnad av brygga samt rivning och nybyggnad av utomhusscen (ny placering), med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (PBL). Startbesked för att påbörja åtgärden meddelas med stöd av 10 kap. 23 § PBL. Tekniskt samråd krävs inte i detta ärende.

Till kommunstyrelsen: Förslaget till kommunfullmäktige gäller under förutsättning att bygg- och miljönämnden lämnar samma förslag vid sitt sammanträde 2021-04-14. Om bygg- och miljönämnden ändrar förslag till beslut tas ärendet upp för ny behandling vid nästa kommunstyrelsenssammanträde.

Beslutet skickas till (efter antagande):

Fastighetsdrift, Lasse Karlsson

Öregrund 1:2

Kontrollansvarig

Bygg- och miljönämnden

Underrättelse om beslut skickas till:

Öregrund 59:2, 60:6 och 8:1

Dnr KS-2021-261

Dnr BMN-2021-931

§ 87. Ändrade avgifter inom miljöenheten under pandemin 2021

Förslag till beslut i fullmäktige

Bygg- och miljönämnden och kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att anta ändringarna av avgifter för miljöenheten under 2021.

- Årliga avgifter och tillsynsavgifter för kommunen och kommunala bolag debiteras enligt ordinarie taxa.
- Tillsynsavgifter för privatpersoner debiteras enligt ordinarie taxa.
- Årliga tillsynsavgifter enligt Miljöbalken för hälsoskyddsverksamhet debiteras inte år 2021.
- Årlig kontrollavgift för verksamhet enligt Livsmedelslagen debiteras inte år 2021.
- Årlig avgift för Tobak, Läkemedel, Folköl och Serveringstillstånd debiteras inte för år 2021.
- Ansökningsavgifter debiteras enligt ordinarie taxa.
- Avgifter och ansökningsavgifter enligt Miljöbalken debiteras enligt ordinarie taxa.
- Tillsynsavgift för miljöskyddsverksamhet, u-verksamhet, debiteras inte år 2021.
- Tillsynsavgifter med anledning av brister vid tidigare tillsyn debiteras enligt ordinarie taxa.

Östhammars kommun arbetar med en nettobudget om ca 1,4 miljarder kr 2021 och ett budgeterat resultat om + 16 mkr, vilket är lägre än det finansiella målet om att årets resultat ska uppgå till 2 % av skatter och generella statsbidrag. Årets första driftbudgetuppföljning är positiv med ett preliminärt resultat om + 23 mk. Eventuella särskilda satsningar under året, som inte kan inrymmas i nämndernas tilldelade budgetramar, kan i dagsläget belasta årets resultat, kommunstyrelsen gemensamt, utan att påverka planerad resultatbudget.

Beslut

Förslaget till kommunfullmäktige gäller under förutsättning att bygg- och miljönämnden lämnar samma förslag vid sitt sammanträde 2021-04-14. Om bygg- och miljönämnden ändrar förslag till beslut tas ärendet upp för ny behandling vid nästa kommunstyrelsenssammanträde.

Ärendebeskrivning

I mars 2020 fattade Krisnämnden i Östhammars kommun beslut om avgiftslättnader inom miljöavdelningen för att stötta näringslivet i den kris som Coronapandemin medförde.

De verksamhetsområden som fick lättnader under 2020 enligt beslutet ovan är markerade med orange färg i tabellen nedan. Summan uppgick till drygt 2,1 mnkr. Beloppen avser budgeterade medel.

Kommunstyrelsen

Budgeterade belopp 2020 (tkr)				
	Årliga avgifter (externa)	Årliga avgifter (interna)	Övriga avgifter	Summa
Alkohol	340	5	255	600
Tobak	120	0	0	120
Folköl	40	0	0	40
Läkemedel	15	0	0	15
Livsmedel	900	400	100	1 400
Vatten	20	80	0	100
Miljöskydd	0	0	1 250	1 250
Miljöskydd U-objekt			100	100
Miljöskydd B-objekt	160	230	0	390
Miljöskydd C-objekt	200	25	0	225
Hälsoskydd	445	315	3 300	4 060
Hälsoskydd lokaler för undervisning	0	50	0	50
Hälsoskydd samlingslokaler	0	0	50	50
Hälsoskydd hygienisk behandling	0	0	100	100
Summa	2 240	1 105	5 155	8 500

Den kris som pandemin inneburit för näringslivet i kommunen är inte över och nytt beslut om lättnader krävs.

Kundsegment

Syftet med denna översyn är att hitta möjligheter till lättnader avseende tillsynsavgifter för de företag vi arbetar med. Privatpersoner, kommunen och kommunala bolag ska inte ges några lättnader.

Ansökningsavgift

Ansökningsavgift är den avgift vi debiterar exempelvis vid tillstånd för värmepump, avlopp, ny verksamhet etc.

Årlig tillsynsavgift

Den årliga tillsynsavgiften debiteras företag som är minst anmälningsskyldiga enligt miljöbalken med undantag för vissa verksamheter inom hälsoskydd. Avgiften debiteras årligen utifrån en fastställd taxa. Denna avgift debiteras företagen så länge de är aktiva. Avgiften finansierar miljöavdelningens tillsynsarbete.

Årlig tillsynsavgift debiteras samtliga livsmedelsföretagare enligt samma princip.

Andra tillsynsavgifter

Tillsyn på verksamheter som inte betalar årlig avgift debiteras idag efter genomfört tillsynsbesök. Avgift för tillsyn utförd hos företag kan likställas med avgift för årlig tillsyn.

Motivering av förslag till beslut

Anledningar till att årlig avgift för hälsoskyddsverksamheten inte ska debiteras är att dessa företag generellt är små och inom drabbade sektorer till exempel tillfälligt boende, hotellverksamhet, tatuerare, fotvård, gym osv. Till skillnad mot miljöskyddsverksamhet som i allmänhet är större företag då årlig avgift debiteras anmälningsskyldig och tillståndsskyldig

Kommunstyrelsen

verksamhet. Inom miljöskyddsverksamhet finns företag inom industri, tillverkning osv. Dock undantas s.k. u-verksamhet inom miljöskyddsverksamheten då de generellt är små företag.

Anledningar till att årlig avgift för livsmedelsverksamhet inte ska debiteras är att det är företag inom drabbade sektorer och till stor del små verksamhetsutövare till exempel restauranger. Undantag är kommunal verksamhet som fortsatt bör debiteras enligt taxa.

Tillsyn av verksamheter som säljer tobak, läkemedel och folköl föreslås inte debiteras med anledning av att dessa verksamheter till stor del är kiosker, bensinstationer och liknande. Även dessa är drabbade sektorer.

Tillsynsavgifter med anledning av brister vid tidigare tillsyn anser vi ska debiteras enligt gällande taxa då det är upp till verksamhetsutövaren att inte ha brister i sin verksamhet. Tillsynsavgifter för privatpersoner anser vi ska debiteras enligt ordinarie taxa då det inte har påverkan på samhällsservice eller arbetsgivare. Dessa tillsynsavgifter är exempelvis avloppsinventering, klagomålshantering, strandskydd etc.

Vi föreslår att ansökningsavgifter för exempelvis nya tillstånd för värmepump, avlopp, ny verksamhet etc. skall vara oförändrad och ej omfattas av eventuella lättnader. Vi motiverar detta med att ansökan är en frivillig aktiv handling. Eventuella företagare är medvetna om att avgift för handläggning kommer att debiteras

Differentierad hantering av tillsynsavgifter

Om en differentierad reduktion av tillsynsavgifter ska ske krävs först vilka variabler som differentieringen ska utgå ifrån. Det kommer även att krävas en stor administrativ insats. Risken att avgifterna kommer att upplevas som orättvisa är påtaglig vilket kommer att leda till ännu mer administrativt arbete.

Ansökningsförfarande om lättnader

Att verksamhetsutövare rent generellt skulle ges möjlighet att ansöka om lättnader eller borttagande av avgift efter genomförd årlig debitering skulle medföra en stor administrativ börda både för kommunen och företagen. Det skulle även krävas ett regelverk att förhålla sig till.

Uppskov

Att lämna uppskov med betalning till privatpersoner och företag vid begäran sker redan idag om någon så önskar. Att lämna uppskov på årliga avgifter rent generellt skulle skapa en stor administrativ börda varpå detta inte förespråkas.

Lagstöd

Det finns idag inget lagligt stöd för kommunen att reducera eller efterskänka tillsynsavgifter generellt. I normalfallet gäller självfinansieringsprincipen för tillsyn och avgifter inom dessa kompetensområden. Aktuellt läge är dock extraordinärt och krisartat varpå hastiga och tillfälliga lagförändringar kan komma att ske.

Ekonomi

De verksamhetsområden som föreslagits få lättnader 2021 i form av tillfälligt avskaffade avgifter är markerade med orange färg i tabellen nedan. Summan uppgår till drygt 2,5 mnkr. Beloppen avser budgeterade medel.

Kommunstyrelsen

Budgeterade belopp 2021 (tkr)

	Årliga avgifter (externa)	Årliga avgifter (interna)	Övriga avgifter	Summa
Alkohol	320	0	200	520
Tobak	120	0	0	120
Folköl	40	0	0	40
Läkemedel	15	0	0	15
Livsmedel	915	380	115	1 410
Vatten	105	0	0	105
Miljöskydd	0	0	1 310	1 310
Miljö- och hälsoskydd U-objekt			185	185
Miljöskydd B-objekt	165	265	0	430
Miljöskydd C-objekt	235	25	0	260
Hälsoskydd	445	315	4 010	4 770
Hälsoskydd samlingslokaler	0	0	135	135
Hälsoskydd hygienisk behandling	0	0	200	200
Summa	2 360	985	6 155	9 500

Summa av orangemarkerat **2 480**

Ärendets behandling

Bygg- och miljönämndens arbetsutskott har lämnat förslag till beslut vid sitt sammanträde 2021-03-31. För att ärendet ska kunna behandlas på fullmäktiges sammanträde i april lyfts ärendet till kommunstyrelsen trots att bygg- och miljönämnden inte hunnit behandla ärendet.

Vid arbetsutskottets behandling konstaterades det att vid kommunstyrelsens behandling ska det finnas en komplettering till förslag till beslut avseende kostnadstäckning.

Beslutet skickas till

Bygg- och miljönämnden

Sektor samhälle: Elin Dahm, Johan Nilsson

Sektor verksamhetsstöd, verksamhet ekonomi: Sara Ersund, Magnus Andersson

Dnr KS-2021-267

Dnr KFN-2021-7

§ 88. Särskilt stöd till föreningslivet och fortsatta insatser

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar om ett fortsatt särskilt stöd till förenings- och kulturlivet i Östhammars kommun om 975 000 kr fördelat enligt:

Särskilt stöd till föreningslivet, november 2020 – februari 2021	300 000 kr
Särskilt stöd till föreningslivet, mars – juni 2021.	400 000 kr
Särskilt stöd till Stiftelsen Österbybruks herrgård 2021	75 000 kr
Corona-anpassad verksamhet från kulturaktörer under 2021	200 000 kr

Östhammars kommun arbetar med en nettobudget om ca 1,4 miljarder kr 2021 och ett budgeterat resultat om + 16 mkr, vilket är lägre än det finansiella målet om att årets resultat ska uppgå till 2 % av skatter och generella statsbidrag. Årets första driftbudgetuppföljning är positiv med ett preliminärt resultat om + 23 mk. Eventuella särskilda satsningar under året, som inte kan inrymmas i nämndernas tilldelade budgetramar, kan i dagsläget belasta årets resultat, kommunstyrelsen gemensamt, utan att påverka planerad resultatbudget.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 9 juni att avsätta medel till Kultur- och fritidsnämnden med anledning av den ansträngda situation som kultur- och föreningslivet upplever på grund av Coronapandemin. Nämnden fördelade medlen som Särskilt stöd till föreningslivet, särskilt stöd till Stiftelsen Österbybruks herrgård och till verksamhet för att skapa arbetstillfällen för lokala yrkesverksamma kulturarbetare.

Insatsen analyseras och förslag till fortsatta insatser ges i bilaga Analys av Särskilt stöd till föreningslivet i Östhammars kommun 2020.

Beslutsunderlag

Analys av Särskilt stöd till föreningslivet i Östhammars kommun 2020

Ärendets behandling

Kultur- och fritidsnämnden har behandlat ärendet 2021-02-18, § 5, och beslutade:

Kultur- och fritidsnämnden föreslår ett fortsatt särskilt stöd till förenings- och kulturlivet i Östhammars kommun om 975 000 kr fördelat enligt:

Särskilt stöd till föreningslivet, november 2020 – februari 2021	300 000 kr
Särskilt stöd till föreningslivet, mars – juni 2021.	400 000 kr
Särskilt stöd till Stiftelsen Österbybruks herrgård 2021	75 000 kr
Corona-anpassad verksamhet från kulturaktörer under 2021	200 000 kr

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunstyrelsen att bereda ett ärende om tilläggsbudget för 2021 till kommunfullmäktige där insatserna inom särskilt stöd till förenings- och kulturlivet i Östhammars kommun ingår.

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas till

Verksamhet attraktiv kommun: Lena Öberg, Peter Källman, Elin Dahm, Barbro Grähs, Daniel Andersson, Louise Söderqvist

Verksamhet ekonomi: Sara Ersund

Kultur- och fritidsnämnden

Dnr KS-2021-241
Dnr BMN-2021-716

§ 89. Revidering av taxa för miljöbalken

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden och kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att anta revideringen i taxa för Miljöbalken.

Ärendebeskrivning

Ändringar

Bygg- och miljönämnden föreslår att följande ändringar görs i taxan:

Rubriken ”Timavgift” ändras till ”När avgift tas ut och avgifternas storlek”.

§ 23 ändras från ”*Timavgiftens storlek baseras på Bygg- och miljönämndens självkostnad. Timavgift för bygg- och miljönämnden uppgår år 2018 till 1030 kronor per timme. Fasta avgifter beräknas också med PKV*” till ”**Timavgiften, fasta avgifter och alla prövningsavgifter baseras på Bygg- och miljönämndens självkostnad och ska indexjusteras årligen med Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Timavgiften uppgår år 2021 till 1 107 kr per timme. Basåret för indexjusteringen är år 2019 vars avgifter återges i bilaga 1 och 2**”

§ 28 tas bort.

Lagstöd

Miljöbalken (1998:808) kap 27 § 1.

Motivering till beslut

Den nuvarande formuleringen har inte tillräckligt tydligt formulerat att indexjustering ska ske och därmed lämnat ett tolkningsutrymme. Med förslagen formulering blir det tydligt att indexjustering ska ske årligen enligt beslut av Kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Förslag till taxa

Ärendets behandling

Bygg- och miljönämnden lämnade förslag till fullmäktige 2021-03-17, § 44.

Beslutet skickas till

Webbredaktör för publicering på kommunens webbplats, kommunal författningssamling

Bygg- och miljönämnden

Nämndsekreterare Ania Lehtinen

Dnr KS-2021-232

**§ 90. Fördelning av det förstärkta statliga stödet till skolväsendet
– skolmiljarden**

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att fördela Östhammars kommuns bidrag om 1 936 265 kr till barn- och utbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

Regeringen har beslutat att förstärka det statliga stödet till skolväsendet med 1 miljard kronor under 2021. Stödet ska möta de tuffa utmaningar som covid-19-pandemin medför och syftet med tillskottet är att bidra till goda förutsättningar för kommunerna att kunna säkerställa att alla barn och elever får den utbildning de har rätt till, trots pandemin.

Skolverket fördelar stödet proportionellt efter antal barn 6-19 år i varje kommun. Medlen kan användas för insatser i hela skolväsendet från förskola till vuxenutbildning och är ett tillfälligt stöd för år 2021. Enligt riktlinjerna för stödet är det upp till varje kommun att besluta hur bidraget ska fördelas.

Förslaget är att fördela Östhammars kommuns bidrag om 1 936 265 kr till Sektor Bildning.

Beslutsunderlag

Beslut om tillfällig förstärkning av statligt stöd till skolväsendet 2021, Skolverket

Beslutsbilaga fördelning skolmiljarden, Skolverket

Beslutet skickas till

Sektor Bildning: Lisbeth Bodén

Verksamhet ekonomi: Sara Ersund

Dnr KS-2021-235

§ 91. Överföring av investeringsmedel från 2020 till 2021

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige godkänner förslaget till överföring av investeringsmedel från 2020 till 2021.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige fattar varje år beslut kring nästkommande periods investeringsbudget. Det föreligger behov av att flytta investeringsmedel från 2020 års anslag till 2021.

Förslaget till flytt av investeringsmedel innehåller till största delen pågående projekt som ännu inte är avslutade. Det finns också ofördelade budgetposter, främst inom exploateringsverksamheten, som föreslås flyttas med i sin helhet. Slutligen finns det projekt som ännu inte är påbörjade men som bedöms kunna startas under 2021, där medel föreslås överföras till 2021.

Beslutsunderlag

Underlag bifogas

Beslutet skickas till

Sektor samhälle: Ulf Andersson

Sektor verksamhetsstöd: Helen Åsbrink

Verksamhet ekonomi: Sara Ersund

Dnr KS-2020-738

§ 92. Antagande av regler för internhyresmodell

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar Regler för internhyresmodell. Reglerna ersätter Handbok-internhyra KF 2011-04-12, § 40.

Ärendebeskrivning

Syftet med en internhyresmodell är bl.a. att ge ökade incitament för besparingar, ge ett ökat kostnadsmedvetande och göra så att kostnaderna betalas av de som faktiskt får nytta av lokalerna. Med en tydlig och strukturerad processbeskrivning som efterlevs av förvaltningen räknar vi med att förbättra vår fastighetsförvaltning strategiskt och långsiktig. Detta är viktigt framöver då vi står inför stora investeringsbehov samt har en underhållsskuld att ta hänsyn till.

Efter återremiss har förslaget till regler ändrats för att förtydliga punkten minska miljöpåverkan.

Beslutsunderlag

Förslag till ”Regler för internhyresmodell”

Ärendets behandling

Förslag till beslut vid kommunfullmäktige 2021-03-02, § 8, var *Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar Regler för internhyresmodell. Reglerna ersätter Handbok-internhyra KF 2011-04-12, § 40.* Fullmäktige beslutade efter yrkande från Pär-Olof Olsson (M) att *Ärendet återremitteras med motiveringen att det ska kompletteras med text som förtydligar innebörden av punktsatsen ”minska miljöpåverkan” på s. 3.* Ärendet återremitterades med minoritetsåterremiss.

Vid beredning i arbetsutskottet 2021-04-06, § 53, yrkade Pär-Olof Olsson (M) att dokumentet ska kompletteras med text som förtydligar innebörden av punktsatsen ”minska miljöpåverkan” på s. 3. Ordförande ställde proposition på yrkandet och fann att arbetsutskottet biföll föreliggande förslag till beslut.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Pär-Olof Olsson (M) yrkar att ärendet ska återremitteras för att dokumentet ska kompletteras med text som förtydligar innebörden av punktsatsen ”minska miljöpåverkan” på s. 3.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

Beslutet skickas till

Verksamhet Ekonomi

Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

Dnr KS-2021-167

§ 93. Antagande av Digitaliseringsstrategi för Knivsta, Östhammar, Heby, Tierp och Älvkarleby samverkanskommuner

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen förslår att kommunfullmäktige beslutar att anta digitaliseringsstrategi för Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Sammanfattning av ärendet

Denna digitaliseringsstrategi har tagits fram för att i samverkan ta tillvara digitaliseringens möjligheter. Den är likalydande för alla fem samverkanskommuner och antas av respektive kommunfullmäktige.

Identifierade målområden i strategin är: Ledning, styrning, organisation, digital kompetens och effektiv och kvalitativ välfärd.

Bakgrund

När den gemensamma IT-nämnden för Heby, Knivsta, Tierp, Älvkarleby och Östhammar infördes 2019-01-01 beslutades att samverkanskommunerna ska ta ett samlat grepp kring digitalisering på central nivå så att samverkan och standardiserade arbetssätt ger möjligheter att effektivisera och ta tillvara synergier.

Handlingsplaner

Alla ingående kommuner kommer att ta fram varsin handlingsplan för att konkretisera de digitaliseringsinsatser som kommunen avser genomföra utifrån strategin. Dessa handlingsplaner kommer att utgöra underlag både för IT-centrums verksamhetsplanering och ge oss möjligheter att identifiera områden att samverka kring inom C-tillsammans.

Ekonomisk konsekvensanalys

Beslutet i sig är kostnadsneutralt.

Kostnad kan uppstå vid genomförande av aktiviteter

Beslutsunderlag

Digitaliseringsstrategi för Knivsta, Östhammar, Heby, Tierp och Älvkarleby samverkanskommuner

Beslutet skickas till

Webbredaktör för publicering på kommunens webbplats, styrande dokument

Verksamhetsutvecklare Rikard Lang för distribuering till berörda samverkansparter

Dnr KS-2020-105

§ 94. Antagande av Inköps- och upphandlingspolicy för Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar inköps- och upphandlingspolicy för Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Föreligger förslag till ny inköps- och upphandlingspolicy för Östhammars kommun.

Syftet med denna policy är att bidra till att uppnå kommunfullmäktiges prioriterade mål (kommunens mål) såväl som de nationella inköpsstrategiska målen. Upphandling som ett strategiskt verktyg ska bidra till att kommunens ekonomiska resurser nyttjas effektivt.

Inköps- och upphandlingspolicyn beslutas och revideras av kommunfullmäktige i Östhammars kommun.

Beslutsunderlag

Förslag till inköps- och upphandlingspolicy

Ärendets behandling

Förvaltningen fick i uppdrag att revidera inköpspolicyn av kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-02-11, § 71.

Vid arbetsutskottet diskuterades vissa justeringar, som förts in i dokumentet innan utskick till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Samtliga sektorer (sektorchefer)

Samtliga verksamheter (verksamhetschefer)

Webbredaktör för publicering på kommunens webbplats, sida styrande dokument

Dnr KS-2020-105

§ 95. Antagande av Riktlinje för upphandling samt direktupphandling i Östhammars kommun

Beslut

Kommunstyrelsen antar Riktlinje för upphandling samt direktupphandling i Östhammars kommun under förutsättning att kommunfullmäktige antar förslag till inköps- och upphandlingspolicy vid kommunfullmäktiges behandling av ärendet 2021-04-27. (Bilaga 1)

Ärendebeskrivning

Föreligger reviderad riktlinje för upphandling samt direktupphandling i Östhammars kommun. Riktlinjen beskriver hur Östhammars kommuns nämnder och verksamheter ska genomföra upphandlingar och avrop samt direktupphandlingar i enlighet med kommunens inköps- och upphandlingspolicy.

Kommunstyrelsen som ansvarig för all upphandling inom kommunen ansvarar för antagande och revidering av riktlinjerna.

Beslutsunderlag

Förslag till riktlinje

Ärendets behandling

Förvaltningen fick i uppdrag att revidera inköspolicyn av kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-02-11, § 71.

Vid arbetsutskottet diskuterades vissa justeringar, som förts in i dokumentet innan utskick till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Samtliga sektorer (sektorchefer)

Samtliga verksamheter (verksamhetschefer)

Webbredaktör för publicering på kommunens webbplats, sida styrande dokument

Dnr KS-2021-198

§ 96. Öppnande av anbud i Östhammars kommun, fastställande

Beslut

Kommunstyrelsen utser följande personer att kunna delta vid öppnande av anbud:

Kommunförvaltningen:

Kommundirektör

Sektor verksamhetsstöd:

Sektorchef

Verksamhetschef upphandling

Upphandlare

Verksamhetschef ekonomi

Verksamhetschef HR

Verksamhetschef kansli och utveckling

Verksamhetschef kommunikation och kundtjänst

Verksamhetschef fastighetsdrift

Verksamhetschef måltid och städ

Sektor Bildning:

Sektorchef

Verksamhetschef gymnasium, vuxenutbildning och arbetsmarknad

Verksamhetschef grundskola

Verksamhetschef förskola

Administrativchef gymnasieskola

Sektor omsorg:

Sektorchef

Verksamhetschef myndighet

Verksamhetschef produktion

Sektor Samhälle:

Sektorchef

Verksamhetschef attraktiv kommun

Verksamhetschef växande kommun

Kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

Enligt 12 kap. 10§ och 19 kap 17§ Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling ska anbud öppnas samtidigt och så snart som möjligt efter anbudstidens utgång vid en förrättning där minst två personer som utsetts av den upphandlande myndigheten (Östhammars kommun) ska delta.

Anbudena ska föras upp i en förteckning (öppningsprotokoll), som ska bestyrkas av dem som deltar i förrättningen.

På begäran av en anbudsgivare ska dessutom en person som är utsedd av en handelskammare närvara. Kostnaderna för detta ska betalas av den som framställt begäran.

I Östhammars kommun hanteras i stort sett alla upphandlingar av verksamhet Upphandling och även anbudena öppnas av verksamhet Upphandling, men i särskilda fall kan det förekomma att representant från sektorerna behöver delta vid öppnande.

Kommunstyrelsen har att utse personer att delta vid öppnande av anbud.

Beslutet skickas till

Kommundirektör

Sektorchefer

Verksamhetschefer

Verksamhet upphandling Upphandling@osthammar.se

Respektive nämnds myndighetslåda

Dnr KS-2021-175

§ 97. Uppdrag att revidera riktlinjer gällande fördelning av arbetsmiljöuppgifter inom Östhammars kommun

Beslut

Kommunstyrelsen ger förvaltningen i uppdrag att revidera *Riktlinjer gällande fördelning av arbetsmiljöuppgifter* i enlighet med redovisat förslag.

Ärendebeskrivning

Ärendet väcks med anledningen av att tjänstemannaorganisationen har organiserat sig på ett sätt som gör att den nuvarande fördelningen av arbetsmiljöuppgifter inte längre är aktuell.

Syftet med revideringen av riktlinjen är att säkerställa fördelningsprocessen genom organisationen och att återrapporteringen sker på ett lämpligt sätt utifrån den nya tjänstemannaorganisationen.

Enligt riktlinje för styrdokument ska en behovsanalys göras innan framtagande eller revidering av politiskt antagna styrdokument. Behovsanalysen utgår från frågorna nedan.

Vad är relationen till lagstiftning och nationella eller regionala styrdokument? På vilket sätt förtydligar vårt lokala styrdokument hur vi ska följa dessa?

Enligt arbetsmiljölagen (1977:1160) är arbetsgivaren huvudansvarig för arbetsmiljön. Lagens ändamål är, enligt 1 kap. 1 §, att förebygga ohälsa och olycksfall samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Av 3 kap. 2 § följer att arbetsgivaren skall vidta alla åtgärder som krävs för att uppnå detta.

Föreskriften systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) preciserar arbetsgivarens skyldigheter enligt arbetsmiljölagen.

I 2 § definieras systematiskt arbetsmiljöarbete med att arbetsgivaren ska arbeta med att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten på ett sådant sätt att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.

I 6 § anges att ”Arbetsgivaren skall fördela uppgifterna i verksamheten på ett sådant sätt att en eller flera chefer, arbetsledare eller andra arbetstagare får i uppgift att verka för att risker i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås”.

Med denna riktlinje för fördelning av arbetsmiljöuppgifter säkerställer vi arbetsmiljölagstiftningens krav på att risker i arbetet ska förebyggas och att en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. De olika uppgifterna bör läggas på den nivå där de bäst kan utföras.

Vad är relationen till andra styrdokument i kommunen?

Det finns inte någon relation till andra styrdokument.

Vilken politisk vägledning ska styrdokumentet ge? (Om ingen – behövs ej styrdokument på politisk nivå.)

Kommunstyrelsen

Det ska förtydliga hur arbetsmiljöansvaret fördelas från Kommunfullmäktige ner i organisationen så ansvaret hamnar på den nivå där det gör mest nytta.

Vilka resurser krävs för framtagandet av styrdokumentet?

Resurser från en person och en arbetsdag krävs för att revidera den befintliga riktlinjen.

Vilken verksamhet/verksamheter tar fram och förvaltar styrdokumentet?

Resurser från verksamhetsstödet HR.

Väntade ekonomiska konsekvenser av styrdokumentet?

Nej det förväntas inte några ekonomiska konsekvenser av detta.

Beslutsunderlag

Riktlinjer gällande fördelning av arbetsmiljöuppgifter inom Östhammars kommun [via kommunens webbplats](#)

Beslutet skickas till

Kommunförvaltningens ledningsgrupp för ärendefördelning, Peter Nyberg

Dnr KS-2021-201

§ 98. Överenskommelse om samverkan mellan Region Uppsala och åtta kommuner i Uppsala län

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner överenskommelsen. (Bilaga 2)

Ärendebeskrivning

Regionalt forums uppdrag;

Regionalt forum i Uppsala län är ett politiskt forum för samverkan mellan Region Uppsala och Enköpings, Heby, Håbo, Knivsta, Tierps, Uppsala, Älvkarleby och Östhammars kommuner. Forumet ska vara en tydlig företrädare för regionen, som med mandat och handlingskraft tillvaratar regionens potential genom regional nyskaparanda

Regionalt forum ska prioritera och ägna kraft åt:

- Frågor som har regional bäring med strategisk betydelse för utvecklingen
- Frågor av särskild betydelse som ägs av flera, men där inte alla behöver vara berörda
- Frågor där effekten blir större om parterna samverkar

Regionalt forum har en rådgivande roll mot Region Uppsala och länets kommuner. Ärenden initieras från både Region Uppsala och kommunerna. Forumet fattar inte formella beslut som binder medlemmarna. Arbetsformer regleras inte i kommunallagen och forumet har ingen juridisk status.

Under 2020 har regionalt forum sett över den tidigare överenskommelsen. Detta har gjorts med hjälp av extern konsult som intervjuat samtliga parter. Syftet har varit att säkerställa att den överenskommelse som gäller är ändamålsenlig och motsvarar parternas förväntningar på samarbetet.

Beslutsunderlag

Missiv

Överenskommelse om samverkan mellan Region Uppsala och åtta kommuner i Uppsala län

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Regionstyrelsen

Dnr KS-2021-145

§ 99. Medborgarlöfte för Östhammars kommun 2021

Beslut

Kommunstyrelsen antar Medborgarlöfte för Östhammars kommun 2021. (Bilaga 3)

Ärendebeskrivning

Medborgarlöfte är ett komplement till de samverkansavtal som redan idag finns mellan kommun och polis. Det omfattar gemensamma aktiviteter som kommun och polis ska genomföra för att bidra till att öka tryggheten och minska brottsligheten i området.

Beslutsunderlag

Medborgarlöfte för Östhammars kommun 2021

Beslutet skickas till

Beredskapssamordnare Malin Hübinette

Polis bengt-o.eriksson@polisen.se

Samtliga nämnder

Dnr KS-2021-168

§ 100. Länssamarbete Energi och klimatrådgivning

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ingå länssamarbetsavtal med Uppsala kommun när det gäller Klimat och energi rådgivning.

Kommunstyrelsen uppdrar åt kommundirektör Peter Nyberg att signera avtalet.

Ärendebeskrivning

Samtliga kommuner i länet exklusive Östhammar kommun ingår i ett länssamarbete när det gäller rådgivning av Energi och klimatfrågor till medborgare och näringsliv. Samarbetet drivs från Uppsala kommun där organisationen är placerad i deras Stadsbyggnadsförvaltning, finansiering sker med medel från Energimyndigheten som söks i programperioder om 1-2 år.

De resurser som krävs för samarbetet hämtas i egen organisation hos sektor Verksamhetsstöd och inom budget.

Beslutsunderlag

Verksamhetsplan Energi och Klimatrådgivning Uppsala Kommun (EKR)

Beslutet skickas till

Verksamhetschef växande kommun Marie Berggren

Sektorchef verksamhetsstöd Helen Åsbrink

Dnr KS-2021-126

§ 101. Stockholm Business Alliance

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att – i efterhand – ställa sig bakom kommunens medlemskap i näringslivssamarbetet inom stockholmsregionen, Stockholm Business Alliance. (Bilaga 4)

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har varit medlemmar i Stockholm Business Alliance sedan 2010. Medlemskapet förnyas vart femte år och nu har nyligen avtalsperioden 2021-2025 inletts.

Beslutet att förnya vårt engagemang skulle givetvis kommit upp till Kommunstyrelsen för beslut i god tid innan årsskiftet 2020/21. Nu missades det och därför behöver detta beslut tas i efterhand.

Kostnaden för medlemskapet är kr 4 per invånare i kommunen och medlemskapet finansieras inom den näringslivsutvecklingsbudget som sektor Samhälle förvaltar.

Beslutsunderlag

Avtal om förlängning 2021-25

Beslutet skickas till

Verksamhetschef attraktiv kommun Elin Dahm

Dnr KS-2021-82

§ 102. Covid-19-vaccination av medarbetare

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Östhammars kommun erbjuder samtliga medarbetare som inte har möjlighet att vaccinera sig mot Covid-19 på sin fritid, att vaccinera sig på arbetstid. Detta under förutsättning att det inte har betydande hinder för verksamheten. Beslutet gäller under 2021.

Ärendebeskrivning

Under 2021 kommer Sveriges vuxna befolkning att vaccineras mot covid-19. För närvarande gäller två vaccindoser per person. SKR:s allmänna rådgivning till kommuner och regioner är att "SKR förordar en generös inställning från arbetsgivarens sida till att låta personal inom kontaktyrken vara lediga med lön för att vaccinera sig" men också att "det är upp till varje arbetsgivare att besluta om arbetstagare får vara lediga med bibehållen lön för att vaccinera sig samt den praktiska hanteringen av detta. Någon rättighet enligt lag eller avtal finns inte."

Vaccinering är påbörjad enligt den prioritetsordning som angivits och därmed har en del av Östhammars kommuns medarbetare redan vaccinerats. Personalen (inkl timavlönade) inom särskilda boenden samt hemsjukvård är färdigvaccinerade och fått sin andra dos. Vaccinering av hemtjänstpersonal pågår.

Dessa hittills berörda medarbetare som tillhör kontaktyrken har, med ett undantag, kunnat vaccineras på arbetstid och i flesta fall på arbetsplatsen. Det är samma medarbetargrupper som, utifrån sina arbetsuppgifter, sedan tidigare varje år erbjudits vaccinering mot säsongsinfluensa, och vi som arbetsgivare har följt samma ordning som tidigare år. Alla de som är i tjänst när vaccinering erbjuds får sitt vaccin på arbetstid. De som arbetar kväll och natt har fått ta vaccinet på arbetsgivarens bekostnad men på sin fritid. Antal kvälls- och nattpersonal är ca 60.

Nu när vaccinering ska gå vidare till andra yrkesgrupper som inte tidigare berörts av säsongsinfluensavaccination och därmed den ordningen som har följts, uppstår en del frågor för Östhammars kommun som arbetsgivare att ta ställning.

Vad gäller vaccinering på arbetstid eller på fritid innehåller ställningstagandet flera aspekter:

- Kostnader, direkta och indirekta
- Frånvaro och bemanning
- Administration av frånvaro resp. ersättning
- Konsekvenser vid fall av att medarbetaren får biverkningar av vaccinet

Vaccinering på betald schemalagd arbetstid, på betald arbetstid eller på fritid

Vaccinering på betald schemalagd arbetstid innebär inte en direkt ökad kostnad för arbetsgivaren, men dock en indirekt ökad kostnad i form av produktionsbortfall när frånvaro uppstår. I verksamheter där frånvaron behöver ersättas med en vikarie innebär vaccinering på schemalagd arbetstid även en vikariekostnad.

Kommunstyrelsen

Vaccinering kan också ske på betald, men inte schemalagd arbetstid, vilket innebär att medarbetaren rapporterar in den överenskomna tiden (tex 1 timme) som arbetad tid i lönesystemet och får betalt för den tiden. Merkostnaden för arbetsgivaren är vad den timmen kostar. Lönesystemet hanterar dock den inrapporterade tiden som vilken som helst tid och kan inte bortse ifrån vad tiden använts till. Alltså uppstår konsekvenser i tex de fall där den timmen räknas som mertid, övertid, fyllnadstid eller om vaccinering sker under OB-tid, om dygnsvilan inte uppnås osv. Konsekvensen är att ersättningen blir väldigt olika från fall till fall samt kräver att chefen får kännedom om när medarbetaren tagit vaccinet, vilket kan diskuteras ur integritetsperspektiv.

Att hantera tiden på annat sätt kräver manuell hantering med mycket omfattande administrationskostnad som följd och kan inte heller rekommenderas.

I de fall där medarbetaren utan större tidsåtgång kan erhålla vaccinet, tex genom vaccinering på arbetsplatsen, uppstår inga större problem. Övriga fall kan få ovan beskrivna konsekvenser. Sammanfattningsvis kan man säga att det är i alla dessa övriga fall både administrativt och integritetsmässigt utmanande att ge medarbetare ersättning för tiden som används för vaccinering.

Resor till och från vaccinering

Region Uppsala ersätter för resor till och från vaccinering enligt särskild egen regelverk. Östhammars kommun behöver inte ta ställning i frågan.

Biverkningar

När vaccinet tas på arbetstid kan eventuella biverkningar komma att betraktas som arbetsskada. Tas vaccinet på fritiden är det inte fallet. Konsekvenserna är i dagsläget inte förutsägbara.

Ärendets behandling

Personalutskottet beslutade 2021-02-16 § 8, att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till beslut som syftar till att all personal får ta vaccin mot covid-19 på arbetstid. Beslutet ska gälla under 2021. Ärendet återupptas på nästa personalutskott 2021-03-23.

Beslutet skickas till

HR-chef Pauliina Lundberg

Dnr KS-2021-150

§ 103. Begäran om förlängd genomförandetid, miljötillstånd M 4724-10, Åtgärder i Öregrund's hamn och dispens från förbud mot dumpning av muddermassor

Beslut

Kommunstyrelsen ger förvaltningen i uppdrag att begära förlängd genomförandetid av miljödom M 4724-10 hos mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt.

Utgångspunkten ska vara att Östhammars kommun yrkar att genomförandetiden förlängs med ytterligare sex (6) år från beslutsdatum på ursprungsbeslutet, dvs tom 2028-08-31.

Ärendebeskrivning

Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt beviljade 2012 Östhammars kommun tillstånd att utföra åtgärder i enlighet med en 9-punktslista. Tillståndet gäller endast under förutsättning att de i ansökan angivna ändringarna av gällande detaljplaner vinner laga kraft.

Miljötillståndet gav även Östhammars kommun dispens enligt 15 kap. 33 § miljöbalken från det generella dumpningsförbudet till havs för motsvarande 7300 m³ muddermassor.

Detaljplanen -Öregrund 1:2 m.fl., Öregrund's hamn- som tillståndet hänvisar till som en förutsättning vann laga kraft 21 december 2018.

Östhammars kommun har genomfört ett antal av punkterna men till följd av att arbeten i vatten är begränsade i tid (september-mars) och detaljplanen vann laga kraft sex år efter att tillstånd meddelats finns, enligt Östhammars kommun, skäl att förlänga arbetstiden för att kunna möjliggöra genomförande av ytterligare åtgärder inom ramen för tillståndet.

Beslutsunderlag

Dom från Nacka Tingsrätt meddelad 2012-08-31, M 4724-10.

Beslutet skickas till

Kommunförvaltningens ledningsgrupp för kännedom, Kersti Ingemarsson

Handläggare Sektor samhälle NN

Öregrund's framtid, c/o Hoffman, Västergatan 2 A, 742 42 Öregrund

Dnr KS-2021-171

§ 104. Tillägg till nyttjanderättsavtal del av Gammelbyn 1:62

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna tillägg till nyttjanderättsavtal. (Bilaga 5)

Ärendebeskrivning

Nyttjaren har ansökt om och fått bygglov beviljat för tillbyggnad av lokal för båtbyggerverksamhet som är tänkt att utföras på befintlig byggnad Nordanvikslängan som ägs av Östhammars kommun.

Tillägg till nyttjanderättsavtal berör och omfattar tillbyggnad på befintlig byggnad samt utökning av markområde på del av Gammelbyn 1:62.

Beslutsunderlag

Nyttjanderättsavtal Föreningen Allmogeåtar Arbetslag Norra Roslagen

Tillägg till nyttjanderättsavtal Föreningen Allmogeåtar Arbetslag Norra Roslagen

Ärendets behandling

Vid beredning i tekniska utskottet 2021-03-23, § 40, avstod Pär-Olof Olsson (M) från att delta i beslutet.

Beslutet skickas till

Sektor Samhälle Verksamhet Växande kommun Marie Berggren

Föreningen Allmogeåtar, Arbetslag Norra Roslagen, Häradsudden, 742 91 Östhammar

Dnr KS-2021-173

§ 105. Inriktningsbeslut kommunalt vatten- och avlopp, Film 9:19, del av, detaljplan 3.28.

Beslut

Kommunstyrelsen förordar att Östhammars kommun stöder detaljplanen 3.28 Film 9:19, del av, inriktning att anordna vatten- och avloppssituationen genom en kommunal anslutning för vatten och spillvatten.

Östhammars kommun överlämnar ärendet till Östhammar vatten för beredning av frågan gällande områdets införlivning i kommunalt verksamhetsområde för vatten och spillvatten.

Ärendebeskrivning

I Film vann 1994-03-23 en detaljplan för fastigheten Film 9:19, del av laga kraft. Planen medger byggnation av bostäder.

År 2017 övergick huvudmannskapet gällande vatten och avlopp till Östhammar Vatten AB från Östhammars kommun. Med detta blev det också tydligt att arbetsprocesserna behöver förtydligas samt att vatten- och avloppssituationen generellt i Östhammars kommun är ansträng på flera av kommunens tätorter.

År 2021 förstärks vattentillgången i Österbybruk med en överföringsledning från Tierps kommun och avloppsreningsverket har kapacitet för att ta emot fler abonnenter än i dag.

Inriktningen på detaljplanen med kommunalt vatten och spillvatten till området kan därför uppfyllas.

Beslutsunderlag

Detaljplan Film 9:19, del av (plan 3.28) – meddela om underlaget önskas

Dagens sammanträde

Yrkanden

Pär-Olof Olsson (M) yrkar att beslutet ändras från ”Kommunstyrelsen beslutar att Östhammars kommun stöder...” till ”Kommunstyrelsen förordar att Östhammars kommun stöder...”

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag mot Pär-Olof Olssons (M) yrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller yrkandet.

Beslutet skickas till

Planenheten Östhammars kommun: Cecilia Willén Johansson

Östhammars vatten AB och Gästrike Vatten AB

svante.svensson@pieceofcake-international.com

Roland Axelsson@alvsbyhus.se

Dnr KS-2021-199

§ 106. Begäran om förlängd genomförandetid, miljötillstånd M 7116-14, tillstånd till vattenverksamhet för grävning, dämning och reglering av reningsvåtmark i befintligt våtmarksområde vid Karö i Östhammars kommun

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Östhammars kommun ansöker om förlängd genomförandetid av miljödom M 7116-14 hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt.

Utgångspunkten ska vara att Östhammars kommun yrkar att genomförandetiden förlängs med ytterligare fem (5) år från beslutsdatum på ursprungsbeslutet, det vill säga t.o.m. 2026-10-21.

Kommunstyrelsen ger sektor Samhälle i uppdrag att genomföra ansökningen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 2014-01-28 att den naturnära delen av våtmarken vid Karö skulle utföras enligt utformningen i det reviderade förslag som tagits fram baserat på förutsättningen att det finns ett antal privata fastighetsägare i området. Kommunstyrelsens arbetsutskott tog sedan beslut 2014-10-28 att Tekniska kontoret skulle ansöka om vattendom för den naturnära delen av våtmarken.

I ansökan beskrevs att anläggningen kan delas in i fyra anläggningsdelar; en överföringsledning, en teknisk våtmarksdel, en naturnära våtmarksdel och en utloppsdel. Det tydliggjordes också att ansökan enbart gällde den naturnära reningsvåtmarken samt dammar som omhändertar naturvatten från omgivande skog och åkrar. Övriga anläggningsdelar var redan prövade eller utgjorde inte vattenverksamhet.

Den tekniska delen av Karö våtmark började byggas med start i januari 2015 och togs i bruk och invigdes i september samma år.

Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt beviljade 2016-10-21 Östhammars kommun tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken att utföra ansökta åtgärder vid Karö med arbetstid/genomförandetid fem år från domens beslutsdatum.

År 2017 skedde en omstrukturering av kommunens VA-organisation. Den nya VA-huvudmannen har under ett flertal år jobbat med att bland annat säkerställa funktionaliteten i den tekniska våtmarken. Det har varit angeläget att ha längre mätserier från provtagning från den tekniska våtmarken genom att installera en flödesstyrd provtagningsanläggning, att ha en skötselplan för området samt att ta fram uppdaterade underlag innan arbeten med den naturliga våtmarken sätts igång. Dessa åtgärder genomförs i samarbete med Östhammars kommun inom ett gemensamt Lokalt Naturvårdsprojekt (LONA) som pågår till 2022. Med utgångspunkt i ovanstående resonemang finns det, enligt Östhammars kommun, skäl att förlänga arbetstiden för att kunna anlägga den naturliga våtmarken.

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

Dom från Nacka Tingsrätt meddelad 2016-10-21, M 7116-14.

Beslutet skickas till

Sektor samhälle: Marie Berggren, Ulf Andersson, Camilla Andersson,
Gästrike Vatten AB

Dnr KS-2021-206

§ 107. Granskning om förslag till detaljplan för industriområde i Hargshamn, fastigheten Hargshamn 3:8 med flera

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Detaljplan för Hargshamn 3:8 med flera, Hargshamn, är på granskning mellan 29 mars och 26 april.

Syftet med denna plan är att anvisa expansionsområden befintlig industriverksamhet.

Beslutsunderlag

Kommunens webbplats, detaljplaner <http://www.osthammar.se/detaljplaner>

Underrättelse om granskning

Beslutet skickas till

Bygg- och miljönämnden

Dnr KS-2021-233

Dnr KS-2021-234 (uppdrag)

§ 108. Borgensåtagande Granfjärdens Camping

Beslut

Kommunstyrelsen avslår Caravan Clubs förfrågan om Östhammars kommuns möjliga borgensåtagande med motiveringen att en kommunal borgen kan tecknas i första hand för investering, av allmänintresse, som kommunen värderar som angelägen. Kommunal borgen till föreningar ska mot denna bakgrund tillämpas synnerligen restriktivt och under förutsättningar att den ligger i den kommunala kompetensen.

Kommunstyrelsen beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att framta riktlinjer för kommunalt borgensåtagande.

Ärendebeskrivning

Föreningen Caravan Club har i delegationsbeslutet BMN-2018-2441-4 erhållit krav på att byta ut sin avloppsanläggning vid Granfjärdens Camping i Sund.

För att bekosta investeringen finns behov om delfinansiering i form av lån från bank om 500tkr. Trots föreningens goda ekonomi behövs en borgenär. Därav ställs frågan till Östhammars kommun, via inkommet ärende till tjänstepersoner inom Fritidsenheten, om det är möjligt att kommunen åtar sig borgenärskapet.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: PM från Caravan Club Uppsalasektionen

Beslutet skickas till

Beslut om borgen: Caravan Club

Uppdrag: Kommunförvaltningens ledningsgrupp för ärendefördelning, Kersti Ingemarsson

Sektor Samhälle, Ulf Andersson, Elin Dahm, Marie Berggren, Daniel Andersson

Sektor Verksamhetsstöd, Helene Åsbrink, Sara Ersund

Dnr KS-2021-183

§ 109. Tillägg till arrendeavtal med Öregrunds Tennissällskap

Beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslaget att gå vidare utökat arrendeavtal för placeringsförslag Tallparken. Kommunstyrelsen delegerar till tekniska utskottet att besluta om arrendeavtalet inom dessa ramar.

Ärendebeskrivning

Öregrunds Tennissällskap bedriver sedan 1986 verksamhet på del av Öregrund 8:1 (Tallparksbanorna) vilket ingår i lägenhetsarrende (KS-2018-631 och KS-2019-625). Föreningen önskar ändra arrendeområde så det möjliggör att de kan utöka sin verksamhet med ytterligare en padelbana. Befintligt område utökas med 200kvm. Se bilaga 1 Baskarta.

Då det befintliga avtalet som är beslutat sedan 2019 är på 10 år så krävs beslut i Kommunstyrelsen om utökat arrendeavtal om 8 år.

Förvaltningens tjänstepersoner inom sakområdet har berett två förslag om placering gällande 200 kvm för ytterliga padelbana, vilken Öregrunds Tennissällskap har för avsikt att anlägga och förvalta.

Föreningen har per idag två nyttjanderätter av kommunal mark i Öregrund. Den ena nyttjanderätten är belägen vid Tallparken, på del av fastigheten Öregrund 8:1 varav den andra är belägen på Träsketområdet som också är en del av fastigheten Öregrund 8:1.

Placeringsförslaget Tallparken

Föreningen förordar placering vid Tallparken då man ser det som fördelaktigt om de båda banorna, nuvarande och potentiellt framtida, angränsar varandra.

Vid bygglovsansökan inkom, vid grannhörande, synpunkter av oroskaraktär gällande ökat personflöde i Tallparken och i närhet av angränsande fastighet. Synpunkten innehöll också åtgärdsförslag om bullerplank mellan de båda fastigheterna.

Ur ett tillgänglighetsperspektiv är det per idag begränsat med parkeringsmöjligheter invid Tallparken. Följden av ytterligare en padelbana kan leda till ökad parkeringsbeläggning och friluftsgäster av bilburen karaktär riskerar exkluderas från möjlighet att angöra invid friluftsområdet. Tallparken är sedan en tid, från Länsstyrelsen klassificerat som ett s.k. Smultronställe, i vilken tillgänglighetsfaktorn väger tungt.

Vid den föreslagna placering (bilaga 1) ligger berg i dagen, vilket sannolikt medför mer omfattande åtgärder såsom sprängning för att möjliggöra anläggning alternativt anläggningsarbete i form av markberedning för att jämna ut marknivån. Konsekvenser av en sprängning för intilliggande fastigheter behövs således väga in i beslutet.

Placeringsförslaget Träsket-området

Förvaltningen har även sett över möjligheten till alternativ lokalisering då det går att se fördelar med att anlägga padelbanan invid Tennishallen på Träsketområdet, se bilaga 2.

Kommunstyrelsen

En utgångspunkt är den nuvarande rådigheten föreningen har i form av nyttjanderätt på delar av Träsketområdet. Om placeringen sker enligt placeringsförslaget i bilaga 2 görs ej heller något anspråk på yta beträffande kommande utveckling utav resterande område för exempelvis parkeringsytor eller nuvarande återvinningscentral.

Föreslagen placering innebär att nuvarande boulevaner tas i anspråk av etableringen men förslaget innefattar således ett förslag att istället placera dessa banor vid Tallparken.

Med utgångspunkt i ovanstående resonemang förordar förvaltningen detta placeringsförslag.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Placeringsförslag Tallparken

Bilaga 2: Placeringsförslag Träsketområdet

Ärendets behandling

Tekniska utskottet 2021-03-23, § 39, står bakom förslaget att ge utökat arrendeavtal. Ärendet återupptas på kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-04-06.

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Sektor samhälle: Marie Berggren, Elin Dahm, Daniel Andersson

Dnr KS-2021-217

§ 110. Yttrande gällande förslag till föreskrifter om omhändertagande av kärntekniskt avfall

Beslut

Kommunstyrelsen är positiv till att det tagits fram ett förslag till föreskrifter för omhändertagande av kärntekniskt avfall. Det är viktigt att det finns tydliga krav både gällande omhändertagandet av kärntekniskt avfall och gällande dokumentationen om avfallet. I övrigt har kommunstyrelsen inga synpunkter på förslaget.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har mottagit en remiss från Strålsäkerhetsmyndigheten gällande förslag till föreskrifter om omhändertagande av kärntekniskt avfall.

Strålsäkerhetsmyndigheten inledde 2013 en större översyn av myndighetens författnings-samling. En del i detta arbete har varit att ta fram föreskrifter för omhändertagande av kärntekniskt avfall. Föreskriftsförslaget är i första hand en vidareutveckling av befintlig lagstiftning och ersätter stora delar av det som idag ingår i 6 kap. i Strålsäkerhets-myndighetens föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i kärntekniska anläggningar (SSMFS 2008:1). I förslaget har dagens kravbild utvecklats, förtydligats och förändrats för att anpassas till utvecklingen av internationella regler och rekommendationer. Det har även tillkommit nya bestämmelser baserat på myndighetens erfarenheter från tillsyn.

Förslaget innehåller bland annat bestämmelser om planering av och planer för omhändertagande av kärntekniskt avfall, om hantering av kärntekniskt avfall avsett för ett slutförvar som inte har tagits i drift, om acceptanskriterier, mottagningskontroll, avfallsbeskrivning, kontroll av tillverkade avfallsposter och register.

Synpunkter på förslaget ska lämnas till Strålsäkerhetsmyndigheten per e-post senast den 30 april 2021.

Beslutsunderlag

[Förslag till föreskrifter om omhändertagande av kärntekniskt avfall](#)

Beslutet skickas till

Strålsäkerhetsmyndigheten: registrator@ssm.se med kopia till erica.brewitz@ssm.se märkt med diarienummer SSM2021-136.

Handläggare: Anna Bergsten

Dnr KS-2021-120

§ 111. Yttrande Riksintresse kommunikationer i Uppsala län

Beslut

Kommunstyrelsen översänder följande yttrande:

För Östhammars kommun är det angeläget att väg 76 mellan riksintresseområden Hargshamn (kommunikationer) och Forsmark (energiproduktion) bevakas och omhändertas som Riksintresse för kommunikationer, inte bara för nuvarande situation utan även med beaktande av det planerade slutförvaret för använt kärnbränsle.

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen har översänt ett underlagsmaterial från Trafikverket, avseende riksintresseanspråk för kommunikationer, som för närvarande är ute på remiss ute hos länsstyrelserna i landet. Länsstyrelsen Uppsala län har valt att remittera underlaget ut till kommunerna för möjligheter att lämna synpunkter för ett bredare samlat svar från Länsstyrelsen och de har också haft ett remissmöte med kommunerna.

Materialet innehåller såväl riksintresse som man vill avveckla men också nytillkommande. Inga objekt finns i Östhammars kommun som man avser att avveckla, dock vill man avveckla väg 76 från Älvkarleby till Gävle (indirekt samband för oss).

Riksintressen för kommunikationer utses utifrån funktionsbeskrivningar för respektive vägslag och Trafikverket önskar även synpunkter på ifall även dessa behöver förändras.

För Östhammars kommun är det angeläget att väg 76 mellan riksintresseområden Hargshamn (kommunikationer) och Forsmark (energiproduktion) bevakas och omhändertas som Riksintresse för kommunikationer, inte bara för nuvarande situation utan även med beaktande av det planerade slutförvaret för använt kärnbränsle.

Beslutsunderlag

Underlag från länsstyrelsen

Excellista läggs löst i arbetsrummet pga storlek

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen Asa.blomster@lansstyrelsen.se

Verksamhetschef Marie Berggren

Dnr KS-2020-674

§ 112. Yttrande gällande förslag till åtgärdsprogram för havsmiljön

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Östhammars kommun lämnar nedanstående synpunkter på förslag till marin strategi för Nordsjön och Östersjön - åtgärdsprogram för havsmiljön.

Kommunen berörs främst av åtgärd ÅHP 23 som även finns i nu gällande åtgärdsprogram från 2015. Åtgärden innebär att vid revidering av de kommunala avfallsplanerna ska kommunen identifiera och belysa hur avfallshanteringen kan bidra till att minska uppkomsten av marint skräp, samt sätta upp målsättningar för ett sådant arbete. Östhammars kommun har inga synpunkter på att åtgärd ÅHP 23 ligger kvar med samma lydelse som i föregående förvaltningsperiod. Östhammars kommun har under 2021 påbörjat en uppdatering av kommunens avfallsplan och kommer i samband med detta arbeta i enlighet med åtgärdsprogrammet för havsmiljön. Den uppdaterade avfallsplanen beräknas i nuläget vara klar sommar 2022.

Östhammars kommun vill även ge bifall till flera föreslagna åtgärder i åtgärdsprogrammet som ska utföras av andra aktörer/nationella myndigheter;

- åtgärd 49 Minska arealen trålsvept yta och öka användningen av selektiva och skonsamma redskap samt genomföra en sammanställning av trålningens inverkan på kustnära fiskbestånd.
- åtgärd 50 Förbud mot bottentrålning i marina områden med dumpad ammunition och kemiska stridsmedel.
- åtgärd 51 Minimera miljöpåverkan från sjöfart i den marina miljön.
- åtgärd 52 Expertstöd för ett samordnat oljeskadeskydd.
- åtgärd 53 Utökad brottsförebyggande arbete för att motverka olagliga utsläpp av mineralolja och andra farliga ämnen.

Östhammars kommun har många viktiga områden för fiskreproduktion och vill särskilt gynna det småskaliga kustfisket. Åtgärd 49 ligger i linje med ett av kommunens antagna hållbarhetslöften inom Färdplan för ett hållbart län: att minska intensivt storskaligt löfte. Även åtgärd 50 bedöms vara mycket relevant för kommunens känsliga kust- och skärgårdsmiljöer.

Kommunen har ett utsatt läge då många farleder för yrkestrafik möts i kommunens yttre havsplaneområde. Området är enligt havsplanen klassat som attraktiv livsmiljö med mycket höga naturvärden och hela skärgården är ett viktigt område både för kommunens invånare, friluftsliv och besökare. Östhammars kommun har i tidigare samråd gällande havsplanerna 2018 betonat att det krävs tydligare åtgärder i syfte att minska risk för olyckor med olja eller kemikalier som kan påverka kommunens känsliga kust-, skärgårds- och havsområden. Åtgärd 51, 52 och 53 bedömer vi kan driva frågan framåt.

Kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har tagit fram ett förslag på marin strategi för Nordsjön och Östersjön - ett uppdaterat åtgärdsprogram för havsmiljön. I det uppdaterade åtgärdsprogrammet ingår förslag på ytterligare 15 åtgärder, förslag på modifieringar av åtgärder som beslutades 2015 och åtgärder som beslutades 2015 som behöver fortsätta. Samrådet pågår från den 1 november 2020 till den 30 april 2021.

Ett av målen för Havs- och vattenmyndigheten är Hav i balans samt levande kust och skärgård, dvs. att Västerhavet och Östersjön ska ha en god miljöstatus och en långsiktigt hållbar produktionsförmåga samtidigt som den biologiska mångfalden ska bevaras och skyddas. Svenska och internationella utsläpp av näringsämnen till haven ska minska. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. En viktig del av förvaltningen är arbetet med att förbättra miljötillståndet i havsmiljön enligt havsmiljöförordningen och EU-direktiv om havsmiljöpolitiken.

Åtgärdsprogrammet riktar sig till myndigheter och kommuner. En åtgärd som rör kommunens verksamhet är åtgärd 32 som gäller rapportering av vilka åtgärder som genomförts av kommunen under föregående år.

Den åtgärd som mest påverkar kommunens verksamhet är åtgärd 23 som handlar om att kommunerna ska införliva åtgärder för att minska uppkomsten av marint skräp i de kommunala avfallsplanerna. Åtgärden berör främst avfallsenheten, som bedömer att åtgärden är möjlig att genomföra i samband med pågående revidering av kommunal avfallsplan.

Utöver detta finns åtgärder som ska utföras av nationella myndigheter, men påverkar Östhammars kommuns kust- och skärgårdsmiljöer.

Beslutsunderlag

1. Missiv åtgärdsprogram havsmiljön
2. Marin strategi för Nordsjön och Östersjön_åtgärdsprogram
3. Faktablad nr 23, ÅPH 23, Kommunerna marint skräp

Beslutet skickas till

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se senast 30 april 2021, ange ärendets diarienummer 2807-20 i e-postmeddelandets ärendemening

Sektor samhälle: Ulf Andersson, Marie Berggren, Camilla Andersson, Myran Olsson

Dnr KS-2020-666

§ 113. Yttrande gällande samråd inom vattenförvaltning i Norra Östersjöns vattendistrikt

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Östhammars kommun lämnar synpunkter på förslagen i samrådet i enlighet med skrivningar i bilagd svarsmall från Vattenmyndigheten. (Bilaga 6)

Sektor Samhälle får i uppdrag att överföra Kommunstyrelsens beslutade yttrande till Vattenmyndighetens digitala svarsenkät senast 30 april 2021.

Ärendebeskrivning

Vattenförvaltning är ett samlingsord för det arbete som görs med vatten av svenska myndigheter och kommuner i enlighet med EU:s vattendirektiv från år 2000. Syftet med direktivet är att skydda och förbättra vattenkvaliteten i vattendrag, sjöar, grundvatten och kustnära havsområden.

I Sverige är EU-direktivet till största delen infört i miljöbalken, vattenförvaltningsförordningen och länsstyrelsernas instruktioner. Det finns även tre så kallade dotterdirektiv som komplement till EU:s vattendirektiv; ett för grundvatten, ett för prioriterade ämnen i ytvatten och ett tekniskt direktiv om kvalitetskrav på kemiska analyser och på laboratorier som anlitas för övervakningen.

Avrinningsområden och förvaltningscykler

En grundpelare i EU:s vattendirektiv är att förvaltningen av vatten ska baseras på avrinningsområden och inte administrativa gränser. Europa är därför indelat i ett hundratal vattendistrikt, varav fem finns i Sverige. I Sverige har de fem vattenmyndigheterna ansvaret för vattenförvaltning i varsitt distrikt. Havs- och vattenmyndigheten (HaV) stödjer vattenmyndigheterna genom vägledning och utfärdar föreskrifter för hur arbetet ska utföras. För grundvatten är Sveriges geologiska undersökning (SGU) vägledande och föreskrivande myndighet.

Arbetet med vattenförvaltning sker i cykler på sex år. Vattenmyndigheterna tar fram en förvaltningsplan och åtgärdsprogram för de kommande sex åren. En cykel inleds med kartläggning utifrån befintliga data från miljöövervakning av vattenområden i Sverige. Detta utgör sedan underlag för klassificering av hur vattnen mår för att bestämma miljökvalitetsnormer, som i sin tur ger grund till åtgärderna i åtgärdsprogrammet.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormerna beskriver vilken kvalitet eller status ett vatten ska ha vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vatten ska uppnå god kvalitet. Det finns också ett försämringsförbud som innebär att statusen inte får försämrats. Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt styrinstrument för myndigheter och kommuner när de tillämpar lagar och bestämmelser på miljöområdet, till exempel vid tillståndsprovning och tillsyn. Det finns möjlighet för Vattenmyndigheten att beskriva undantag i form av tidsfrister, för vissa ämnen eller för vissa vatten som är kraftigt manipulerade av människan.

Kommunstyrelsen

Åtgärdsprogram och åtgärder i VISS

De åtgärdsprogram som tas fram till varje ny förvaltningscykel beskriver hur miljö kvalitetsnormerna ska nås. Programmet beskriver vad myndigheter och kommuner ska göra för att miljö kvalitetsnormerna ska kunna följas, definierar vem som är ansvarig, visar på vad som behöver uppnås och beskriver hur detta kan ske. Åtgärderna i åtgärdsprogrammet är bindande för myndigheter och kommuner.

För att miljö kvalitetsnormerna ska nås behövs även att verksamhetsutövare, markägare m.fl. genomför åtgärder. Åtgärderna kan dels utföras grundat på åtgärdsprogrammet, där myndigheter och kommuner arbetar i enlighet med den lagstiftning och de styrmedel som gäller i form av t.ex. rådgivning, tillsyn och fysisk planering. Men det finns också en stor förväntan att verksamhetsutövare och fastighetsägare även ska arbeta med frivilliga åtgärder, antingen uppmuntrade av ekonomiska styrmedel som bidrag, genom rådgivningsinsatser eller på eget initiativ. Många av dessa åtgärder ligger listande i databasen VISS för respektive vattenförekomst. Åtgärderna i VISS har ett stort fokus på åtgärder inom jordbrukssektorn men också förorenade områden, fria vandringsvägar för fisk etc. Åtgärderna i VISS är dock inte bindande och kommer inte kunna krävas annat än med ny eller redan gällande lagstiftning.

Samråd för ny förvaltningscykel

Från november 2020 till 30 april 2021 pågår ett samråd där både myndigheter, kommuner och alla övriga berörda aktörer får ge synpunkter på ett nytt åtgärdsprogram, en ny förvaltningsplan och uppdaterade miljö kvalitetsnormer som ska gälla 2021-2027 för samtliga vattenförekomster i Sverige. Ett helt nytt styrdokument som tagits fram är ett förslag till delförvaltningsplan gällande vattenbrist och torka. I denna plan finns inga åtgärder direkt riktade till kommunerna utan enbart åtgärder riktade till nationella och regionala myndigheter, men som i en förlängning kommer påverka kommunernas verksamheter då flera av dem ska genomföras i samverkan med kommunerna.

Åtgärder som berör kommunen

Östhammars kommun hör till norra Östersjöns vattendistrikt och Vattenmyndighet. Inom kommunen finns totalt 70 vattenförekomster (kustvatten, sjöar, vattendrag och grundvatten). En vattenförekomst är ett avgränsat vattenområde, som en sjö, en del av ett vattendrag som påverkans av omkringliggande avrinningsområdet etc. Få av vattenförekomsterna inom Östhammars kommun har god ekologisk status. För de ytvattenförekomster som har klassificerats till sämre än god ekologisk status har miljö kvalitetsnormen i de flesta fall fastställts till god ekologisk status till 2021, men i flera fall med tidsfrist till 2027 och i några fall med tidsfrist till 2039. Tidsfristen till 2039 beror av den långa återhämtningstiden naturen har efter att åtgärder har genomförts. För vissa vattenförekomster finns också andra undantag än tidsfrister som kan gälla starkt modifierade vattendrag, vissa kemiska ämnen där det idag är orimligt stora kostnader för åtgärder jämfört med samhällsnytta etc.

I åtgärdsprogrammet finns 6 åtgärder direkt riktade till kommunerna i Sverige (se kap. 2.17 i åtgärdsprogrammet). Det gäller vattenplanering, miljö tillsyn, dricksvattenskydd, fysisk planering, VA- plan inkl. dagvatten samt dioxiner. Även de båda åtgärderna i kap 2.1. gäller kommunens verksamhet – att planera för åtgärder och att årligen rapportera hur kommunen arbetat med åtgärderna i kap 2.17.

Kommunstyrelsen

Beredning av ärendet

Östhammar Vatten AB har som kommunens VA-huvudman har tillfrågats om att samordna yttrandet gällande framförallt åtgärden *Dricksvattenskydd* men har via Gästrike vatten AB meddelat att de kommer skriva ett separat yttrande kring dessa frågor. Östhammars kommun väljer därför att i detta yttrande inte skriva fördjupade kommentarer inom denna åtgärd, utom avseende tillsynsfrågan och kopplingen till Länsstyrelsens åtgärd om vattenskydd.

Östhammars kommun har under samrådstiden haft dialog med LRF Östhammars kommungrupp för att få en tydligare bild av påverkan på markägare och lantbrukare i kommunen och särskilt diskuterat de åtgärder som ligger i VISS men inte omfattas av åtgärdsprogrammet. LRF Mälardalen har informerat kommunerna i Mälardalen om möjligheten att begära att regeringen ska pröva förslaget till åtgärdsplan. LRF betonade också att vattenförvaltningen misslyckats att skapa delaktighet på landsbygden och att det är en systembrist som borde kunna åtgärdas genom t.ex. lokala åtgärdssamordnare, något som även poängteras av Östhammars kommun.

Kommunen har också givit möjlighet till Föreningen för friskare vatten i Östhammars fjärdar samt Vattenrådet Fyris Östra källor att ge inspel inför kommunens yttrande. Ingen av dessa två aktörer har inkommit med synpunkter.

Inom kommunens förvaltning har ärendet beretts i samverkan mellan miljöskakkunnig, miljöskydds enheten och planenheten och sammanställts inom verksamhet Växande.

Beslutsunderlag

Vattenmyndigheternas samråd - svarsmall Yttrande Östhammars kommun

1. Missiv Samråd om vattenförvaltning Norra Östersjön
2. Förslag till förvaltningsplan 2021-2027 Norra Östersjön
3. Förslag till åtgärdsprogram 2021–2027 Norra Östersjön
4. Föreskrift miljö kvalitetsnormer Norra Östersjön
5. Förslag till delförvaltningsplan Norra Östersjön
6. Miljökonsekvensbeskrivning Åtgärdsprogram Norra Östersjön

Beslutet skickas till

Vattenmyndigheten i norra Östersjön:

Sektor Samhälle överför Kommunstyrelsens beslutade yttrande till Vattenmyndighetens digitala svarsenkät senast 30 april 2021

Sektor samhälle: Ulf Andersson, Marie Berggren, Camilla Andersson, Johan Nilsson, Cecilia Willén Johansson

Gästrike vatten AB: info@gastrikevatten.se

Dnr KS-2021-169

§ 114. Ombud för Östhammars Kommun vid bolagsstämma i Visit Roslagen AB

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Jacob Spangenberg (KSO) agerar för kommunens räkning vid bolagsstämman den 14 april i Visit Roslagen AB (556525-2722).

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun äger ca 10% av aktierna i Visit Roslagen AB. Lika stora andelar äger Norrtälje- och Österåkers kommun. Resten av ägandet är spritt bland aktörer i Roslagen.

Såsom ägare och grundare till bolaget är det viktigt att Östhammars kommun bidrar med närvaro, engagemang och kunskap på ägarmöten. Bolagsstämman är det ett av dessa tillfällen där vår representation är viktig både för kommunen och för bolaget.

Beslutet skickas till

Visit Roslagen AB - info@visitroslagen.se

Dnr KS-2021-67

§ 115. Redovisning av uppföljning av interna kontrollplaner 2020

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner uppföljningarna av nämndernas interna kontrollplaner 2020.

Ärendebeskrivning

Enligt reglementet för intern kontroll §§ 10 och 11 ska nämnderna senast i samband med inlämnandet av årsbokslutet till kommunstyrelsen rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom respektive nämnd. Rapportering ska samtidigt också göras till kommunens revisorer. Kommunstyrelsen ska utifrån nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll och vid behov ge förslag på förbättringar.

Kommunstyrelsens internkontroll för 2020 har godkänts 2020-11-24, § 269, och skickades då till revisionen.

Beslutsunderlag

Uppföljningar från:

- Barn- och utbildningsnämnden 2021-02-18, § 4
- Bygg- och miljönämnden 2021-01-20, § 2
- Kultur- och fritidsnämnden 2021-02-18, § 9
- Socialnämnden 2021-02-10, § 18

Ärendets behandling

Uppföljningarna har behandlats i respektive nämnd.

Beslutet skickas till

Revisionen: förtroendevalda revisorer och administrativt stöd KPMG

Dnr KS-2021-81

§ 116. Konfirmering av utvecklingsgrupper

Beslut

Kommunstyrelsen konfirmerar följande utvecklingsgrupper, vilket innebär att de får disponera medel 2021 i enlighet med reglemente:

- Alunda utvecklingsgrupp
- Gräsö skärgårdsråd
- Hargshamns bygderåd
- Norrskedika utvecklingsgrupp
- Söderöns utvecklingsgrupp
- Österbybruks utvecklingsgrupp

Utvecklingsgrupper/-råd som bildas eller återupptar verksamheten under året och anmäler detta behandlas som nya utvecklingsgrupper och konfirmeras om de uppfyller kraven i reglementet.

Ärendebeskrivning

Enligt reglementet för utvecklingsgrupper ska kommunstyrelsen årligen konfirmera befintliga och nya utvecklingsgrupper.

Utvecklingsgrupperna ska lämna en årsredovisning/verksamhetsberättelse senast 1 mars varje år. Där ska det framgå aktuell medlemsförteckning, deltagarförteckningar från öppna möten, genomförda aktiviteter, redovisning av disponerade medel och beskrivning av genomfört och planerat arbete med utgångspunkt i ska-kraven i reglementet. Information inför inlämningen med ett underlag för att underlätta sammanställningen skickades ut till utvecklingsgrupperna under februari 2021.

Följande utvecklingsgrupper har lämnat in en årsredovisning där de helt eller delvis visar att de uppfyller kraven i reglementet:

- Alunda utvecklingsgrupp
- Gräsö skärgårdsråd
- Hargshamns bygderåd
- Norrskedika utvecklingsgrupp
- Söderöns utvecklingsgrupp
- Österbybruks utvecklingsgrupp

Följande utvecklingsgrupper har inte lämnat in årsredovisning:

- Ekeby utvecklingsgrupp
- Gimo utvecklingsgrupp
- Öregrunds utvecklingsråd
- Östhammars stadsråd

Kommunstyrelsen

Reglementet för utvecklingsgrupper ses över och ett förslag har remitterats till utvecklingsgrupperna. Förhållandevis få svar har lämnats på remissen så för att ge mer tid för förankring kommer reglementet behandlas vid ett senare tillfälle.

Beslutsunderlag

Reglemente för utvecklingsgrupper finns via kommunens [webbplats](#)

Beslutet skickas till

- Alunda utvecklingsgrupp
- Ekeby utvecklingsgrupp
- Gimo utvecklingsgrupp
- Gräsö skärgårdsråd
- Hargshamns bygderåd
- Norrskedika utvecklingsgrupp
- Söderöns utvecklingsgrupp
- Öregrunds utvecklingsråd
- Österbybruks utvecklingsgrupp
- Östhammars stadsråd
- Verksamhet ekonomi
- Sekreterare Kersti Ingemarsson
- Kommundirektör Peter Nyberg

Dnr KS-2021-230

§ 117. Budgetuppföljning per februari 2021

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Uppföljning av driftsbudget och investeringsbudget.

Beslutsunderlag

Budgetuppföljning med helårsprognos per februari

Dnr KS-2020-610

§ 118. Lägesrapport om pilotprojekt anropsstyrd kollektivtrafik i skärgården

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen. En ny lägesrapport ska lämnas till tekniska utskottet innan 2021-06-30.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har tagit fram ett förslag till pilotprojekt för anropsstyrd kollektivtrafik i skärgården för de öar som saknar fast förbindelse. Pilotprojektet var tänkt att genomföras tillsammans med Region Uppsala med start 2:a kvartalet 2021 och pågå under ett år. Förslaget presenterades vid arbetsutskottets sammanträde 8 december 2020.

Region Uppsala har nu meddelat att de inte kan delta i projektet. De kommer att under 2021 inleda arbetet med att samordna de samhällsbetalda resorna i regionen. Inledningsvis kommer arbetet att omfatta de landbaserade transporterna men är inte främmande för att fortsätta utveckla motsvarande i skärgården.

De välkomnar förslaget om ett gemensamt pilotprojekt men det förutsätter att en överenskommelse finns mellan parterna om en samordning av de samhällsbetalda resorna på land. Ett eventuellt pilotprojekt kan bli av 2022 och regionen föreslår att frågan tas upp igen hösten 2021 då man vet mer hur arbetet med samordningen av de samhällsbetalda fortskrider.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2021-02-02 gett förvaltningen i uppdrag att undersöka förutsättningarna för en kommunal pilot för dessa resor, där kommunen inte är huvudman för resorna utan det sker som ett privat upplägg. Syftet är att underlätta ett eventuellt framtida upplägg med Region Uppsala.

Kommunförvaltningen planerar att genomföra en upphandling av transporter i skärgården med öar som saknar fast landförbindelse som innefattar färdtjänst, glesbygdsfärdtjänst, skolskjutsverksamheten och eventuellt om möjligt sjukresor som är i regionens regi.

Ärendets behandling

Kommunstyrelsen arbetsutskott gav 2020-10-06, § 283, förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten till att starta ett pilotprojekt tillsammans med Region Uppsala, inklusive finansiering. En första återrapport ska lämnas innan 2020-11-30.

Kommunstyrelsen arbetsutskott fick en rapport 2020-12-08, § 367, och beslutade att ärendet skulle återupptas för beslut på kommunstyrelsens sammanträde 2021-02-09.

Arbetsutskottet gav 2021-02-02, § 11, förvaltningen i uppdrag att undersöka förutsättningarna för en kommunal pilot för dessa resor, där kommunen inte är huvudman för resorna utan det sker som ett privat upplägg. Syftet är att underlätta ett eventuellt framtida upplägg med Region Uppsala.

Ärendet anmäldes till kommunstyrelsen 2021-02-09, § 38.

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas till

EU-samordnare Stefan Edelsvärd

Verksamhetschef attraktiv kommun Elin Dahm

Upphandlare Tobias Rudolphson

Utredare Oskar Johansson

Dnr KS-2021-110

§ 119. Information om utkast Handlingsplan för lekmiljö Östhammars kommun

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Till följd av bifallen medborgarmotion (KS-2020-349) fick förvaltningen i uppdrag att uppföra en vacker, rolig, spännande och modern lekplats på Sjötorget.

För att hitta synergier med ärendet samt för att få en överskådlig bild av det kommande behovet vad gäller lekplatser så upprättas en handlingsplan utifrån det. Handlingsplanen ligger sedan till grund, på tjänstepersonsnivå, för att arbeta vidare med i bidragsansökningar, såväl som till Jordbruksverket som till andra möjliga instanser.

Handlingsplanen kompletteras i ett senare skede med en investeringskostnadskalkyl för 2022-2032.

Beslutsunderlag

Utkast för handlingsplan för lekmiljö i Östhammars kommun.

Inventering och analys Lekplatser i Östhammars kommun 2021 (publiceras separat i arbetsrummet pga stor excelfil)

Ärendets behandling

Tekniska utskottet beslutade 2021-02-16, § 17, att en information om arbetet med lekplatser ska lämnas 2021-03-23.

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Strateg utemiljö Henrik Sundin

Enhetschef Fritid Daniel Andersson

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2021-10

§ 120. Information från gemensamma nämnder, bolag och förvaltningen

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor, sammanträden som styrelsens ledamöter deltagit i och övrig information.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Lennart Owenius (M) informerar från sammanträden med gemensamma nämnder.

Kommundirektör Peter Nyberg informerar om pågående länsgemensam kampanj gällande covid-19 och att fördjupad information om tjänstemannaorganisationen lämnas på nästa sammanträde.

Lisa Norén (S) och Pär-Olof Olsson (M) informerar från möte med samordningsförbundet.

Dnr KS-2021-13

§ 121. Anmälningssärende, Redovisning av obesvarade motioner

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Motioner som inte är färdigberedda ska redovisas vid kommunfullmäktiges andra sammanträde under våren och det andra sammanträdet under hösten.

Obesvarade motioner

KS-2020-442	Motion om inrättande av tjänst som äldre och brukarombud (återremitterat på KF 2020-11-10 för remiss till nämnder och brukarorganisationer)
KS-2020-794	Motion om övergångsställe vid Börstils handelsområde
KS-2021-88	Motion om översyn av företagandet i Östhammars kommun
KS-2021-133	Motion om en transparent och rättssäker process – fakturering av avgifter
KS-2021-134	Motion om riktlinjer för fordonsupphandling
KS-2021-137	Motion om indragning av tjänsten som genuspedagog
KS-2021-146	Motion om lägstanivå för städning av äldreboenden

Motioner som besvaras på samma fullmäktigesammanträde som denna redovisning finns inte med i sammanställningen ovan. Motioner som väcks vid sammanträdet redovisas inte heller i sammanställningen.

Dnr KS-2020-804

§ 122. Anmälningssärende, Länsstyrelsens inspektion av Överförmyndarnämnden för Uppsala län

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen i Stockholms län har genomfört en inspektion av den gemensamma överförmyndarnämnden. Nämnden får kritik på punkterna:

- Bristfällig bevakning av att årsräkningar lämnas in.
- Bristfällig hantering av ett arvskifte i ett förmynderskap.
- Bristfällig hantering av ett överklagande.

Kommunens revisorer har fått rapporten.

Länsstyrelsens rapport har anmälts till kommunfullmäktige 2021-03-02, § 21, och nu anmäls även överförmyndarnämndens åtgärder.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag från Överförmyndarnämnden § 40

Rapport från digital inspektion under år 2020 av Överförmyndarnämnden för Uppsala län
Åtgärdsrapport gällande aktgranskning med kritik

Kommunstyrelsen

§ 123. Anmälningssärenden från bolag, stiftelser, etc.

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Protokoll eller övrig information från kommunens bolag, stiftelser och andra organ där kommunen är representerad.

a) Protokoll från styrelsemöte Gästrike Vatten AB

Diarienummer: KS-2021-156

Protokoll från styrelsemöte 2021-02-25, ärenden som behandlades var bland annat verksamhetsuppföljning 2020, internkontrollrapport 2020, årsredovisning 2020 inklusive verksamhetsrapport och bolagsstyrningsrapport samt omräknade arvoden. Årsredovisningen lämnas till fullmäktige efter att bolaget har haft årsstämma.

b) Styrelsemöte Östhammar Vatten AB

Diarienummer: KS-2021-191

Protokoll från styrelsemöte 2021-02-25, ärenden som behandlades var bland annat information, årsredovisning (som ska beslutas av årsstämman) och bolagsstyrningsrapport (underlag för ägarkommunens uppsikt) samt överföring av medel från investeringsbudget 2020 till 2021.

c) Information från Gästrike Vatten AB

Diarienummer: KS-2021-245

Protokoll från styrelsemöte 2021-03-25, ärenden som behandlades var bland annat digital årsstämma samt preliminär budgetram inklusive investeringar för 2022 och plan för 2023-2025.

d) Lokala säkerhetsnämndens protokoll 2021-02-25

Diarienummer: KS-2021-59

Lokala säkerhetsnämndens protokoll. Ärenden som behandlades var bland annat information, verksamhetsberättelse och anhållan om medel.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i arbetsrummet

Kommunstyrelsen

§ 124. Anmälningssärenden, rapporter med mera

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Beslut från olika organ, rapporter och skrivelser som anmäls till kommunstyrelsen som information.

a) Film om barnkonventionen

Barnkonventionen har blivit en del av svensk lagstiftning. Här kan du ta del av en presentation om hur detta kan påverka ditt arbete och hur vi i Östhammars kommun kommer att arbeta med detta framöver.

Barns rättigheter och inflytande ska genomsyra all kommunal verksamhet. Det inkluderar att allt arbete som utförs av oss anställda, förtroendevalda, bolag och stiftelser. Viktigt för alla förtroendevalda att få denna information och efterfråga prövning av barns bästa och barnkonsekvensanalys i ärenden och frågor där detta inte gjorts.

I denna film berättas om den nya lagen och hur vi ska arbeta utifrån den.

<http://ines.osthammar.se/nyheter/2021/sektor-samhalle/barnkonventionen/?epieditmode=true>

b) Regionstyrelsens yttrande avseende inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplaneringen för perioden 2022–2033 och 2022–2037

Diarienummer: KS-2021-190

Länets kommuner har fått Regionstyrelsens yttrande till infrastrukturdepartementet.

c) Rapport från Upphandlingsenheten

Diarienummer: KS-2021-236

Föreligger rapport från upphandlingsenheten för perioden 2021-01-01 – 2021-04-01.

d) Skrivelse om elbrist i södra Sverige

Diarienummer: KS-2021-11

Skrivelse om el.

e) LRF:s yttrande om väg 288 Gimo-Börstil

Diarienummer: KS-2021-38

Kommunstyrelsen

LRF:s yttrande om väg 288. Yttrandet innehåller även en inbjudan till fortsatt diskussion med bland annat kommunen, denna inbjudan hanteras av verksamheten.

f) Aktuellt från Slutförvarsenheten

Diarienummer: KS-2021-

Aktuellt från slutförvarsenheten, rapport till kommunstyrelsen för perioden 2021-03-09 till 2021-06-01.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i arbetsrummet

Dnr KS-2021-64

§ 125. Delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegationsbeslut

Ärendebeskrivning

Protokoll från kommunstyrelsens utskott finns i arbetsrummet.

Beslutsdatum	Delegat	Ärende (numrering på handling i arbetsrum)
2021-03-01 till 2021-04-01	Upphandlingschef	Myndighetsprövning av begäran om utlämnande av allmän handling för handlingar i upphandlingsärenden
2021-03-24	Kommunstyrelsens ordförande	Ordförandebeslut, remissvar, KS-2021-179
2021-03-01 till 2021-04-01	Upphandlingschef	Ärenden inom upphandling (Tilldelningsbeslut)
2021-03-30	Sakkunnig tjänsteman (verksamhetschef växande kommun)	Yttrande från fastighetsägaren gällande fastighet
2021-03-30	Sakkunnig tjänsteman (verksamhetschef växande kommun)	Yttrande från fastighetsägaren gällande fastighet
2021-03-22	Verksamhetschef AME	Beslut om kommunalt lönebidrag
2021-03-22	Verksamhetschef AME	Beslut om kommunalt lönebidrag
2021-03-22	Verksamhetschef AME	Beslut om kommunalt lönebidrag
2021-03-22	Verksamhetschef AME	Beslut om kommunalt lönebidrag
2021-02-25	Sakkunnig tjänsteman (miljösakkunnig)	Yttrande/enkätvar, KS-2021-51

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i arbetsrummet

Protokoll från kommunstyrelsens utskott finns i arbetsrummet.

Riktlinje

för Upphandling samt direktupphandling i Östhammars kommun

Antaget av	Kommunstyrelsen
Antaget	2021-04-13 § 95
Ersätter tidigare version	Riktlinjer KS-2017-6
Gäller för	samtliga verksamheter i kommunen och nämnder
Dokumentansvarig	Upphandlingschef

Omfattning

Kommunfullmäktige antog 2021-04-27 en inköps- och upphandlingspolicy för Östhammars kommun. Denna riktlinje beskriver hur Östhammars kommuns nämnder och verksamheter ska genomföra upphandlingar och avrop samt direktupphandlingar i enlighet med kommunens policy.

All offentlig upphandling i Östhammars kommun ska ske med utgångspunkt från gällande lagstiftning.

De lagar som styr all offentlig upphandling bygger på fem grundprinciper som har sin grund i EU-rätten. Bestämmelserna i upphandlingslagarna ska alltid tolkas mot bakgrund av dem.

Oavsett vilken lag som används vid upphandlingen måste den upphandlande organisationen ta hänsyn till principerna i alla skeden av den offentliga upphandlingen.

De grundläggande upphandlingsprinciperna är:

- icke-diskriminering
- likabehandling
- proportionalitet
- öppenhet
- ömsesidigt erkännande.

De innebär bland annat att vi som upphandlande organisation alltid måste förhålla oss objektiva och neutrala till de aktörer som vill bli leverantörer, och hela upphandlingsprocessen måste präglas av öppenhet och proportionalitet.

Principen om icke-diskriminering

Icke-diskrimineringsprincipen innebär att det är förbjudet att diskriminera leverantörer på grund av nationalitet. Den upphandlande myndigheten eller enheten får inte ställa krav som bara svenska leverantörer känner till eller kan klara av att uppfylla. Det gäller även om organisationen inte förväntar sig anbud av några utländska leverantörer. Lokala leverantörer får inte ges företräde.

Principen om likabehandling

Likabehandlingsprincipen innebär att leverantörer i lika situationer ska behandlas lika. Alla leverantörer ska exempelvis få samma information vid samma tillfälle. Ytterligare ett exempel är att det inte går att acceptera ett anbud som lämnats in för sent, eftersom samma regler och tidsfrister ska gälla alla.

Principen betyder också att leverantörer i olika situationer ska behandlas olika. Till exempel kan leverantörer behöva visa på olika sätt att de kan leverera det som ska upphandlas.

Undantag från huvudregeln om likabehandling är endast möjliga om det finns sakliga skäl för det.

Proportionalitetsprincipen

Med principen om proportionalitet menas att kraven, kriterierna och villkoren i upphandlingen ska vara rimliga i förhållande till det som upphandlas. Kraven ska vara både lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet med upphandlingen. Om det finns flera alternativ bör den upphandlande myndigheten eller enheten välja det alternativ som är minst belastande för leverantörerna.

Principen om öppenhet

Öppenhetsprincipen (transparensprincipen) innebär att en upphandlande myndighet eller enhet ska agera på ett öppet sätt. Det handlar exempelvis om att inte hemlighålla uppgifter om upphandlingen.

Upphandlingsdokumenten ska vara förutsebara, det vill säga

- klart och tydligt formulerade
- innehålla samtliga krav som ställs
- ha information om hur upphandlingen kommer att genomföras.

På så sätt blir det tydligt för leverantörerna på vilka grunder kontrakt kommer att tilldelas. Principen syftar huvudsakligen till att garantera att det inte förekommer någon risk för favorisering eller godtycke från den upphandlande myndighetens eller enhetens sida.

Principen om ömsesidigt erkännande

Principen om ömsesidigt erkännande innebär att bevis, så som intyg och certifikat, som har utfärdats av en medlemsstats behöriga myndigheter ska gälla också i övriga EU- och EES-länder.

Definitioner

Upphandling: Avser de åtgärder som vidtas i syfte att anskaffa varor, tjänster eller entreprenader genom tilldelning av kontrakt.

Avrop/beställning: Köp på befintliga ramavtal.

Anskaffningsbeslut: Beslut att påbörja upphandling

Tilldelningsbeslut: Val av leverantör i upphandlingen

Avtalstecknande: Signera det slutgiltiga avtalet

Direktupphandling: Upphandling utan krav på anbud i viss form

Östhammars kommuns organisation och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att kommunens mål uppfylls och att ekonomiska resurser nyttjas effektivt. Kommunstyrelsen samordnar styrningen för all upphandling inom kommunen och ansvarar för revidering av riktlinjerna. Kommunens funktion för upphandling, Verksamhet Upphandling är placerad i Sektor Verksamhetsstöd.

Upphandlingar och avrop ska hanteras på ett professionellt sätt och ska utföras av personer som har kompetens inom området.

Upphandlingar och avrop (över 100 tkr) utförs av Verksamhet Upphandling.

Avrop från befintliga avtal under 100tkr utförs av personer som är särskilt utsedda för uppgiften, certifierade beställare. Som certifierad beställare ska man ha genomgått kommunens internutbildning till certifierad beställare.

Direktupphandlingar under 100 tkr utförs av personer som genomgått kommunens internutbildning i direktupphandling.

Rollfördelning mellan Verksamhet Upphandling och sektorerna

Verksamhet Upphandling har till uppdrag att bl a :

- Leda och styra kommunens inköps- och upphandlingsverksamhet.
- Ansvara för och fastställa en upphandlingsplan för hela kommunen. Innan fastställande ska planen skickas på remiss till sektorerna som särskilt har att beakta om E-handels beställning är aktuellt, om särskilda miljökrav ska ställas i någon specifik upphandling och om förhandling ska genomföras innan upphandling.
- Genomföra alla kommunens annonserade upphandlingar och direktupphandlingar över 100 tkr.
- Genomföra förnyade konkurrensutsättningar (FKU) över 100 tkr.
- Följa upp löpande ramavtal och inleda nya upphandlingar vid fortsatt behov.
- Arbeta med avtalsuppföljningar.
- Vara ett stöd till verksamheterna i upphandlings och inköpsfrågor.
- Bidra till att öka kunskapen om den ”goda affären”.
- Sprida information i upphandlings och inköpsfrågor.
- Ansvara för avtalskatalogen.

Upphandlingar enligt lagen om valfrihetssystem, LOV genomförs av sektor omsorg.

Utöver ovanstående uppdrag ska Verksamhet Upphandling arbeta för att stärka det lokala företagsklimatet i kommunen genom bl a ökad dialog och övriga informations- och

utbildningsinsatser. Inför upphandlingar ska som huvudregel dialog föras med leverantörer före, under och efter en upphandling.

Sektorernas ansvar:

- Ta fram ett samlat upphandlingsbehov för hela sektorn inför nästkommande år. Behovet ska lämnas till Verksamhet Upphandling av sektorchef senast den 30 september varje år. Mall för upphandlingsbehov finns på INES.
- Meddela behov som uppstår och som ej finns med i upphandlingsplanen till Verksamhet Upphandling. upphandling@osthammar.se Behovet meddelas av sektorchef alternativt verksamhetschef efter delegation av sektorchef.
- Beställning ska göras i god tid. Tid för upphandling kan variera allt från 3-12 månader beroende på typ av upphandling, varför rekommendationen är att kontakt ska tas med Verksamhet Upphandling så snart ett behov uppstår för att gemensamt komma överens om när upphandlingen ska påbörjas.
- Medverka med sakkunnig/referensperson i upphandlingar. Referenspersonen ska avsätta tid för upphandlingen och har bl a ansvar för att utforma kravspecifikationen och stå för sakkunskap kring den vara, tjänst eller entreprenad som ska upphandlas
- Göra egna beställningar/avrop från befintliga avtal och direktupphandlingar under 100 000 kr. Kommunens internutbildning ”certifierad beställare och utbildning i direktupphandling ska ha genomgått av den som genomför beställningar/avrop och direktupphandlingar.

Anskaffningsbeslut

Sektorchef fattar beslut om anskaffning inom respektive sektors verksamhetsområde upp till 800.000 kronor. För upphandlingar över 800.000 kronor fattar styrelse/nämnd beslut om anskaffning inom respektive verksamhetsområde.

Vid ramavtals upphandlingar oavsett belopp fattar Verksamhetschef Upphandling samtliga beslut.

Tilldelningsbeslut

Tilldelningsbeslut i upphandlingar fattas i enlighet med delegationsordning för kommunstyrelsen.

Avtalstecknande vid verksamhetsspecifikt kontrakt och ramavtal

Verksamhetsspecifikt kontrakt

Upphandlingar >800 - Nämnd

Upphandlingar <800 – Sektorchef alternativt Verksamhetschef och Enhetschef för respektive verksamhet beroende på var budgeterade medel finns och med koppling till attesträtt.

Ramavtal

Upphandlingar oavsett belopp – Verksamhetschef Upphandling

Avtalstrohet

Kommunens anställda är skyldiga att känna till och använda gällande avtal för att säkerställa hög avtalstrohet. Direktupphandling får inte göras på sådant som redan omfattas av existerande avtal. Varje chef ansvarar för att ingångna avtal följs och att avrop/beställningar görs i enlighet med kommunens rutiner. Verksamhet Upphandling ska löpande ta fram uppgifter gällande leverantörstrohet och påtala eventuella brister och identifiera vad det kan bero på och informera direkt till ansvarig sektorchef och verksamhetschef. Information lämnas kontinuerligt till kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunstyrelsen.

Ansvarig för och ägande av avtal

Avtalsansvarig

Upphandlare är avtalsansvarig och ansvarar för framtagandet och utformandet av avtalet.

Avtalsägare

Avtalsägare är den chef vars verksamhet är den primära användaren av avtalet.

Riktlinjer för Direktupphandlingar

Direktupphandlingar är mindre formbundna än övriga upphandlingsformer, men ska i likhet med dessa genomföras i enlighet med de fem grundläggande principerna i enlighet med lagen om offentlig upphandling, LOU.

En direktupphandling får genomföras när samtliga tre punkter är uppfyllda:

1. Det saknas avtal för det som ska köpas (kontrolleras i Östhammars kommuns avtalskatalog)
2. Det totala kontraktsvärdet dvs värdet för det som ska upphandlas understiger direktupphandlingsgränsen under ett kalenderår enligt 19 kap. 7 § LOU, 19 kap. 7 § LUF och 15 kap. 6 § LUK.
3. Det sammanlagda värdet av den direktupphandling som ska genomföras och de inköp av varor/tjänster av samma slag som gjorts i kommunen tidigare under året inte överstiger beloppsgränsen för direktupphandling.

Utöver huvudregeln är det även tillåtet att direktupphandla när:

- den upphandlande myndigheten eller enheten har genomfört ett öppet eller selektivt förfarande men inte fått in några lämpliga anbudsansökningar eller anbud,
- den upphandlande myndigheten eller enheten har genomfört ett öppet eller selektivt förfarande men anbuderna är ogiltiga eller inte acceptabla samt vid synnerliga skäl.

Med synnerliga skäl avses synnerlig brådska på grund av oförutsedda omständigheter (tex eldsvåda eller översvämning) som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten.

Vem har rätt att direktupphandla?

För att få göra en direktupphandling i Östhammars kommun krävs att personen har fått ett bemyndigande från attestberättigad chef. Personen i fråga ska också ha genomgått internutbildningen i direkt upphandling.

En upphandling får inte delas upp i syfte att komma under beloppsgränserna för direktupphandling. Det innebär att direktupphandlingar av samma slag räknas samman.

Genomförande av direktupphandling

Attesterande chef beslutar att ett inköp ska ske genom direktupphandling. Beslutet förutsätter att det kontrollerats att ramavtal saknas i avtalskatalogen och det förmodade värdet av hela inköpet understiger direktupphandlingsgränsen.

Avtalsvärde upp till 10 000 kronor

Om direktupphandlingens värde är lägre än 10 000 kronor väljer den som upphandlar själv (delegaten)

- Hur inköpet ska konkurrensutsättas, kontakta en eller flera leverantörer
- Om direktupphandlingen ska genomföras skriftligt eller muntligt och hur det ska gå till
- Om avtal ska tecknas eller inte

Avtalsvärde 10 001 kronor – 100 000 kronor

Vid direktupphandling med avtalsvärden från 10 001 kronor

1. Ska minst tre leverantörer skriftligen eller muntligen bjudas in att lämna anbud. Undantag från regeln ska motiveras skriftligen. Formulera behovet i ett upphandlingsunderlag eller på blanketten "Direktupphandling". I underlaget ska även framgå villkor för hur anbudet ska lämnas d v s sista dag för frågor, sista dag för lämnande av anbud, utvärderingsmodell m.m.
2. Ska inkomna anbud öppnas och skriftligen sammanställas, utvärderas och motivera val av vinnande anbud på blanketten "Direktupphandling". Öppnande av anbud görs av två personer som har delegation på att öppna anbud.
3. Ska vinnande leverantör kontrolleras avseende registrering av mervärdesskatt, arbetsgivaravgifter, innehav av F-skatt samt om eventuella skatteskulder föreligger. Kontroll görs genom att ta kontakt med Verksamhet Ekonomi.

4. Ska attesterande chef underteckna direktupphandlingens resultat (på blanketten ”Direktupphandling”)
5. Ska samtliga anbudsgivare underrättas efter avslutad direktupphandling oavsett om de fått uppdraget eller inte.
6. Ska skriftlig beställning skickas till antagen leverantör och skriftligt avtal tecknas då det är lämpligt. Avtal tecknas alltid vid tjänsteköp. Skriftligt avtal skickas till Verksamhet Upphandling som tillser att det läggs in i avtalskatalogen.
7. Ska direktupphandlingen med tillhörande handlingar såsom anbudsfrågan, anbud, tilldelningsbeslut och avtal sparas och/eller diarieföras. Direktupphandlingsblanketten ska biläggas fakturan.

Tänk på att alla leverantörer ska få samma information och samma villkor för att kunna lämna sina anbud. Om en fråga ställs av en leverantör och svar lämnas ska de andra leverantörerna delges samma information.

Instruktioner och mallar rörande direktupphandling finns på kommunens intranät.

Avtalsvärde över 100 000 kronor

- Om direktupphandlingens värde överstiger 100 000 kronor ska kontakt med Verksamhet Upphandling tas.
- Direktupphandlingar över 100 000 kan genomföras på sektornivå efter bemyndigande från Verksamhetschef Upphandling.
- Annonsering av direktupphandlingen ska övervägas.

Sekretess

Absolut sekretess gäller som huvudregel fram till dess att den upphandlande myndigheten eller enheten har fattat beslut om att tilldela kontraktet till en leverantör eller att avbryta upphandlingen. Det betyder att den upphandlande myndigheten inte får lämna ut några uppgifter om anbuderna under själva upphandlingsprocessen till någon annan än den som lämnat uppgiften.

När tilldelningsbeslutet har fattats är huvudregeln att anbud, protokoll och beslut i upphandlingen blir offentliga. Bara i de särskilda situationer som framgår av offentlighets- och sekretesslagen får den upphandlande myndigheten fortsätta att sekretessbelägga uppgifterna.

Relaterade dokument

- Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU
 - Lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, LUF
 - Lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, LUF
 - Lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner, LUK
 - Lagen (2008:962) om valfrihetssystem, LOV
 - Östhammars kommuns inköps- och upphandlingspolicy
 - Östhammars kommuns policy och riktlinjer mot mutor, jäv och korruption
-

Överenskommelse om samverkan mellan Region Uppsala och åtta kommuner i Uppsala län

Justerad och fastställd av Regionalt forum

Datum

Verksamhetsidé för Regionalt forum

För att möjliggöra ett gott liv i en nyskapande kunskapsregion med internationell lyskraft, finns Regionalt forum till för ledande politiker i Region Uppsala och de åtta kommunerna. Uppgiften är att utifrån en tillitsfull samarbetskultur och gemensamma målbilder hantera viktiga frågor och utmaningar för Uppsala län. Detta ska skapa mesta möjliga nytta för länets invånare och verksamheter.

Uppdrag

§ 1

Regionalt forum i Uppsala län är ett politiskt forum för samverkan mellan Region Uppsala och Enköpings, Heby, Håbo, Knivsta, Tierps, Uppsala, Älvkarleby och Östhammars kommuner. Forumet, och dess medlemmar var för sig, ska vara tydliga företrädare för länet, som med mandat, nyskaparanda och handlingskraft tillvarata länets potential för invånarnas bästa.

Regionalt forum ska prioritera och ägna kraft åt:

- Frågor som har regional bäring med strategisk betydelse för utvecklingen
- Frågor av särskild betydelse som ägs av flera, men där inte alla behöver vara berörda
- Frågor där effekten blir större om parterna samverkar

Regionalt forum har en rådgivande roll mot Region Uppsala och länets kommuner. Ärenden initieras från både Region Uppsala och kommunerna. Forumet fattar inte formella beslut

som binder medlemmarna. Arbetsformer regleras inte i kommunallagen och forumet har ingen juridisk status.

Sammansättning

§ 2

- I Regionalt forum ska ingå tre företrädare för Uppsala kommun, två företrädare för övriga kommuner, samt regionstyrelsens presidium. Partier som utifrån detta inte är företrädare i Regionalt forum representeras av regionråd från aktuellt parti.^[1]
- Ledamöterna i Regionalt forum har ingen ersättare.
- Regionråd med ansvar för de sakfrågor som för tillfället behandlas av Regionalt forum adjungeras till aktuellt sammanträde.
- Regionstyrelsens ordförande är ordförande för Regionalt Forum. Kommunerna utser tillsammans en vice ordförande.
- Regionala ledningsgruppen inklusive representanter från Länsstyrelsen adjungeras till Regionalt forum.
- Regionalt Forum kan därutöver adjungera sakkunniga.
- Om inte annat beslutas sammanfaller mandattider för kommunerna och Region Uppsala.

^[1] Gäller SD, MP och V under nuvarande mandatperiod.

Samarbetsformer

§ 3

Regionalt forum ska ha ett reellt inflytande på den regionala utvecklingen. Därför ska agendan medge tid för beredning av frågor inför beslutande församlingar. Tid ska avsättas för tematiska diskussioner och strategiska ställningstaganden. Arbetsformerna bör variera i syfte att skapa dynamik i arbetet. Regionalt Forum är deltagarnas forum, inte omvärldens arena för att möta den regionala politiska nivån.

Regionalt Forum sammanträder minst fyra gånger per år. Sammanträde ska därtill hållas när ordföranden eller minst en tredjedel av ledamöterna begär detta.

Ordföranden svarar för kallelse, efter samråd med vice Ordförande samt representant från kommunerna.

- Kallelsen ska vara åtföljd av föredragningslista som upptar de ärenden som avses behandlas. Kallelse till Regionalt Forum ska skickas ut senast 7 dagar innan sammanträdet.
- Vid sammanträde med Regionalt forum ska föras minnesanteckningar som ska distribueras till Region Uppsalas styrelse och nämnder samt till kommunstyrelsen i samtliga kommuner i Uppsala län.

Prioriterade frågor för Regionalt forum 2021-2022

§ 4

Effektiv och nära vård, som en väsentlig del av arbetet med EN REGION FÖR ALLA.

- Med fokus på att Leva målbilden, vara kulturbärare samt integrera frågan i fysisk och ekonomisk planering

Hållbar samhällsutveckling/Infrastruktur, som en väsentlig del av arbetet EN HÅLLBART VÄXANDE REGION

- Med fokus på kollektivtrafik, infrastrukturfrågor, elförsörjning och klimatåtgärder

Kompetensförsörjning, som en väsentlig del av arbetet med EN REGION FÖR ALLA och EN NYSKAPANDE REGION.

- *Med fokus på samutnyttjandet av kompetens, minskning av gymnasieavhopp, yrkesutbildningar, Vård och omsorgscollege samt bra prognosmaterial*

Regionalt forum ska kontinuerligt följa genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin och ha en aktiv roll i revideringar av densamma.

Ekonomi och administration

§ 5

Region Uppsala svarar för mötesadministration, arkiv och administrativa kostnader för Regionalt forum.

Respektive huvudman (kommunerna och Region Uppsala) ansvarar för arvoderingen i Regionalt forum och regionala samråd.

Tjänstemannastöd

§ 6

Regionala ledningsgruppen (kommundirektörer och regiondirektör) är Regionalt forums tjänstemannastöd och beredningsorgan. Regiondirektören är ordförande i gruppen.

Huvudmännen bistår med expertstöd, exempelvis planerings- och utredningsarbete.

Tillsättande av och uppgifter för regionala samråd

§ 7

För att ytterligare säkerställa det kommunala inflytandet finns **två regionala samråd**:

- Samråd för hälsa, vård och omsorg, som kopplas till Vårdsstyrelsen och Sjukhusstyrelsen, samt socialnämnder eller motsvarande i länets kommuner.
- Samråd för kultur, som kopplas till Kulturnämnden i Region Uppsala och kulturnämnder eller motsvarande i länets kommuner.

Varje samråd ingår representanter kommunerna samt presidier för berörda nämnder i Region Uppsala.

Region Uppsala utser ordförande i respektive samråd. Ordförande i nämnder som delar samrådsgrupp med kommunerna svarar gemensamt för kallelse till möten. Kommunerna utser gemensamt vice ordförande i samråden.

I de regionala samråden ska information och samverkan ske i ärenden som berör Region Uppsala och kommunerna inom respektive nämnds ansvarsområde. Vid varje möte ska föras minnesanteckningar och Region Uppsala ansvarar för mötesadministration.

Ärenden till samråden bereds gemensamt av berörda chefer inom Region Uppsala och kommunerna.

Ramverket för uppdrag, mål och former för rapportering fastställs av Regionalt forum.

Ändringar av denna överenskommelse

§ 8

Denna överenskommelse gäller 2021-2022. Ändringar i denna överenskommelse förutsätter enighet mellan deltagande parter.

Uppföljning

§ 9

En utvärdering av överenskommelsen ska ske senast i juni 2022.

Undertecknande

§ 10

Emilie Orring (M)

Regionstyrelsens ordförande, Region Uppsala

Marie Larsson (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Älvkarleby kommun

Sara Sjödal (C)

Kommunstyrelsens ordförande

Tierps kommun

Ingvar Smedlund (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Enköpings kommun

Liselotte Grahn Elg (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Håbo kommun

Klas Bergström (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Knivsta kommun

Marie Wilén (C)

Kommunstyrelsens ordförande

Heby kommun

Jacob Spangenberg (C)

Kommunstyrelsens ordförande

Östhammar kommun

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Uppsala kommun

Bilaga:

YTTRE och INRE kännetecken för Regionalt forum

Yttre kännetecken

Regionalt Forum är ett kreativt och kvalificerat forum som inger förtroende och genom god regional samverkan präglas av besluts- och handlingskraft.

Inre kännetecken

Regionalt Forum är en framåtsyftande och effektiv mötesplats, med god stämning och högt i tak som präglas av respekt och tillit.

TRENDER/TENDENSER i omvärlden och dess PÅVERKAN på Regionalt Forum

Trender i omvärlden (Prioriterade)	Påverkan på Regionalt Forum (Prioriterade punkter)
Ökade förväntningar, ökat ekonomiskt tryck och ifrågasatt tillväxt	Ökade krav på oss att <ul style="list-style-type: none"> • Ha en gemensam målbild och klara att gemensamt göra prioriteringar på vägen mot målbilden • Samverka och samarbeta ännu bättre och välja smartare arbetssätt • Ha en bättre förmåga att prioritera våra grunduppdrag
Minskad tillit till samhällets förmåga	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad splittring och utsatthet, som påverkar även Regionalt forum's arbete. • Behov av gemensamma medborgardialoger och nya metoder och arbetssätt för att öka medborgarnas tillit och förtroende
Ökat fokus på hållbarhet	<ul style="list-style-type: none"> • Ökade förväntningar på att utveckla samhället i ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar riktning.

- Ökade förväntningar på leverans och på att visa goda exempel på samverkan.

EFFEKTIV OCH NÄRA VÅRD - Hur kan Regionalt Forum stödja omställningen?

Som regionstyrelse- och kommunstyrelseföreträdare kan vi

- Enas om den långsiktiga målbilden
- Vara kulturbärare genom att bära med oss frågan i olika sammanhang, säkerställa att den drivs på alla nivåer och stödja en gemensam syn mellan oss.
- Integrera "effektiv och nära vård" i frågor om fysisk planering och ekonomi.
- Ha mer av regionmedborgaren än kommunmedborgaren som utgångspunkt och jobba tillsammans (region och kommun) i medborgardialoger.
- Värna den lokala förankringen
- Göra de ekonomiska skiljelinjerna tydliga, visa politiskt mod och våga ta ställning.

För att klara det behöver vi:

- Hjälpa av den regionala ledningsgruppen att identifiera svårigheterna
- Få kontinuerliga återrapporteringar så att vi kan stödja omställningen
- Få hjälp av den regionala ledningsgruppen att lyfta det som är riktigt svårt och att också få de frågorna på dagordningen i Regionalt Forum.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Vad är det viktigaste Regionalt forum kan göra för att stärka kompetensförsörjningen på kort sikt, åren 2021-2022?

- Samutnyttja våra kompetenser, karriärvägar, gemensamma traineeutbildningar, samrekrytering, uppmuntra samarbete
- Ta tillvara arbetskraftsreserven – bättre hälsa, nya arbetsätt, digitalisering
- Behåll den kompetens vi har

- Offentlig sektor som arbetsgivare, för ex nyanlända
- Prioritera och följ upp i Regionalt forum – för att skapa tryck
- Behålla studenterna i länet – marknadsför länets möjligheter
- #jagmed och minskade gymnasieavhopp
- Jobba med kortare utbildningar, ex yrkesvux, yrkeshögskola
- Tänk inåt och utåt, både vår egna kompetensförsörjning och hela arbetsmarknaden
- Jobba med det man är utbildad till

Vilken är den arbetsmarknads/kompetensförsörjningsfråga som Regional forum måste prioritera högst för att kunna få effekt?

- Samutnyttja kompetenser
- Stärk länets varumärke
- Höja andelen som klarar gymnasieskolan – håll fast i #jagmed och Vård- och omsorgscollege
- Fler till yrkesprogram möter behoven bättre
- Integrationsfrågornas betydelse för att klara kompetensförsörjningen
- Få fram prognos över behoven på 2,5 och 10 års sikt

Region Mitt
Lokalpolisområde Norduppland

Medborgarlöfte för Östhammars kommun 2021

Samverkan mellan kommun och polis är nyckeln till ett framgångsrikt och effektivt brottsförbyggande arbete. Ett viktigt instrument för detta är medborgarlöften. De kan ses som ett komplement till det samverkansavtal som redan idag finns mellan kommun och polis. Medborgarlöftet ska bidra till att öka tryggheten och minska brottsligheten i området.

LPO Norduppland har utarbetat en lokal lägesbild för Östhammars kommun. Arbetet har gjorts i samverkan med kommunens företrädare.

Årets medborgarlöfte utgår ifrån den medborgarenkät som gjorts under hösten 2020 där det framkommit att oron över hot och våld samt bostadsinbrott är relativt hög.

Medborgarlöftet för 2021 blir:

Ett ökat arbete kring den upplevda tryggheten i hemmet.

Syftet är att stärka den upplevda tryggheten i hemmet. Kommunen och polisen skall gemensamt jobba för att öka tryggheten i kommunen avseende brott i nära relation, hot och våld samt stöldbrott/inbrott.

Detta genom att:

Fortsätta arbetet med att utveckla "Våga värna" som är ett samarbete mellan Östhammars kommun, Östhammarshem och polisen. Det kan förmodas att det finns ett visst mörkertal i brott i nära relation. När fokus läggs på grupper med ett förmodat mörkertal kan det komma att påverka brottsstatistiken på ett negativt sätt. I detta fall är det ett positivt utfall om anmälningsbenägenheten ökar.

Fortsätta med spridningen av koncepten Grannsamverkan och Båtsamverkan och ha informationskampanjer för att informera om hur man kan skydda sig mot stöldbrott.

Uppföljning

Sker efter medborgarundersökningen som ska göras under hösten 2021 samt fortlöpande i forumet Trygg i Östhammar. (Lokalt BRÅ)

Utvärdering

Ska göras årsvis.

Östhammar

Jakob Spangenberg
Kommunalråd

Tomas Eriksson
Chef LPO Norduppland

Stockholm Business Alliance

Avtal om Näringslivssamarbete i Stockholmsregionen

§ 1. Hållbar tillväxt genom ökad attraktionskraft

Storstadsregioner har under de senaste 40 åren fått en växande betydelse i ekonomin. De utgör noder i globala nätverk för kunskapsproduktion, affärsutveckling, och kontaktintensiva aktiviteter, samspel mellan företagsenheter i multinationella koncerner och beslut om import och exportflöden. Storstadsregionerna blir därmed viktiga för länders förmåga att attrahera, utveckla och behålla ekonomisk aktivitet - i synnerhet kunskapsintensiv verksamhet. Ett nära samarbete mellan kommuner och en samlad marknadsföring av en region är en förutsättning för att kunna vara framgångsrik i den internationella konkurrensen om investeringar och talanger mellan regioner.

För att kunna möta den internationella konkurrensen har partnerskapet Stockholm Business Alliance bildats inom näringslivsområdet mellan kommuner i Stockholmsregionen. SBA-regionen binds samman av att infrastrukturen möjliggör en arbetspendling inom regionen och av att kommunerna näringsmässigt och funktionsmässigt kompletterar varandra. För att Stockholmsregionen fortsatt ska kunna attrahera företag, investeringar och talanger är den internationella flygtillgängligheten från Stockholm - Arlanda avgörande, men också gods- och persontrafik på järnväg och sjöfart.

Undertecknande kommun avser att i form av det långsiktiga partnerskapet Stockholm Business Alliance samarbeta för att främja tillväxt lokalt och regionalt inom det geografiska området Stockholmsregionen (SBA), genom att öka attraktionskraften för människor, företag och kapital. Partnerskapet förutsätter ett ömsesidigt ansvarstagande.

§ 2. Samordning genom Stockholm Business Region

Som ett led i partnerskapet Stockholm Business Alliance samordnas arbetet genom det av Stockholms kommun ägda Stockholm Business Region AB (nedan kallat SBR).

Den strategiska inriktningen och aktiviteterna för partnerskapet beslutas varje år i SBA:s verksamhetsplan (VP). Verksamhetsplanen tas fram av styrgruppen och beslutas av kommunstyrelseordföranden vid ett fysiskt eller digitalt möte en gång per år.

§ 3. Innehåll i samarbetet

Under avtalsperioden fokuserar partnerskapet i huvudsak på områdena **Investeringar och etableringar** samt utveckling av **kommunernas service till de lokala företagen**.

Investeringar och etableringar

Strategin för partnerskapet är att fokuserat satsa på de branscher där Stockholmsregionen internationellt ligger i yttersta framkant. Generellt går teknikinnehållet igenom i alla dessa branscher. Inom ICT (informations- och kommunikationsteknologi), Life Science (läkemedel-, bio och medicinteknik), och Construction/Infrastructure är Stockholm framgångsrikt. Stockholmsregionen har också ett gott rykte inom Cleantech (miljöteknik). För att säkerställa att partnerskapet fokuserar på rätt branscher analyseras kontinuerlig Stockholmsregionens styrkor inom olika branscher och prioriteringarna uppdateras löpande under avtalsperioden.

Vid en konjunkturavmattning är det viktigt att fokusera på de redan befintliga utlandsägda företagen i regionen och deras möjligheter att växa och återinvestera. Erfarenheten visar att cirka 70 procent av återinvesteringarna i en region sker i just utlandsägda bolag.

Det åligger medlemskommunerna att identifiera och paketera sin kommuns styrkor utifrån en investerares perspektiv. Respektive medlemskommun ska också ta emot och värdera de etableringsförfrågningar som kommer från SBR. SBR ansvarar för den internationella marknadsföringen av Stockholmsregionen som investerings- och etableringsort samt bidrar med stöd och verktyg till det lokala arbetet i medlemskommunerna.

SBR använder vid internationell marknadsföring av Stockholmsregionen det gemensamma varumärket Stockholm - The Capital of Scandinavia. Medlemskommunerna förbinder sig att alltid använda varumärket vid internationell marknadsföring.

Utveckling av service till de lokala företagen - Nöjd-Kund-Index

En god nivå på service till de lokala företagen är en förutsättning för ett gott företagsklimat. Medlemskommunerna ska årligen genomföra servicemätningen för myndighetsområdena brandtillsyn, miljötillsyn, bygglov, markupplåtelse och serveringstillstånd, livsmedelstillsyn och upphandling, vilket är i linje med Sveriges Kommuner och Regioners ambitioner för mätningen Insikt.

Sedan starten har SBA-regionens samlade betyg ökat från NKI 63 (år 2005) till NKI 73 (år 2019), men det finns stora skillnader mellan såväl myndighetsområden som kommuner. Det åligger medlemskommunerna att driva ett eget utvecklingsarbete för att utveckla servicen till företag. Medlemskommunerna ska analysera resultatet från servicemätningen, sätta upp realistiska mål och aktiviteter och genomföra dessa för att öka kundnöjdheten.

SBR bidrar med stöd och verktyg till det lokala arbetet i medlemskommunerna och att utveckla och förbättra mätningen. SBR kommer under avtalsperioden att kraftsamla gentemot de nationella myndigheterna för att utveckla deras service till företag med stöd av den moderna tekniken.

Konjunkturrapport och nyhetsbrev

Därutöver ansvarar SBR för omvärldsbevakning och spridning av adekvata analyser och rapporter inom partnerskapet. En konjunkturrapport sammanställs och skickas ut för varje kvartal för samtliga åtta län inom medlemskapet. Ett nyhetsbrev om SBA:s verksamhet sammanställs och skickas ut sex gånger per år. Syftet är ge partnerskapet en gemensam bild av konjunkturen och pågående aktiviteter.

§ 4. Styrgrupp och arbetsgrupp

Till stöd för det arbete som bedrivs av SBR enligt avtal med partnerkommunerna finns en **styrgrupp**. Denna består av stadsdirektören i Stockholms stad (ordf) samt fyra kommundirektörer från kommuner i Stockholms län (utses inom Storsthlm) samt kommuncheferna i Eskilstuna, Gävle, Uppsala, Västerås, Örebro Norrköping och Linköping. Dessutom deltar som föredragande VD och medarbetare på SBR. Denna styrgrupp sammanträder minst fyra gånger per år, fysiskt eller med digitalt möte.

En **arbetsgrupp** med näringslivschefer, med samma geografiska sammansättning som styrgruppen, genomför arbetsmöten minst fyra gånger per år fysiskt eller digitalt. Arbetsgruppens uppgift är att ta fram underlag till beslut och att komma med förslag till aktiviteter och arbetssätt som gagnar samarbetet.

§ 5. Finansiering

För att finansiera den samordnade verksamheten bidrar varje kommun med fyra kronor per invånare i kommunen, per den 1 januari varje år, med 2021 som första år. SBR skickar ut faktura där summan baseras på invånarantalet i kommunen per den 1 januari.

Stockholms stad bidrar med ett fast belopp på 7,5 miljoner årligen.

Vid projektperiodens slut kan styrgruppen fatta beslut om återbetalning till medlemskommunerna av medel som ej förbrukats. Styrgruppen kan också fatta beslut om att ej förbrukade medel ska föras över till nästa avtalsperiod, beslutet ska då innefatta en uppdragsbeskrivning vad medlen ska användas till samt ett datum då dessa ska vara förbrukade, dock senast inom 6 månader efter avslutad projektperiod

§ 6. Avtalsperiod

Avtalsperioden är 1 januari 2021- 31 december 2025. Om fler än två tredjedelar av kommunerna säger upp avtalet upphör avtalet automatiskt att gälla för samtliga kommuner

med uppsägningstid om ett år. Om partnerskapet ska förlängas efter 2025 förutsätter det att ett nytt avtal tecknas av kommunerna. Nya kommuner som ej tecknat avtal under 2020 kan ansluta senare under avtalsperioden efter beslut från styrgruppen.

§ 7. Utvärdering av partnerskapet

SBR mäter kontinuerligt under året antalet investeringar och effekterna på samhällsekonomi och sysselsättning och NKI-arbetets olika parametrar såsom handlingsplaner, serviceseminarier och resultat. Under år 2024 ska en oberoende utvärdering genomföras av SBA-samarbetet för avtalsperioden.

§ 8. Tvist

Om tvist uppstår inom ramen för detta avtal skall den i första hand lösas av parterna. I andra hand skall tvist hänskjutas till allmän domstol på SBR:s hemort för avgörande enligt svensk rätt.

Detta avtal upprättas i två exemplar, av vilka vardera parten har tagit sitt.

Stockholm den / 2020 _____ den / 2020

För Stockholm Business Region AB

För _____ kommun

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Jacob Spangenberg
KS ordförande

Finansborgarråd/Ordförande SBR

Kommunstyrelsens ordförande

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Peter Nyberg
Kommunchef

Kommunchef

VD Stockholm Business Region AB

Sektor Samhälle
Verksamhet Växande

TILLÄGG TILL NYTTJANDERÄTTSAVTAL

Befintligt nyttjanderättsavtal avseende Föreningen Allmogeåtar med beslut i KS 2016-02.02 § 15 gäller med följande tillägg.

- Upplåtare: Östhammars kommun, 212000-0290, Box 66, 742 21 Östhammar, nedan kallad upplåtaren.
- Nyttjare: Föreningen Allmogeåtar Arbetslag Norra Roslagen, 802427-3768, Häradsudden, 742 91 Östhammar, nedan kallad nyttjaren.
- Bygglov
Strandskydds-
dispens: Nyttjaren har ansökt om och fått bygglov beviljat bygglov för tillbyggnad av lokal för båtbyggerverksamhet enligt Dnr BMN 2019-1276, se bilaga 1, strandskyddsdispens för tillbyggnad enligt Dnr BMN-2019-1654, bilaga 2 Tillbyggnad av lokal för båtbyggerverksamhet är tänkt att utföras på befintlig byggnad Nordanvikslängan som ägs av Östhammars kommun.
- Område: Tillägget berör och omfattar tillbyggnad på befintlig byggnad samt utökning av markområde på del av Gammelbyn 1:62 i enlighet med tillhörande karta se bilaga 3.
- Upplåtelseid: Enligt huvudavtal
- Förlängning/
Uppsägning: Enligt huvudavtal
- Avgift: Enligt huvudavtal
- Tillgänglighet: Nyttjaren ska verka för att det upplåtna området hålls tillgängligt för allmänheten så långt detta är möjligt.
- Nyttjandetidens
utgång: Vid uppsägning från Föreningen Allmogeåtar Arbetslag Norra Roslagen eller Östhammars kommun övergår äganderätten till tillbyggnaden till upplåtaren utan att upplåtaren tvingas utge någon form av ersättning till nyttjaren.

Detta avtal gäller under förutsättning att Östhammars Kommunstyrelse beslutar att godkänna avtalet och att beslutet vinner laga kraft.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Datum
2021-03-10

Dnr
KS-2015-862

Sid
2 (2)

- Bilagor: 1. Bygglov för tillbyggnad av lokal för båtbyggerverksamhet
Dnr BMN-2019-1276,
2. Dom Svea Hovrätt Mark- och miljööverdomstolen angående
Strandsskyddsdispens för tillbyggnad Dnr BMN-2019-1654
3. Ny kartbilaga för utökat område

Östhammar 2021-

ÖSTHAMMARS KOMMUN

.....
Jacob Spangenberg
Kommunstyrelsens ordförande

.....
Marie Berggren
Verksamhetschef växande kommun

Östhammar 2021-

FÖRENINGEN ALLMOGEBÅTAR
ARBETSLAG NORRA ROSLAGEN

.....
[Redacted]
Ordförande

Bygg- och miljönämnden

Föreningen Allmogebåtar Arbetslag
Norra Roslagen
C/ O [REDACTED]
[REDACTED]

BMN-2019-1276

§ 126. Gammelbyn 1:62, bygglov för tillbyggnad av lokal för båtbyggerverksamhet

Beslut

Bygglov för tillbyggnad av lokal för båtbyggerverksamhet beviljas med stöd av 9 kap. 31§ plan- och bygglagen (PBL).

Åtgärden får inte påbörjas innan skriftligt startbesked meddelats av Bygg- och miljönämnden enligt 10 kap. 3 § PBL

Som kontrollansvarig godtas byggherrens förslag till kontrollansvarig:

Namn [REDACTED]

Adress [REDACTED] 742 93 Östhammar

Reservation

Lars O. Holmgren(BOA), Martin Karlsson(KD), Anders Kjellgren(M) och Mikael Myhrberg(SD) reserverar sig mot yttrandet till förmån till Lars O. Holmgrens yrkade.

Avgift

Avgiften för ärendet är 17 468 kronor, i enlighet med taxa fastställd av Kommunfullmäktige. Faktura skickas separat.

Upplysningar

- Tekniskt samråd krävs i detta ärende. Kallelse till sammanträde för tekniskt samråd bifogas, se bilaga.
- Innan byggnaden får tas i bruk i de delar som omfattas av startbesked måste slutbesked ha meddelats enligt 10 kap 4 § PBL.
- Om åtgärden har påbörjats inom två år gäller bygglovet i fem år från den dag som beslutet vinner laga kraft enligt 9 kap. 43 § PBL.

Bygg- och miljönämnden

- Åtgärden kräver tillstånd från fastighetsägaren.

Forts. § 126

- Fastställda lovhandlingar ska hållas tillgängliga på arbetsplatsen.
- Åtgärderna får inte påbörjas, trots att startbesked getts, förrän fyra veckor efter att lovbeslutet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar.
- Som byggherre ansvarar du för att arbetena utförs enligt bestämmelserna i PBL och enligt gällande föreskrifter eller beslut samt att kontroll och provning utförs i tillräcklig omfattning enligt 10 kap 5 § PBL.

Bakgrund

Ansökan avser

Bygglov för tillbyggnad av lokal för båtbyggeriverksamhet

Fastighet

Gammelbyn 1:62

Sökande

Fören. Allmogebåtar Arbetslag Norra Roslagen

Fastighetsägare

Östhammars Kommun

Handlingar

Handlingar som legat till grund för beslutet är:

ansökan, planritning, fasader (inkom 2019-04-30), situationsplan (inkom 2019-07-19)

Planförutsättningar

Fastigheten omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser.

Strandskydd

Fastigheten omfattas av strandskydd enligt miljöbalkens 7 kap. Inom strandskyddade områden får åtgärder som motverkar strandskyddets syften inte genomföras.

Ansökan om strandskyddsdispens har lämnats in och hanteras i separat ärende.

Avlopp

Sökanden uppmanas kontakta Gästrike Vatten.

Motivering till beslutet

Bygg- och miljönämnden bedömer att den föreslagna åtgärden uppfyller kraven i 2 och 8 kap. PBL. Tillbyggnaden anses vara lämplig sett utifrån lokaliseringsprinciperna i PBL då inga motstående intressen har identifierats.

Bygg- och miljönämnden

Yrkande

Lars O. Holmgren yrkar avslag, med motiveringen;

I förslaget till beslut står det, ”då inga motstående intressen har identifierats”, då måste man fråga sig hur engagerad man varit i letandet? Området är i senast gällande ÖP benämnt. ”grönområde”. Vidare har flera partier historiskt varit kritiska till all typ av nyetablering i och utanför området, då områdets karaktär och läge mycket väl har förutsättningen att bli en framtida kulturhistorisk oas under rätt utveckling och omvårdnad. Vidare är fastigheten belägen inom kustområde som enligt 4 kap 4

§ Miljöbalken är av riksintresse med avseende på de natur- och kulturvärden. Det är ju tre (3) betydande motstående intressen som inte direkt varit okända.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Lars O. Holmgrens(BOA) förslag till avslag, och finner att bygg- och miljönämnden beslutar bifalla arbetsutskottets förslag.

Bilaga:

Besvärshänvisning

Beslutet skickas till:

Gammelbyn 1:62 och kontrollansvarig

Underrättelse om beslut skickas till:

Gammelbyn 1:23 och 1:70

As

44

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060106

DOM
2020-10-06
Stockholm

Mål nr
M 8492-20

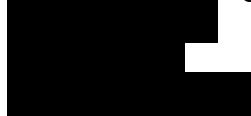
ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-07-01 i mål nr M 9088-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Föreningen Allmogeåtar Arbetslag Norra Roslagen

Motpart

1. Bygg- och miljönämnden i Östhammars kommun
Box 66
742 21 Östhammar

2. Länsstyrelsen i Uppsala län
751 86 Uppsala

SAKEN

Strandskyddsdispens på fastigheten Gammelbyn 1:62 i Östhammars kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Bygg- och miljönämndens i Östhammars kommun beslut den 28 augusti 2019, dnr BMN-2019-1654, att bevilja strandskyddsdispens för tillbyggnad.

Dok.Id 1634809

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Föreningen Allmogebåtar Arbetslag Norra Roslagen har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska bevilja strandskyddsdispens i enlighet med föreningens ansökan.

Bygg- och miljönämnden i Östhammars kommun har medgett föreningens yrkande.

Länsstyrelsen i Uppsala län har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Föreningen Allmogebåtar Arbetslag Norra Roslagen har vidhållit vad den anfört tidigare och tillagt bl.a. följande.

Mindre än hälften av den planerade tillbyggnaden skulle hamna inom strandskyddsområdet. Vad mark- och miljödomstolen anfört om att tillbyggnaden i sin helhet ligger inom strandskyddat område är alltså inte korrekt. Verksamheten kommer att pågå i både den befintliga och den nya lokalen och transporter kommer att krävas mellan byggnaderna. De tyngsta transporterna utgörs av båttransporter och av timmer till båtverkstadens sågverk. Dessa transporter är tänkta att ske via den befintliga tillfartsvägen i öster. Om båtverkstaden (tillbyggnaden) skulle flyttas några meter västerut, utanför strandskyddsområdet, måste ändå marken mellan den befintliga byggnaden och verkstaden iordningställas för att klara dessa transporter och en gångväg måste anläggas för att föreningens medlemmar ska kunna förflytta sig utomhus (även vintertid) med virke, motorer och konstruktionsdelar från den ena byggnaden till den andra. Marken mellan byggnaderna kommer alltså att användas för verksamheten även om den tillbyggnad som ska rymma båtverkstaden skulle placeras utanför strandskyddsområdet. Anläggande av en helt ny tillfartsväg från norr, till båtverkstaden i ett flyttat läge utanför strandskyddsområdet, skulle bli orimligt lång och dyr. Även i ett sådant fall skulle markytan mellan verkstaden och den befintliga lokalen behöva iordningställas för transporter mellan byggnaderna.

Bygg- och miljönämnden i Östhammars kommun och Länsstyrelsen i Uppsala län har vidhållit den inställning som framgår av deras respektive beslut.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

I likhet med mark- och miljödomstolen finner Mark- och miljööverdomstolen att det inte finns skäl att ifrågasätta att tillbyggnaden behövs för att utvidga den verksamhet som föreningen bedriver. I Mark- och miljööverdomstolen har föreningen tydliggjort varför det inte är lämpligt att genomföra denna utveckling genom att ta i anspråk mark utanför det strandskyddade området. Med hänsyn till de uppgifter som föreningen lämnat här bedömer Mark- och miljööverdomstolen att de kostnader och olägenheter för föreningen som skulle bli följden av att uppföra båtverkstaden utanför strandskyddsområdet inte står i rimlig proportion till den nytta för strandskyddets syften som står att vinna med en sådan placering. Härvid beaktas särskilt att ett uppförande av båtverkstaden utanför det strandskyddade området skulle medföra att ytan mellan denna byggnad och den sedan tidigare befintliga byggnaden skulle behöva användas för transporter m.m. mellan byggnaderna, med följd att den allemansrättsliga tillgängligheten i praktiken skulle bli starkt reducerad. Sammantaget bedömer alltså Mark- och miljööverdomstolen att den sökta åtgärden behövs för att utvidga en pågående verksamhet och att denna utvidgning inte kan genomföras utanför det strandskyddade området. Det finns därmed skäl att bevilja strandskyddsdispens med stöd av 7 kap. 18 c § 4 miljöbalken.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen [REDACTED], hovrättsrådet [REDACTED], föredragande och referent, hovrättsassessorn [REDACTED] och tf. hovrättsassessorn [REDACTED].

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-07-01
meddelad i
Nacka

Mål nr M 9088-19

PARTER

Klagande

Föreningen Allmogeåtar Arbetslag Norra Roslagen

Motpart

1. Länsstyrelsen i Uppsala län
751 86 Uppsala

2. Bygg- och miljönämnden i Östhammars kommun
Box 66
742 21 Östhammar

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut den 11 december 2019 i ärende nr 526-6876-2019, se bilaga 1

SAKEN

Strandskyddsdispens på Gammelbyn 1:62 i Östhammars kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Bygg- och miljönämnden i Östhammar kommun (nämnden) beslutade den 28 augusti 2019 att bevilja strandskyddsdispens för tillbyggnad om cirka 150 m² på fastigheten Gammelbyn 1:62 samt för upprustningsåtgärder för friluftsliv avseende badbrygga, klippytor och promenadstig på fastigheten Gammelbyn S:8 i Östhammar kommun. Länsstyrelsen i Uppsala län (länsstyrelsen) beslutade den 24 september 2019 att ta in beslutet för prövning då länsstyrelsen bedömde att det fanns anledning att befara att dispensen inte var förenlig med strandskyddsbestämmelserna. I beslut den 11 december 2019 beslutade länsstyrelsen att upphäva nämndens beslut. Länsstyrelsens beslut har nu överklagats till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Föreningen Allmogeåtar Arbetslag Norra Roslagen (föreningen) har yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska bevilja strandskyddsdispens för tillbyggnad om cirka 150 kvadratmeter på fastigheten Gammelbyn 1:62 i Östhammar kommun. Till stöd för sin talan har föreningen anfört i huvudsak följande.

Föreningen, som är en ideell förening, bedriver i dag verksamhet bestående av dokumentation, reparation och nybyggnad av allmogeåtar i en befintlig, äldre byggnad, som inte är tillgänglig för personer med rörelsenedsättning. Byggnaden är belägen inom strandskyddsområde i Gammelbyn. Föreningen behöver utveckla verksamheten för att kunna arbeta på ett rationellt sätt med reparation och byggande av allmogeåtar. Den befintliga lokalen har inte utrymme för all den utrustning som behövs för arbetsmomenten, t.ex. de tunga maskiner som krävs. Den befintliga lokalens träbjälklag klarar inte heller tyngden av dessa maskiner. Föreningen har därför valt att placera en tillbyggnad väster om, i direkt anslutning till den befintliga byggnaden och bort från stranden, inom ett område där marken är lämplig för bebyggelse enligt 2 kap. 5 § plan- och bygglagen och inte kräver vare sig sprängning av berg eller avverkning av skog. Byggnaden ligger delvis inom strandskyddsområdet men placeringen har ändå bedömts som den lämpligaste med

avseende på verksamheten och att störningen för allmänheten är försumbar.

Byggnaden utförs med platta på mark dels för att det ska vara lätt att transportera in båtar och för att bjälklaget ska tåla tyngden av de större maskinerna men också för att verksamheten till skillnad från idag ska bli tillgänglig även för personer med rörelsenedsättning. Den befintliga båtbyggarlokalen blir då finsnickeri. I finsnickeriet tillverkas alla mindre arbetsstycken som sedan monteras på båtskroven i den nya tillbyggnaden. Det är därför viktigt att finsnickeriet och den nya tillbyggnaden ligger i direkt anslutning till varandra.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår, utöver vad som anges nedan, av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att länsstyrelsens beslut endast har överklagats såvitt avser tillbyggnad om cirka 150 kvadratmeter på fastigheten Gammelbyn 1:62 i Östhammar kommun. Domstolens prövning begränsas mot bakgrund av detta till en prövning av underinstansernas beslut avseende tillåtligheten av denna åtgärd. Mot bakgrund av tillbyggnaden i sin helhet avses att placeras inom strandskyddat område är den sökta åtgärden enligt 7 kap. 15 § miljöbalken som utgångspunkt förbjuden. Frågan är om dispens kan ges från strandskyddsbestämmelserna för den nya byggnationen.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att ansökan avser en tillbyggnad till en befintlig byggnation på fastigheten. Tillbyggnaden kommer i sin helhet placeras inom strandskyddat område. Domstolen finner att området där tillbyggnaden avses att placeras inte är ianspråktaget på ett sådant sätt att det har förlorat sin betydelse för strandskyddets syften. Då det inte är fråga om ett bostadshus finns det ingen hemfridszon. Uppförande av en 150 kvadratmeter stor tillbyggnad kommer att göra ett större avtryck i landskapet och medföra att mark som idag är allemansrättsligt tillgänglig tas i anspråk. Det finns därför inte särskilda skäl för dispens från strandskyddet på den grunden att området som berörs av den ansökta åtgärden redan är ianspråktaget.

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att den befintliga byggnaden inte har en sådan avskiljande effekt som avses med bestämmelsen i 7 kap. 18 c § första stycket 2 miljöbalken varför strandskyddsdispens inte kan beviljas på denna grund.

Som särskilt skäl får även beaktas att det område som ansökan om strandskyddsdispens avser behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området (se 7 kap. 18 c § första stycket 4 miljöbalken). Av betydelse för prövningen är bl.a. det behov den enskilde har av en dispens, vilken omfattning åtgärden måste ha för att den ska fylla sin funktion, om behovet av anläggningen kan tillgodoses på något annat sätt utanför strandskyddsområdet och om det skulle medföra orimliga merkostnader eller tidsförluster om åtgärden skulle lokaliseras utanför området (se Bengtsson m.fl., Miljöbalken [29 april 2020, JUNO], kommentaren till 7 kap. 18 c §).

Mark- och miljödomstolen ifrågasätter inte att den aktuella tillbyggnaden behövs för att utvidga den pågående verksamheten. Varken de uppgifter som sökanden lämnat i målet eller vad som i övrigt framkommit visar på ett tillräckligt klart sätt att utvidgningen av verksamheten inte skulle kunna ske på något annat sätt, som inte innebär att strandskyddad mark tas i anspråk. Fastigheten är relativt stor och det har inte framkommit att det skulle medföra orimliga merkostnader eller tidsförluster att förlägga utvidgningen av verksamheten till en plats som inte ligger inom strandskyddat område (jämför MÖD 2016:11). Det finns alltså inte särskilda skäl för dispens enligt 7 kap. 18 c § första stycket 4 miljöbalken.

Det har inte heller i övrigt framkommit några omständigheter som kan utgöra särskilda skäl för att ge strandskyddsdispens enligt 7 kap. 18 c eller 18 d §§ miljöbalken.

Vid prövningen av om strandskyddsdispens ska beviljas för en ansökt åtgärd ska, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, även en avvägning göras mellan det enskilda

intresset av att använda det aktuella mark- och vattenområdet och det allmänna intresset som strandskyddet avser att skydda. Vid denna intresseavvägning kan även andra omständigheter än de som anges i 7 kap. 18 c–d §§ beaktas som skäl för dispens. Utgångspunkten är dock att det allmänna intresset av att bevara allemansrättslig tillgång till skyddade områden är mycket starkt (se Mark- och miljööverdomstolens domar den 4 mars 2020 i mål M 4244-19 och M 4793-19).

Med hänsyn till den vikt som lagstiftaren har fäst vid strandskyddet, kan klagandenas enskilda intresse av att uppföra den aktuella tillbyggnationen inte anses väga tyngre än de allmänna intressen som strandskyddet avser att skydda. Det är därmed inte oproportionerligt att neka strandskyddsdispens.

Med anledning av det anförda har länsstyrelsen således haft fog för att upphäva den beviljade dispensen. Föreningens överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 22 juli 2020

██████████

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen ██████████, ordförande, och tekniska rådet ██████████. Föredragande har varit beredningsjuristen ██████████

██████████

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Handläggare
010-2233334

@lansstyrelsen.se

Beslut

1(5)

2019-12-11

526-6876-2019

Östhammars kommun
Bygg och miljönämnden

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3

INKOM: 2019-12-27
MÅLNR: M 9088-19
AKTBIL: 3

Epost: byggochmiljo@osthammar.se

Beslut att upphäva strandskyddsdispens på fastigheterna Gammelbyn 1:62 och Gammelbyn S:8, Östhammars kommun, Uppsala län

Kommunens dnr: BMN-2019-1654

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att upphäva Bygg- och miljönämnden i Östhammar kommuns beslut om att ge strandskyddsdispens för upprustningsåtgärder på fastigheten Gammelbyn S:8.

Länsstyrelsen beslutar att upphäva Bygg- och miljönämnden i Östhammar kommuns beslut om att ge Föreningen Allmogebåtar arbetslag Norra Roslagen strandskyddsdispens för tillbyggnad på fastigheten Gammelbyn 1:62.

Beskrivning av ärendet

Bygg- och miljönämnden i Östhammar kommun har den 28 augusti 2019, beslutat att ge Föreningen Allmogebåtar Arbetslag Norra Roslagen strandskyddsdispens för tillbyggnad om ca 150 m² på fastigheten Gammelbyn 1:62 samt upprustningsåtgärder för friluftsliv avseende badbrygga, klippytor och promenadstig på fastigheten Gammelbyn S:8. Beslutet inkom till Länsstyrelsen den 10 september 2019. Länsstyrelsen beslutade den 24 september 2018 att pröva nämndens beslut eftersom det var oklart om de särskilda skäl som angetts för beslutet var giltiga samt att redogörelsen över åtgärderna i strandområdet var bristfälliga.

Nämnden har kompletterat ärendet den 3 oktober 2019 där en komplettering från sökande finns med.

Sökande har därutöver beretts tillfälle att yttra sig över kommunens komplettering. Sökande har inte lämnat någon ytterligare komplettering.

Motivering till beslutet

Fastigheten ligger inom område med generellt strandskydd vid Bottenhavet, till följd av Länsstyrelsens beslut 231-570-93, daterat den 30 september 1994.

Enligt 7 kap 15 § miljöbalken (MB) får inom ett strandskyddsområde inte:

1. nya byggnader uppföras,

2019-12-11

526-6876-2019

2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Kommunen får enligt 7 kap 18b § MB i det enskilda fallet ge dispens från förbuden i 7 kap 15 § MB, om det finns särskilda skäl och dispensen avser något annat än det som anges i 18 a § punkt 1 och 2 MB.

För att dispens från strandskyddet ska kunna ges krävs särskilda skäl enligt 7 kap 18 c-d §§ MB. Därutöver får åtgärden enligt 7 kap 26 § MB inte strida mot strandskyddets syften, som enligt 7 kap 13 § MB är att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Upprustningsåtgärder för friluftsliv

Upprustningsåtgärderna har lagts till i ansökan trots att det inte är sökande som avser genomföra åtgärderna. Dessa ska genomföras av kommunens Tekniska Kontor.

Vad en myndighet kan pröva i ett beslut om dispens bestäms av vad sökande har angett i sin ansökan. Det innebär att en myndighet som huvudregel inte får gå utöver vad ansökan omfattar, med undantag för om det kan bli bättre för de enskilde och inte negativt påverkar någons annans intressen. I förevarande fall har nämnden beviljat dispens för åtgärder som ska utföras av någon annan än den sökande och inte heller omfattas av den ingivna ansökan. Åtgärderna som Tekniska kontoret avser att genomföra måste sökas och hanteras i separat ordning och meddelas som ett oberoende beslut. Beslutet ska därför upphävas i den del som avser upprustningsåtgärder för friluftsliv avseende badbrygga, klippytor och promenadstig på fastigheten Gammelbyn S:8.

Tillbyggnad

Nämnden har beviljat dispensen för tillbyggnaden med hänvisning till särskilt skäl enligt 7 kap 18 c § punkt 4 MB ”behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området” samt punkt 2 ”genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen”.

Särskilt skäl enligt punkt 2 har motiverats med att den befintliga byggnaden på fastigheten ligger mellan tillbyggnaden och strandlinjen. Detta skäl är inte applicerbart på den aktuella åtgärden då byggnaden inte har en sådan avskiljande effekt som avses med bestämmelsen.

För att det särskilda skälet enligt punkt 4 ska vara giltigt räcker det inte att åtgärden ska utvidga en pågående verksamhet utan en utredning behöver också göras om hur utvidgningen inte kan genomföras utanför området. Fastigheten för den planerade tillbyggnaden är en ca 5,4 ha stor skogsfastighet. Strandskyddet sträcker sig 100 meter

2019-12-11

526-6876-2019

från strandlinjen och tillbyggnaden placeras med närmaste fasad ca 90 meter från strandlinjen. Större delen av fastigheten ligger utanför strandskyddat område. Länsstyrelsen bedömer att det saknas en ordentlig utredning om huruvida utvidgningen inte kan genomföras utanför området. Länsstyrelsen anser utifrån ärendets handlingar att det är möjligt att genomföra utvidgningen utanför strandskyddat område. Angivet särskilt skäl är därmed inte förenligt med den ansökta åtgärden.

Vidare uppgav sökande särskilt skäl enligt 7 kap 18 c § punkt 1 MB "redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften" i sin ansökan. Eftersom den befintliga byggnaden är en ekonomibyggnad har den inte en hemfridszon utan endast ytan den upptar på marken får användas för dess funktion. Tillbyggnaden skulle utöka denna yta med ca 150 kvm och skulle därmed ta en stor del ny mark i anspråk. Länsstyrelsen instämmer därför i kommunens bedömning att detta särskilda skäl inte är applicerbart på den aktuella åtgärden.

Länsstyrelsen kan inte heller finna något annat särskilt skäl enligt 7 kap. 18 c § MB för att bevilja strandskyddsdispens.

Enligt 7 kap. 25 § MB ska vid prövning av frågor om skydd av områden hänsyn även tas till enskilda intressen. Vid avvägningen mellan allmänna och enskilda intresse, den s.k. proportionalitetsprincipen, får en inskränkning i den enskildes rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelserna inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. En rimlig balans förutsätts mellan vad det allmänna vinner och den enskilda förlorar p.g.a. inskränkningen. Länsstyrelsen kan inte finna att proportionalitetsprincipen medför något skäl att bevilja dispens från strandskyddet i det aktuella fallet.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan upphäver Länsstyrelsen Bygg- och miljönämndens beslut om att ge Föreningen Allmogeåtar arbetslag Norra Roslagen från strandskyddet på rubricerade fastigheter, eftersom det inte bedöms finnas särskilda skäl för dispens enligt MB och inte heller beaktandet av proportionalitetsprincipen bedöms medföra skäl att ge strandskyddsdispens.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsassessor [REDACTED] med planhandläggare [REDACTED] som föredragande. I den slutliga handläggningen har också chef för plan- och bostadsenheten [REDACTED] medverkat.

Ärendet har hanterats med digital signering och har därför inga underskrifter.

Kopia

Föreningen Allmogeåtar Arbetslag Norra Roslagen, c/o [REDACTED]
742 32 Östhammar

Beslut

4(5)

2019-12-11

526-6876-2019

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

FÖRKLARINGAR

FÖRESKRIFTER
För alla tekniska bestämmelser och förklaringsföreskrifter för denna ritning gäller följande:

HÄNVISNINGAR

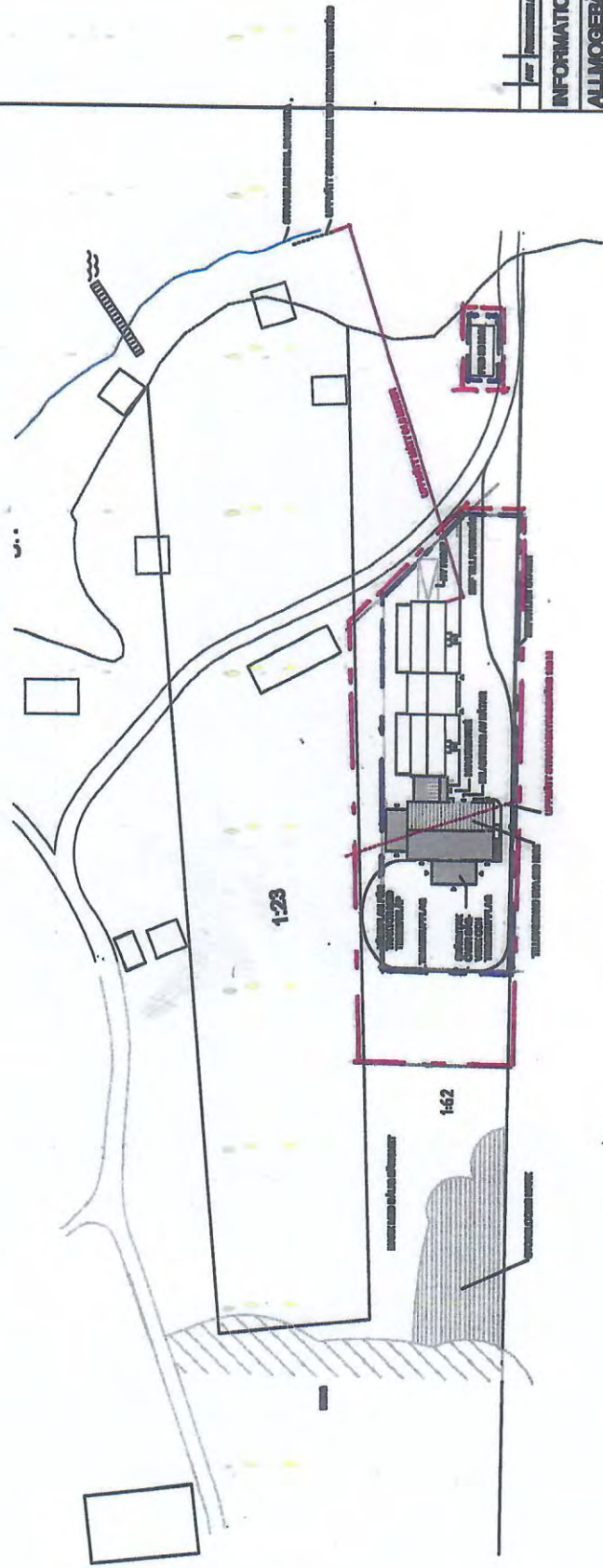
INFORMATIONSRITNING

**ALLMOGEBÅTSFÖRENINGEN
GAMMELBYN 1:82, ÖSTHAMMAR**

Advantium Arkitektur AB
Sveväg 10
141 33 Åkersberg
Tel: 08-761 44 44

PROJEKTANT	ADVANTIUM ARKITEKTUR AB
PROJEKTLEDARE	ANDERS JOHANSSON
PROJEKTANTENS ADRESS	ADVANTIUM ARKITEKTUR AB, Sveväg 10, 141 33 Åkersberg
PROJEKTANTENS TELEFON	08-761 44 44
PROJEKTANTENS E-POST	advantium@advantium.se
PROJEKTANTENS HEMSIDA	advantium.se

BLAD NR	1
BLAD TOTALT	1
PROJEKT NR	A-01.1-02

^

v

Vattenmyndigheternas samrådsmaterial MALL för yttrande

MALL för att lämna synpunkter på vattenmyndigheternas samrådsmaterial!

Nu är det dags att tycka till om de kommande sex årens vattenförvaltning. Synpunkter kan lämnas på förslag till *förvaltningsplan, åtgärdsprogram, föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster och delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka för ett eller flera av Sveriges vattendistrikt.*

Vi ser helst att ni skickar in synpunkterna på samrådsmaterialet via webbenkäten. Genom att du använder webbenkäten underlättar du hanteringen av inkomna samrådssvar och vi kan fokusera på att förbättra innehållet i dokumenten. Webbenkäten hittar du på <https://webropol.com/s/vattensamrad> Använd gärna denna mall för att samla in synpunkterna inför svar i webbenkäten.

Dina synpunkter ska ha kommit in till vattenmyndigheterna senast den 30 april 2021.

Formuläret är uppdelat i flera avsnitt:

- Förslag till förvaltningsplan för vatten 2021-2027
- Förslag till åtgärdsprogram för vatten 2021-2027
- Föreskrift om miljökvalitetsnormer
- Förslag till delförvaltningsplan med åtgärder mot torka och vattenbrist
- Tillhörande bilagor till samrådsmaterialet
- Miljökonsekvensbeskrivning
- Övriga synpunkter

Yttrande Östhammars kommun

Östhammars kommun lämnar nedanstående synpunkter på ett urval av de ingående underrubrikerna i svarsmallen. De rubriker i form av kapitel eller åtgärder som inte kommenteras har strukits i mallen.

Förslag till förvaltningsplan för vatten 2021–2027

Kapitel 2 – Beskrivning av vattendistriktet:

Kapitlet ger ett bra faktaunderlag på en nivå som är förståelig och samtidigt övergripande.

Kapitel 3 – Tillstånd och påverkan i vattendistriktet

Östhammars kommun ifrågasätter att bräddning kategoriseras som övrig påverkan och inte räknas in i påverkan från avloppsreningsverk (pajdiagrammen i avsnitt 3.6). Skiljer man på bräddning inskriven i tillstånd för ARV och bräddning som sker utanför tillståndens villkor eller menar man all bräddning? I tabell 21 och 22 är bräddning sammanslaget med ARV. Varför har man gjort olika?

Följande information saknas i avsnittet riskbedömning på s 66: ”[Här kommer text senare: *Beskrivning av risk och osäker risk, distriktsvis kort analys och diskussion om skillnader mellan status och risk, övervakningsbehov med mera.*]” Östhammars kommun hade gärna velat läsa just den delen för att kunna få en bild av hur riskbedömningar genomförs (se även kopplat till synpunkter på VISS).

Kapitel 4 – Miljöövervakning

Angående badvattendirektivet: Havs- och Vattenmyndigheten (HaV) har nyligen meddelat att Folkhälsomyndigheten på grund av resursbrist inte kommer att fortsätta att arbeta med badvattenfrågor på uppdrag av HaV. Kan vara bra att se över, så att informationen i förvaltningsplanen är uppdaterad.

Östhammars kommun håller med om att det är av yttersta vikt att ansvarsförhållandena för att genomföra miljöövervakningen förtydligas.

Kapitel 5 – Vatten i ett förändrat klimat

Kapitlet beskriver utmaningarna för hela vattenförvaltningen i Sverige kopplat till ett förändrat klimat. Som varandes en mindre kommun vill Östhammars kommun betona att för att uppnå en god vattenplanering på samhällsplaneringsnivå behöver kommunen kunna investera i personresurser med sådan kunskap och möjlighet att granska utformningen av kommunens detaljplaner och skrivningar i ÖP kopplat till vattenplanering. För att praktiskt kunna genomföra detta krävs statligt stöd till mindre kommuner med många vattenförekomster och utmaningar både gällande torka och översvämningar.

Kapitel 6 – Ekonomisk analys av vattenanvändning och vattentjänster:

Östhammars kommun ställer sig frågande om den ekonomiska analysen i några delar omfattar recirkulering av vatten i olika system eller exploateringsprojekt? Då vi ser allt fler initiativ från näringslivet i nybyggnation men också i form av utvecklingsprojekt kring att arbeta med olika vattenkvaliteter för olika ändamål och processer etc., skulle vi önska att åtgärdsprogrammet hade en mer framåtsyftande inriktning mot detta och även vad det kan innebära för den ekonomiska analysen.

I avsnitt 6.5. beskrivs den stora variationen i VA-taxa mellan kommuner. Det förs ett resonemang om orsakerna till detta, men inte om Vattenmyndigheten bedömer att det är rimligt eller om slutsatsen är att det finns behov av ett mer omfattande statligt ansvar i utbyggnaden av VA i hela Sverige.

Kapitel 7 – Miljö kvalitetsnormer för vatten

Gällande beskrivningen av tidsfrister på sid 150 vill Östhammars kommun ställa frågan: om ekonomiska skäl inte längre kan anges som orsak för att förlänga tiden för genomförande, vad händer om resurser inte finns? Kommunens bedömning är att kraven påverkar mindre kommuner särskilt uttalat, då de på flera sätt inte har samma resurser som en större kommun. Mindre kommuner kanske inte har möjlighet även om vilja finns, att tillsätta de personella resurser som krävs för att driva och genomföra de åtgärder som ligger inom kommunernas ansvar, än mindre uppmuntra och initiera åtgärder hos verksamhetsutövare, fastighetsägare och andra. Att ta fram lokala åtgärdsprogram är en väg att gå för att tydliggöra mer i detalj vilka åtgärder som krävs i avrinningsområdet till en vattenförekomst – men även det kräver resurser av en kommun.

Sammanfattar förvaltningsplanen vattenförvaltningsarbetet på ett bra sätt?

I det stora hela är nivån i förvaltningsplanen lagd på ett sätt så att många kan få en bred och översiktlig bild av vattenförvaltningsarbetet i Sverige. Östhammars kommun saknar dock kopplingar till andra strategiska dokument, som Sveriges arbete med Agenda 2030 och de svenska miljö kvalitetsmålen. De nämns på ett ställe i förvaltningsplanen, men sambandet konkretiseras inte – vilka delar av vattenförvaltningen styrs och stöds av olika nationella styrdokument.

Övergripande synpunkter på förslag till förvaltningsplan

Östhammars kommun vill betona den så kallade blå tråden, eller sambaden mellan åtgärder, som beskrivs övergripande i förvaltningsplanen och konkretiseras genom åtgärdskedjorna i åtgärdsprogrammet. Att ännu tydligare beskriva åtgärdskedjorna på vattenmyndigheternas webb, men också att alla myndigheter och kommuner i åtgärdsarbetet har med den blå tråden i sitt åtgärdsarbete är viktigt för att se var kedjan har sina svaga länkar och var det saknas delar för att nå målet med åtgärderna i åtgärdsprogrammet. För en kommun blir detta särskilt tydligt då kommunens åtgärdsansvar är helt beroende av att nationella och regionala myndigheter genomför sina åtgärder som beskrivet i åtgärdsprogrammet.

I förvaltningsplanen beskrivs behovet av samverkan, lokalt samarbete, vattenrådets betydelse, att lokala åtgärdsamordnare kan vara en del av nyckeln till bättre vattenkvalitet etc. Östhammars kommun instämmer i mycket av dessa skrivningar, men ställer samtidigt frågan kring varför Vattenmyndigheten inom norra Östersjöns vattendistrikt verkar arbeta på ett annat sätt med vattenråd och lokal samverkan än flera av de övriga Vattenmyndigheterna? Kommunen önskar ett förtydligande och konkretiserande av hur Vattenmyndigheten i norra Östersjöns vattendistrikt avser att fortsätta arbetet med vattenråd, lokal samverkan etc.

Förslag till åtgärdsprogram för vatten 2021–2027

Östhammars kommun lämnar synpunkter på nedanstående åtgärder, hämtade ur förslaget till åtgärdsprogram för vatten 2021-2017. Övriga åtgärder har Östhammars kommun inga synpunkter på.

Alla åtgärdsmyndigheter 1 Planering (s 12)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Åtgärden är ny för denna förvaltningscykel. Östhammars kommun bedömer att det finns behov av åtgärden, främst i syfte att tydliggöra den så kallade blå tråden, där kommunens genomförande av en åtgärd i de flesta fall är beroende av att en nationell myndighet eller Länsstyrelsen genomföra sina åtgärder i form av att skriva föreskrifter, ta fram styrmedel eller genomföra vägledning. Samordning och gemensam planering av åtgärder är därför en förutsättning för att kommunerna ska kunna agera på det sätt som önskas i åtgärdsprogrammet.

Alla åtgärdsmyndigheter 2 Rapportering (s 14)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Den årliga rapporteringen genomförs idag i enlighet med beskrivningen av åtgärden. Östhammars kommun anser att den sammanställning som görs av kommunernas årliga rapportering bör användas i dialog mellan beredningssekretariaten på Länsstyrelserna och kommunerna i länet, då de samlade svaren kan användas för att diskutera och planera behov av samordning eller kunskapsutbyte.

Boverket 1 Vägledning om fysisk planering (s 16)

Nej, viktiga delar saknas i åtgärden.

Motivering:

Att Boverket ska ge stöd till kommuner, regioner och länsstyrelser är tydligt i åtgärden. Dessa vägledningar behöver också åtföljas av utbildningar och andra punktinsatser för att förankra vägledningarna hos kommunerna och i slutändan nå det resultat som åtgärden syftar till. Idag fungerar vägledningarna mest som dokument möjliga att ta del av. Viktiga delar av implementeringen saknas. Synpunkten gäller både översiktsplanering och detaljplanering.

Hur implementeringen ska göras kan vara en komplex fråga baserat på hur erfarenhetsnivåerna ser ut i de olika kommunerna. Ta erfarenhet från andra som har lyckats. För en kommun är en viktig del att i praktiken visa hur åtgärderna kopplade till MKN i en detaljplan kan arbetas in i plankarta och planbeskrivning. Det krävs också vägledning kring hur en kommun kan följa upp åtgärderna i en detaljplan vid genomförandet, och koppla det till vilken lagstiftning kommunerna kan hämta stöd från. Ett exempel på hur man skulle kunna lägga upp vägledningar är att bygga dem på samma sätt som vägledningen gällande jordbruksmark i prövning och planering:

<https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/MapSeries/index.html?appid=c8658b70e62f4dfa9daa8796f2cca0ea>

Havs- och vattenmyndigheten 1 Tillsynsvägledning små avlopp (s 26)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Östhammars kommun bedömer att tillsynsvägledningen, i den mån den utförs som beskrivet i åtgärden, motsvarar det behov som finns hos en kommun.

Havs- och vattenmyndigheten 7 Prioritering av LOVA-medel (s 37)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Östhammars kommun ser positivt på att åtgärden tydligt inkluderar intern näringsbelastning samt betoningen att LOVA ska komplettera stöden i den gemensamma jordbrukspolitiken för att bredda möjligheter till åtgärder för att minska tillförsel av näringsämningen från jordbruksmark. Det senare instämmer vi i om det betyder att t.ex. åtgärdssamordning och motsvarande insatser kan prioriteras inom LOVA.

Havs- och vattenmyndigheten 9 Stödfunktion för åtgärdssamordnare (s 40)

Nej, viktiga delar saknas i åtgärden.

Motivering:

Åtgärden är i sig mycket bra och välkommen. Det Östhammars kommun saknar är kopplingen till hur de kommuner/områden som inte ingår i pilotprojektet för åtgärdssamordnare idag, ska kunna inleda ett arbete med åtgärdssamordnare. Få kommuner/lokala vattenorganisationer klarar detta utan ekonomiskt stöd motsvarande det som tilldelats inom LEVA-projektet. Om motsvarande lokal åtgärdssamordning kan möjliggöras genom till exempel LOVA-bidrag eller annat ekonomiskt stöd bör detta tydliggöras i åtgärden. Om inte, bör det tydliggöras på vilket sätt åtgärdssamordningen ska kunna utvecklas så som beskrivs i åtgärden.

Jordbruksverket 5 Utredning av styrmedel för åtgärder mot fysisk påverkan (s 48)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Östhammars kommun bedömer att åtgärden, om den genomförs som den är beskriven, bör ge ett bättre underlag för både kommunen, aktiva jordbrukare och fastighetsägare att se vilka möjligheter som finns för att genomföra åtgärder gällande t.ex. kantzoner och biotopvård. Kommunen vill betona att det idag inte är möjligt att arbeta framgångsrikt med de stödsystem som finns. En genomlysning av bristerna i nuläget och framtagande av nya ekonomiska styrmedel krävs för att vi framgångsrikt ska kunna arbeta med samordnade åtgärder i de vattenförekomster där en stor del av avrinningsområdet består av aktiv jordbruksmark.

Kemikalieinspektionen 1 Förebyggande åtgärder för att minska utsläpp och spridning (s 56)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Naturvårdsverket 1 Tillsynsvägledning avloppsreningsverk (s 63)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Naturvårdsverket 2 Tillsynsvägledning miljöfarlig verksamhet (s 66)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Naturvårdsverket 3 Tillsynsvägledning förorenade områden (s 69)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Naturvårdsverket 7 Styrmedel och tillsynsvägledning dagvatten

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

För kommunerna är det en mycket viktig åtgärd då allt större krav ställs gällande dagvatten i planarbetet och tillsynsarbetet. Som kommun behövs en tydlig vägledning och beskrivning av ansvarsfördelning, exempel på fungerande åtgärder, utredning av hur vi kan planlägga multifunktionella ytor kopplade till dagvatten etc. Här finns flera kommuner som går före och testat möjligheterna, men vägledningarna saknas. Om åtgärden genomförs som beskrivet motsvarar den behovet men det börjar bli kort om tid för Naturvårdsverket att genomföra sin del av kedjan då länsstyrelser och kommuner behöver genomföra sina åtgärder gällande dagvatten redan idag.

Naturvårdsverket 8 Vägledning förorenat avfall och massor (s 80)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Skogsstyrelsen 2 Information och kunskapsförmedling (s 87)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Kommunen anser att åtgärden är av stor vikt då det finns många verksamheter inom skogsbruket som kan påverka vattnets status. Detta bör tydliggöras vid sidan av jordbruket, där många åtgärder lagts in i VISS, men få lagts in kopplat till skogsbruk. Kommunen är också skogsägare och har behov av tydliggjorda vägledningar och information om hur vi hanterar den kommunägda skogen på bästa sätt även kopplat till vattenkvalitet. Vi uppmärksammar att Skogsstyrelsen arbetar mycket med information och kunskapsförmedling kring nya skogsbruksmetoder, naturvärden i skogen, hantering av granbarkborre etc., men det är inte lika tydligt vilka kommunikationsinsatser som görs inom kopplingen skogsbruk och vattenförvaltning.

Länsstyrelserna 1 Vattenplanering

Nej, viktiga delar saknas i åtgärden.

Motivering:

Östhammars kommun bedömer att i Länsstyrelsens åtgärd gällande vattenplanering bör även ingå:

- plan för vägledning av kommunernas vattenplanering (kommunerna åtgärd 1)
- plan för rådgivning till kommunerna gällande VA-planering och dagvatten (kommunerna åtgärd 5)

Länsstyrelserna 4 Tillsynsvägledning till kommuner (s 112)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Kommunen önskar dock ett tydligare fokus inom tillsynsvägledningen på konkret hantering av MKN i behovsbedömning, tillsynsplanering och den praktiska tillsynen inom olika branscher och typer av vattenområden. Vår uppfattning är att Länsstyrelserna själva är lika osäkra som kommunerna idag när det gäller att praktiskt översätta MKN till tillsyn, vilket skapar brister i tillsynsvägledningen.

Länsstyrelserna 5 Långsiktigt skydd av vattentäkter (s 117)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Östhammars kommun bedömer att åtgärden som den beskrivs i åtgärdsprogrammet motsvarar behovet. Däremot har åtgärden inte genomförts på det sättet under den senaste förvaltningscykeln. Det finns ett stort åtgärdsunderskott inom Uppsala län inom området vattenskydd, där Östhammars kommun har haft flera ärenden gällande nya/uppdaterade vattenskyddsområden legat under många år innan beslut. Vi bedömer också att Länsstyrelsen inte haft möjlighet/valt att prioritera arbetet med aktiv tillsyn av vattenskyddsområden inom vår kommun och inte heller prioriterat resurser att ge råd och stöd till kommunen eller tillsynsvägledning gällande kommunens tillsyn av enskilda vattentäkter (del av kommunernas åtgärd 3).

Länsstyrelserna 7 Vägledning kommuner översikts- och detaljplanering (s 122)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Det är väldigt bra med vägledning i form av sammanfattande redogörelser till översiktsplanen och i yttranden kring detaljplaner, men det är inte alltid som inkomna yttranden från Länsstyrelsen går att översätta det som efterfrågas i ren planläggning. För att åtgärden ska kunna översättas i konkret planläggning är det viktigt att ha en kontinuerlig dialog där Länsstyrelsen kan ge råd och guidning kring i vilken riktning kommunen ska se sig om efter ny kunskap för att kunna möta upp till kraven. Idag bedömer Östhammars kommun att vi inte får den strategiska vägledning vi behöver för att kunna lägga upp ett långsiktigt planarbete kopplat till MKN, utan istället ofta diskuterar enskilda planer. Goda exempel från andra kommuner i länet eller i Sverige, information om aktuella domar kopplade till MKN och PBL etc. är viktiga för att praktiskt vägledas hur man kan göra som kommun i planarbetet. Kommunikation och en nära dialog önskas med Länsstyrelsen och gärna tillsammans med övriga kommuner i länet.

Länsstyrelserna 8 Prioritering inom den gemensamma jordbrukspolitiken (s 124)

Nej, viktiga delar saknas i åtgärden.

Motivering:

Östhammars kommun ser positivt på att Länsstyrelsen ska se över prioriteringarna inom den gemensamma jordbrukspolitiken för att bredda möjligheter till åtgärder för att minska tillförsel av näringsämningen från jordbruksmark – men främst om det betyder att t.ex. åtgärdssamordning och motsvarande insatser också kan prioriteras. Kommunen saknar idag aktuell information om vad som genomförs inom t.ex. Greppa näringen inom kommunen, men våra jordbrukare saknar också möjligheten att som inom LEVA, kunna arbeta gemensamt och över kommungränser med åtgärdssamordning. Ett tydligare tillägg under rubriken Genomförande gällande hur åtgärden kopplas samman med HaV åtgärd 9 (stödfunktion åtgärdssamordning), skulle ge större tyngd och kraft.

Länsstyrelserna 9 Prioritering av LOVA (s 125)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Östhammars kommun ser positivt på att åtgärden tydligt inkluderar intern näringsbelastning samt betoningen att LOVA ska komplettera stöden i den gemensamma jordbrukspolitiken för att bredda möjligheter till åtgärder för att minska tillförsel av näringsämningen från jordbruksmark. Dock under förutsättning att det betyder att t.ex. åtgärdssamordning och motsvarande insatser kan prioriteras inom LOVA.

Kommunerna 1 Vattenplanering (s 136)

Nej, viktiga delar saknas i åtgärden.

Motivering:

Innehållet i åtgärden är relevant för att få en samlad bild av den strategiska planering och genomförande av de åtgärder en kommun enligt lagstiftning och åtgärdsprogrammet behöver hantera inom vattenförvaltningen. Dock saknas i beskrivningen viktiga delar i form av resurser för genomförandet. Östhammars kommun bedömer att det inte är genomförbart för många mindre kommuner i Sverige att avsätta varken personella eller övriga ekonomiska resurser iför att genomföra denna åtgärd inom utsatt tid utan ett statligt stöd i form av statsbidrag till kommunerna.

Kommunerna 2 Miljötillsyn (s 139)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

För att optimera effekten av att kommunerna i större utsträckning planerar och prioriterar miljötillsynen utifrån avrinningsområden är det viktigt att Länsstyrelserna tar fram de åtgärdsplaner utifrån avrinningsområden som ingår i Länsstyrelsernas åtgärd 1.

Relevant tillsynsvägledning behövs. (Länsstyrelsernas åtgärd 4 samt Naturvårdsverkets åtgärd 1, 2, 3 och 8). Östhammars kommun ser särskilt ett behov av vägledning om bedömning av bördofördelningen, där flera påverkanskällor bidrar till samma typ av föroreningar samt vägledning

om hur tillsynsmyndigheter ska kunna säkerställa att kravet om icke-försämring för miljöfarliga verksamheter följs.

Kommunerna 3 Dricksvattenskydd (s 149)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Tidplanen för åtgärden är väldigt snäv. Östhammars kommun bedömer att det inte är möjligt att genomföra åtgärden inom utsatt tid. Svenskt Vatten har uttryckt motsvarande synpunkt i frågan. Kommunen har behov av vägledning från Havs och vattenmyndigheten (åtgärd 5), att Länsstyrelserna upprättar de regionala vattenförsörjningsplaner de är ålagda att upprätta samt att handläggningstiderna för vattenskyddsområden hos Länsstyrelsens förkortas och att tillsyn och tillsynsvägledning genomförs i enlighet med de åtgärder som ligger under Länsstyrelsens ansvar.

Kommunerna 4 Fysisk planering (s 152)

Nej, viktiga delar saknas i åtgärden.

Motivering:

Svaret på om åtgärden är tillräcklig är svårt att ge - åtgärden motsvarar behovet av det som kan genomföras inom översiktsplanering och detaljplanering, men ställer snarare en högre förväntan på resultatet än vad Östhammars kommun bedömer att Plan- och Bygglagen idag tillåter. Åtgärden är på det sättet mer omfattande än vad som förväntas.

En stor del av en detaljplans påverkan på en recipient ligger i projektering och exploatering. Det som saknas i åtgärder är en tydligare koppling till mark och exploatering (MEX) eftersom det ofta är i exploateringsavtal som möjligheter finns att genomföra detaljplanen och de krav som ställs bl.a. kopplat till MKN. Det finns, som vi tolkar det, större utrymme att ställa detaljerade och konkreta krav i exploateringsavtal än i själva detaljplaneprocessen. Östhammars kommun saknar en dialog och vägledning om hur detta åtgärdsglapp mellan åtgärder inom fysisk planering och utförande/exploatering bör och kan fyllas.

Kommunerna 5 VA-plan inklusive dagvatten (s 154)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Som beskrivet under naturvårdsverket åtgärd 7 (styrmedel och tillsynsvägledning dagvatten) betonar Östhammars kommun att det krävs god vägledning gällande dagvattenfrågor. Allt högre krav ställs på kommunen gällande dagvattenhantering, både i planarbetet och i miljötillsynen. För att kunna genomföra en god dagvattenplanering behövs vägledning inklusive beskrivning av ansvarsfördelning, genomgång av fungerande åtgärder, utredning av multifunktionella ytor kopplad till dagvatten etc. Här finns flera kommuner som går före men vägledningarna saknas.

Anläggningar för att rena dagvatten tar inte bort alla föroreningar och sådana anläggningar kan behöva komma till för andra syften än rening, exempelvis förhindra översvämning. Syftet påverkar hur anläggningen bör utformas. Det är ofta ont om plats i befintlig bebyggelse och anläggningarna kan blir dyra. Att fokusera enbart på att rena dagvatten nedströms för att uppnå MKN blir därför orimligt.

Åtgärden och vägledningen från Naturvårdsverket bör lyfta fram uppströmsåtgärder, exempelvis hos vägghållare, val av byggnadsmaterial hos de som bygger och renoverar.

Kommunerna 6 Dioxiner från småskalig förbränning (s 156)

Ja (åtgärden motsvarar behovet)

Kommentar:

Östhammars kommun uppfattar en diskrepans i att denna åtgärd ligger som en egen åtgärd i relation med övriga kommunala åtgärder som har en avsevärt större dignitet och omfattning. Ett förslag är att, även om inte alla delar i åtgärden ligger inom tillsynsområdet, lyfta in åtgärden som en del under miljötillsyn, kommunernas åtgärd 2.

Synpunkter på avsnitt 3.3 – Kostnader för att genomföra åtgärdsprogrammet:

Östhammars kommun vill poängtera delar av utredningen SOU 2019:66, som även Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) yttrat sig kring, där SKR i sitt yttrande tillstyrker utredningens förslag om ett generellt och permanent ökat statsbidrag till kommunerna för planeringsarbetet på avrinningsområdesnivå. Precis som SKR ställer sig Östhammars kommun positiv till en fortsatt utredning av en vattenförvaltningsavgift för att finansiera fysiska åtgärder där det inte går att hänföra kostnaderna till en specifik verksamhetsutövare enligt förorenaren-betalar-principen, som till exempel är fallet vid historisk eller diffus belastning.

Kommunen vill också påpeka att det inte är förrän lokala åtgärdsprogram tagits fram för ett område som det är möjligt att komma närmare en reell kostnadsberäkning. Det har nu tagits fram ett antal lokala åtgärdsprogram i landet och ett förslag är att använda dessa som grund för en jämförelse mellan kostnadsberäkningar enligt tidigare åtgärdsprogram och det faktiska utförandet i ett avrinningsområde.

Synpunkter på avsnitt 3.4 – Fördelning av kostnader per aktör:

Gällande kostnaden för kommunernas åtgärd 5 anges kostnaden för att ta fram en VA-plan till 400 000 kr. Den summan är enligt Östhammars kommuns erfarenhet för låg. Arbetet ska även genomföras kontinuerligt vilket innebär att åtgärden utöver det första framtagandet innebär en löpande kostnad för kommunerna.

Östhammars kommun vill också poängtera att kostnaden och fördelningen av denna inom varje kommun ser helt olika ut beroende på exempelvis storlek på kommun och typ av vatten. Det är mycket svårt att upprätta resurser för en liten kommun med förhållandevis många vattenförekomster och utmaningar i vattenkvalitet.

Föreskrift om miljö kvalitetsnormer

Fungerar det att använda underlaget för normen som finns i VISS i arbetet som åtgärdsmyndighet?

Föreskriften om miljö kvalitetsnormer måste samläsas med innehållet i VISS. Det finns många fördelar med VISS då det är en geografisk databas med många kopplingar till underlagsdata, information om varje vattenförekomst etc. Innehållet är en viktig grund för en kommunens arbete med behovsbedömning och tillsynsplanering. Innehållet i VISS är dock så omfattande att det inte alls är helt självklart för en kommun hur materialet ska tolkas och översättas till ett praktiskt tillsynsarbete och övrigt åtgärdsarbete. Östhammars kommun upplever VISS som ganska svårarbetat och svårtolkat. En tydligare överblick önskas över vem som har rådighet/ansvarar över föreslagna åtgärder samt vilken juridisk status respektive åtgärd har. Vi saknar också många av de åtgärder som görs och har genomförts av både kommunen, verksamhetsutövare och fastighetsägare i en vattenförekomst. Det framgår inte idag hur sådana åtgärder – önskade och genomförda, ska rapporteras in och till vem.

Gällande ekologisk status med avseende på näringsämnen fungerar underlaget för normen i VISS för det mesta bra. Tolkningssvårigheter kan i vissa fall uppstå när det gäller vattenförekomster som har bedömts utifrån provtagningar i intilliggande vattenförekomster. VISS fungerar som ett stöd i arbetet med att ta fram en VA-plan. I vissa fall hade det dock varit bra med en annan skala på indelningen i vattenförekomster. Inom några av de vattenförekomster som finns idag finns det t ex grunda vikar som är kraftigt påverkade och troligen skulle fått en annan klassning om de varit en egen vattenförekomst. Det hade underlättat både VA-planens prioriteringsarbete och löpande miljö tillsyn kopplat till näringsämnen om denna skillnad hade varit synlig i VISS, d.v.s. om vattenförekomsterna särskilt i kustmiljö, haft en annan skala/uppdelning.

Östhammars kommun upplever svårigheter med att använda underlaget i VISS med avseende på kemisk status (även ekologisk status med avseende på andra kemiska kvalitetsfaktorer än N och P). De flesta kustvattenförekomster i Östhammars kommun är klassade enbart med avseende på kvicksilver och PBDE. Enstaka även TBT och antracen. Samtidigt bedöms risk för betydande påverkan (osäker risk) finnas från industrier, ARV, förorenad mark etc. med avseende på andra miljögifter. Bristen på underlag i VISS gällande miljögifter kan göra att tillsyn och åtgärder felriktas och kan försvåra för kommunerna att ställa rätt krav på verksamheter.

Östhammars kommun vill som i förra förvaltningscykeln påpeka vikten av en aktiv och rådgivande tillsynsvägledning från Länsstyrelsen där MKN behöver vara ett ständigt återkommande tema – i tillsyn av alla olika typer av branscher, geografiska avgränsningar, i fysisk planering etc. Informationen i VISS är så pass omfattande att det krävs en löpande fortbildning och information/kommunikation kring materialet, förslagsvis genom läns gemensamma genomgångar och dialogmöten med länets kommuner inom flera verksamhetsområden, t.ex. vattensamordnare, miljöskyddsinspektörer och planarkitekter och länsstyrelsens beredningssekretariat, tillsynsvägledning och samhällsplanerare.

Fungerar det att använda underlaget för normen som finns i VISS vid fysisk planering?

Föreskriften om miljö kvalitetsnormer måste samläsas med innehållet i VISS. Det finns många fördelar med VISS då det är en geografisk databas med många kopplingar till underlagsdata, information om varje vattenförekomst etc. Innehållet är dock så omfattande att det inte är helt självklart för en planarkitekt hur materialet ska tolkas och översättas till ett praktiskt planarbete. Östhammars kommun

upplever VISS som ganska svårarbetat och svårtolkat. En tydligare överblick önskas över vem som har rådighet/ansvarar över föreslagna åtgärder samt vilken juridisk status respektive åtgärd har. Vi saknar också många av de åtgärder som görs och har genomförts av både kommunen, verksamhetsutövare och fastighetsägare i en vattenförekomst. Det framgår inte idag hur sådana åtgärder – önskade och genomförda, ska rapporteras in och till vem. I fysisk planering kan det t.ex. gälla dagvattenlösningar i nya detaljplaner.

Östhammars kommun vill som i förra förvaltningscykeln påpeka vikten av att Länsstyrelsen har en aktiv och vägledande roll i samhällsplaneringen även inom frågor som rör MKN, med praktiska exempel och beskrivning av aktuella domar som rör tolkning av miljö kvalitetsnormerna i planfrågor.

Östhammars kommun bedömer att informationen i VISS är så pass omfattande att det krävs en löpande fortbildning och information/kommunikation kring materialet, förslagsvis genom läns gemensamma genomgångar och dialogmöten med länets kommuner inom flera verksamhetsområden t.ex. vattensamordnare, miljöskyddsinspektörer och planarkitekter och länsstyrelsens beredningssektariat, tillsynsvägledning och samhällsplanerare.

Framgår det tydligt hur miljö kvalitetsnormerna för vatten är satta?

Östhammars kommun saknar kommunikation och regional samverkan gällande när och hur nya miljö kvalitetsnormer sätts. Flera av de vattenförekomster som finns i kommunen har fått nya normer i form av tidsfrist eller andra undantag. Detta är relevant och tyder på att underlaget till normerna förbättras. Kommunen har dock idag mycket svårt att läsa ut brister i underlaget, där vi i samverkan med beredningssektariatet skulle kunna arbeta för att ta fram bättre mätningar och undersökningar och inte minst kunna tolka miljö kvalitetsnormerna bättre.

Östhammars kommun bedömer att informationen i VISS är så pass omfattande att det krävs en löpande fortbildning och information/kommunikation kring materialet, förslagsvis genom läns gemensamma genomgångar och dialogmöten med länets kommuner och länsstyrelsens beredningssektariat.

Förslag delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka

Synpunkter på förslaget

Det har under samrådsmöten med Vattenmyndigheten otydliggjorts att denna delförvaltningsplan är ett första utkast och ett försök att hantera en mer avgränsad del av vattenförvaltningen i form av utmaningar med vattenbrist och torka. För Östhammars kommun är detta område inom vattenförvaltningen av stor vikt, då vi har en omfattande utmaning i våra naturliga förutsättningar med små grundvattenmagasin och kustnära områden där torka kan leda till omfattande vattenbrist. Kommunen vill därför påpeka att det på flera ställen i delförvaltningsplanen finns formuleringar om att tillgången på grundvatten generellt är god men att det lokalt kan uppstå vattenbrist vid varma och torra perioder. Vi anser att skrivningen på något håll bör kompletteras med att vissa områden i norra Östersjöns vattendistrikt mer eller mindre har ständig vattenbrist.

Med ovanstående som grund vill Östhammars kommun uppmuntra att Vattenmyndigheten och andra nationella och regionala myndigheter genom delförvaltningsplanen lägger ett fokus på åtgärder och styrmedel som kan förebygga vattenbrist och förbättra möjligheterna att behålla vatten i landskapet och i våra grundvattenmagasin. De åtgärder som föreslås i delförvaltningsplanen kan troligtvis bidra till detta, men då åtgärderna är beskrivna i så vida termer och inte alls på samma detaljerade sätt som åtgärderna i åtgärdsprogrammet, har vi idag ingen möjlighet att bedöma rimlighet i omfattning eller resultat/effekt av dem, inte heller kan vi bedöma påverkan på kommunens verksamhet i förlängningen eller hur våra invånare och deras verksamheter eller fastighetsägande påverkas, även om det i flera av åtgärderna står att de ska genomföras i samverkan med kommunerna.

Östhammars kommun avstår därför från detaljerade synpunkter på delförvaltningsplanen och innehållande förslag till åtgärder i detta skede. Vi ser dock positivt på en fortsättning av ett nationellt och regionalt arbete gällande vattenbrist och torka och vill poängtera vikten av att kombinera föreslagna åtgärder inom rådgivning med ekonomiska styrmedel för att få genomslag på lokal och regional nivå. Kommunen vill också påpeka behovet av ekonomiskt stöd till kommunerna om staten räknar med att genomföra åtgärderna i samverkan med kommunerna.

Bilagor till samrådsmaterialet

Östhammars kommun avstår från att yttra sig kring bilagorna till samrådsmaterialet.

Miljökonsekvensbeskrivning

Östhammars kommun avstår från att yttra sig kring miljökonsekvensbeskrivningen.

Övriga synpunkter

Ger förvaltningsplanen, åtgärdsprogrammet, bilagor och VISS dig den information du behöver för ditt arbete? Vad borde kompletteras?

Östhammars kommun vill betona behovet av att dela upp vissa vattenförekomster, framförallt några av kustvattenförekomsterna i flera delförekomster. Detta gäller t.ex. Ängsfjärden och Gällfjärden.

Beroende på vattenförekomsternas morfologi kan tillståndet skilja sig åt i olika delar av vattenförekomsterna (t.ex. avsnörda havsvikar kontra öppet vatten) och utan den uppdelningen kan åtgärder missriktas eller införas på fel område i vattenförekomstens avrinningsområde.

Östhammars kommun efterlyser miljöövervakning med avseende på miljögifter, framför allt i kustvattenförekomsterna, för att dessa ska kunna bedömas och klassas med hög tillförlitlighet enligt fler faktorer än kvicksilver och PBDE.

Kommunen vill betona att för att bli användbart behöver många delar av materialet inte kompletteras utan snarare kortas ner, om det ska bli en praktisk användbar resurs. Kanske tillgängliggöra alla handlingar genom en hemsidestruktur så att man kan klicka sig genom olika sidor i en struktur istället för att samla allt i massiva pdf:er. Vi har tillgänglighetskrav på oss i många delar av samhället där t.ex. filmer ska textas - vilket är mycket omfattande krav åt ena hållet- och samtidigt i den andra extreman finns det inget som hindrar myndigheter i hela Sverige att publicera skrifter och handlingar av denna omfattning som många inte mår att sätta sig in i, även om det berör deras närmaste sjö, kustvik, vattendrag eller grundvattenmagasin. Här skulle ett komplement till de större dokumenten vara en "story map" likt en som finns framtagen för hantering av jordbruksmark i prövning och planering kunna vara ett alternativ:

<https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/MapSeries/index.html?appid=c8658b70e62f4dfa9daa8796f2cca0ea>

Övriga synpunkter på samrådsmaterialet

Östhammars kommun vill poängtera delar av utredningen SOU 2019:66, som även Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) yttrat sig kring, där SKR i sitt yttrande tillstyrker utredningens förslag om ett generellt och permanent ökat statsbidrag till kommunerna för planeringsarbetet på avrinningsområdesnivå. Kommunen instämmer även i SKR:s skrivning om att de ser positivt på en fortsatt utredning av en vattenförvaltningsavgift för att finansiera fysiska åtgärder där det inte går att hänföra kostnaderna till en specifik verksamhetsutövare enligt förorenaren-betalar-principen, som till exempel är fallet vid historisk eller diffus belastning.

Kommunen ser precis om SKR att det nu gått tre förvaltningscykler utan att mycket av åtgärdsarbetet egentligen kommit igång. Det är tydligt att organisationen för vattenförvaltningen i Sverige behöver ses över. Att utgå från de tio avrinningsdistrikten, att kommunerna ges en tydligare roll i åtgärdsplaneringen men med Länsstyrelserna som mer aktiva på regional nivå och att åtgärdsplaneringen ska göras i samverkan med en kommunstödare hos Länsstyrelsen är alla goda förslag som idag inte avspeglas i samrådsmaterialet. Hur lokal mätdata kan tas tillvara bättre är en viktig fråga, liksom att åtgärder som genomförts utan bidrag eller med bidrag som inte kartläggs av Vattenmyndigheten eller länsstyrelserna behöver synas i VISS för att vi ska få den kompletta bilden av hur åtgärdsarbetet faktiskt går framåt i en vattenförekomst.

Det finns också många åtgärder som idag saknas i VISS för att det ska utgöra en komplett bild av vilka åtgärder som krävs för att nå god kvalitet, men samtidigt också en överskattad bedömning av vilka åtgärder inom jordbruket som är möjliga och rimliga att genomföra ekonomiskt och praktiskt.

En utökad lokal/regional åtgärdsplanering grundat på lokala åtgärdsprogram med anpassade åtgärder efter de lokala förutsättningarna är av högsta vikt för att vattenförvaltningsarbetet ska ge det resultat som önskas i enlighet med satta miljökvalitetsnormer. De åtgärdsunderlag som togs fram av Vattenmyndigheten år 2017 för varje åtgärdsområde var ett första steg i ett sådant arbete, men då Östhammars kommun fått svar att dessa inte kommer uppdateras krävs istället ett mer lokalt/regionalt ägande av åtgärdsarbetet, vilket förutsätter ökade resurser till kommunerna, till regionala aktörer och riktade styrmedel inom flera åtgärdsområden.

